

2

Ogólnopolska
Scena Prezentacji
Artystycznych
Realizacji

OSP
5

LAT

Akademia Pedagogiki Specjalnej

OSPAR

...y tacy sami – Potrafimy wiele™

**Jubileusz 25-lecia
Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji
Artystycznych Realizacji**

**25th Anniversary
of National Stage for Presentation
of Artistic Performances**

redakcja | edited by

dr Mieczysław Sędzicki

Jesteśmy tacy sami – potrafimy wiele! | We are all alike – we can achieve a lot!

dr Mieczysław Sędzicki

Tytułem wstępu...

Szanowni Państwo,

Oddajemy do Waszych rąk (i pod osąd oczu) opracowanie poświęcone historii.

Historii Ludzi, historii wydarzeń, historii pracy – bardzo dobrej pracy pedagogicznej.

Opracowanie zawierające zarys (pisemny i fotograficzny) z historii spotkań artystycznych opartych (i popartych) kreatywną działalnością wielu Ludzi. Spotkań „dziejących się” od 25 lat w miejscu szczególnym – Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie pod nazwą OSPAR – Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji.

Los, zbieg wydarzeń (a zasadniczo pandemia Covid-19) spowodowały, iż niniejsze opracowanie poświęcone Inicjatywie OSPAR (zapoczątkowanej w 1996 roku) powstało w szczególnym, wręcz niezwykłym momencie – roku 2022 – tym samym zbiegło się w czasie z obchodzonym Rokiem Marii Grzegorzewskiej oraz Jubileuszem 100-lecia Akademii.

Opracowanie ma za zadanie (czy sprosta?...) opisać zamierzenia warsztatowe, ukazać elementy składowe i co najważniejsze „oddać Ducha” atmosfery, która towarzyszy organizacji od ćwierćwiecza Sceny OSPAR, będącej scenicznym przeglądem pasji, zainteresowań, możliwości i osiągnięć artystycznych dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnościami z różnego typu placówek wsparcia - opiekuńczych, integracyjnych, specjalnych, wychowawczych, resocjalizacyjnych, socjalizacyjnych, i in. Celem budowania potencjału tych osób oraz zarazem nagradzania kreatywnej pracy pedagogicznej (instruktorskiej, wychowawczej, terapeutycznej, animacyjnej) oraz kreatywnego (“z wycuciem na Człowieka, sztukę i kulturę”) zarządzania tego typu placówkami.

By way of introduction...

Ladies and Gentlemen,

We are pleased to present this publication to your hands and to your sight. It is a publication about history; the People's History, the history of events and history of work – very good pedagogical work.

This paper includes the photographic and written accounts of history of artistic meetings based on, and supported by creative endeavours of many People. The meetings are organised under OSPAR initiative and have been taking place for about 25 years at a very special place – The Maria Grzegorzewska University.

Fate and kismet of coincidences (namely the COVID-19 pandemic) were responsible for this publication, dedicated to OSPAR Initiative which was established in 1996, to be developed in a very unique and special moment in time; the Year of Maria Grzegorzewska and 100th Anniversary of the Academy.

The purpose of this publication is to describe the workshop plans, present all the components and most importantly to “show the spirit and atmosphere” of OSPAR meetings and events. Started a quarter of a century ago, OSPAR Stage events are a showcase of passion, interests, capabilities and artistic accomplishments of children, young people and adults living with disabilities. People who participate in the OSPAR Stage events come from a variety of support facilities, namely residential care, integration, special, educational, rehabilitation and socialization facilities. The main purpose of these events is to support the potential of the participants, and also to reward creative pedagogical work of everyone involved in the process – the instructors, educational support workers, therapists and animators. We also wish to reward the creative way of managing these support facilities, “in a way that is focused on the person, art and culture”.

*dr hab. Barbara Marcinkowska,
prof. APS*

Rektor
Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

Rector
of The Maria Grzegorzewska University

„Jeśli się człowiek chce uczyć, rozwijać, to wszystkie drogi wiodące ku temu są dobre, z każdej wyniesie wtedy, prócz wiadomości, jakąś wartość dla siebie, która mu pozwoli życie jaśniej rozumieć i dopomoże w kształtowaniu się wewnętrznym, w wyrobieniu sobie swojego stosunku do życia i pracy.” – Maria Grzegorzewska

Stąd niezwykle ważne jest, abyśmy w swojej codziennej pracy odnajdywali życzliwość, troskę i odpowiedzialność, wspierając Człowieka w znalezieniu sensu jego życia i wiary w siebie.

Włączając sztukę i kreatywność w życie ludzi, możemy dla nas wszystkich stworzyć warunki do wyrażenia siebie, zaangażowania się w to co nadaje sens naszej drodze życiowej. To, czego pragną osoby z niepełnosprawnością, to bycie częścią społeczeństwa, tak jak wszyscy inni. Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do samodzielnego życia, do równych szans, do pełnego uczestnictwa w życiu swojej społeczności. Wszyscy mają prawo do życia bez barier. Naszym obowiązkiem, jako społeczności, jest zapewnienie im pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, na równi z innymi, ponieważ: „Poza przygotowaniem zawodowym człowieka, poza jego wykształceniem, najkorzystniejszą, najbardziej podstawową i decydującą wartością w jego życiu jest jego CZŁOWIECZEŃSTWO” (Maria Grzegorzewska).

W Jubileusz 25-lecia działalności OSPAR-u z wielką dumą i radością mogę stwierdzić, że Człowiek jest w centrum tego przedsięwzięcia od początków jego istnienia. Poprzez swoją działalność OSPAR nie tylko propaguje twórczość, ale także działa na rzecz integracji różnych środowisk.

Słowa uznania oraz szacunku kieruję do Organizatorów i Uczestników tego wspaniałego wydarzenia, które nie tylko ukazuje, ale też wzmacnia potencjał każdego Człowieka, życząc jednocześnie kolejnych 25 lat.

“If a person wishes to learn further and develop, all paths leading up to that are good. From each one, a person can carry out, not only awareness, but also a value important to oneself. That value will help to understand life in a clearer way; help in formation of the inner-self and in the development of one’s attitude towards life and work.” – Maria Grzegorzewska

That is why it is extremely important for us to find kindness, care and responsibility in our everyday lives, in order to support the Human in searching for the meaning of life and belief in oneself.

By incorporating art and creativity into people’s lives, we can create a great space to express ourselves and to get involved in things that give purpose in our lives. What people living with disabilities want, is to belong to the society, just like everyone else. People living with disabilities have a right to live independently, to have equal opportunity and to fully participate in the life of their community. Everyone has a right to live without barriers. As a society, it is our duty to provide them with full participation in social life, equally to others because: “ Aside from qualifications and education, person’s most beneficial, most basic and decisive quality in life is HUMANITY” - Maria Grzegorzewska.

On the 25th Jubilee of OSPAR, with great pride and joy, I can state that Humans are the very focal point of these events from the very beginning. Through its activity, OSPAR not only promotes but also supports the integration of many different communities.

I would like to extend the words of appreciation and respect to the Organisers and Participants of this magnificent event. It not only shows but also strengthens the potential of every Human. With that, I wish you the next 25 years of success.

dr Marek Michalak

przewodniczący IKA - International
Janusz Korczak Association,
Rzecznik Praw Dziecka w latach
2008-2018

OSPAR daje dzieciom i młodzieży moc i wskazuje na to, co w życiu ważne

Co kryje się pod intrygującym skrótem OSPAR? To realizowana nieprzerwanie od 25 lat w przestrzeni Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji. Jak każda ważna inicjatywa ma swojego lidera, jak każda orkiestra ma swojego dyrygenta, tak *spiritus movens* OSPAR-u jest dr Mieczysław Sędzicki, niezwykle skromny i równie skuteczny pedagog ze wszech miar wspierający tych, których często świat nie zauważa, przekreśla, dyskryminuje, wyklucza.

To te dzieci i młodzież dr Sędzicki zaprosił do wspólnej podróży w krainę OSPAR. I okazało się, że to zaproszenie spotkało się z niezwykle ciepłym przyjęciem. Dzisiaj widzimy, że OSPAR swoim beneficjentom, uczestnikom, którzy skorzystali ze sceny i pokazali całemu światu, co potrafią, daje tę moc, której każdy człowiek bardzo potrzebuje.³

Istnieje wiele opowieści i mitów dotyczących tego, co daje moc. W różnych kulturach i tradycjach moc jest przypisywana różnym rzeczom i zjawiskom, m.in. takim jak magia, bogowie, duchy, medytacja, rytuały, artefakty itp. Często moc jest kojarzona z mądrością, doświadczeniem, odwagą lub umiejętnościami, a także ze zdolnościami do przewidywania przyszłości lub kontrolowania natury.

Moc dziecka może być jednak postrzegana na wiele sposobów. Dzieci są naturalnie ciekawe i pełne energii, co pozwala im na poznawanie świata i naukę nowych rzeczy. Mocą młodego człowieka jest jego nieograniczona wyobraźnia i kreatywność, która pozwala mu na tworzenie rzeczy, które dla dorosłych mogą być trudne do zrozumienia.

OSPAR jest platformą, która promuje i prezentuje działania artystyczne dzieci i młodzieży z całej Polski. Moc dziecka jest tu ważnym elementem, ponieważ dzieci są głównymi twórcami i uczestnikami tych prezentacji. Dzieci mogą pokazywać swoje talenty i pasje, co pozwala im na rozwijanie swoich umiejętności i wzmacnianie poczucia własnej wartości. OSPAR daje dzieciom szansę na prezentowanie swoich talentów na większej scenie, co pozwala im na uzyskanie większego zasięgu i publiczności. W ten sposób moc młodego człowieka jest wykorzystywana do rozwijania jego zainteresowań i talentów, a także do promowania prac i działań artystycznych młodszego pokolenia.

¹ Pedagog specjalny, dr nauk społecznych, związany z Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, przewodniczący Międzynarodowego Stowarzyszenia im. Janusza Korczaka, Kanclerz Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, dyrektor Instytutu Praw Dziecka im. Janusza Korczaka, Rzecznik Praw Dziecka IV i V kadencji (2008–2018), autor nagrodzonej tytułem wybitnej monografii roku 2021 przez Polskie Towarzystwo Pedagogiczne książki „Order Uśmiechu – wspólny świat dzieci i dorosłych” oraz bestselleru roku 2022 dla dzieci „Opowieści o tym, co w życiu ważne”

² J. Korczak, *Momenty wychowawcze*, w: *Dzieła*, Latona, Warszawa 1993, t. 7, str. 391

³ Zob. M. Michalak, *Opowieści o tym, co daje moc*, IBIS, Konin 2023

Nie bez powodu wielokrotnie obejmowałem OSPAR honorowym patronatem Rzecznika Praw Dziecka. OSPAR jest bezpośrednio związany z ochroną praw dziecka. Prawa dziecka to zbiór przepisów i standardów, które mają na celu chronić dzieci przed wykorzystywaniem, przemocą, niedożywieniem, brakiem edukacji i innymi formami nadużyć świata dorosłych. OSPAR inspirowuje, pobudza do działania zapewniając młodym ludziom bezpieczne i odpowiednie warunki do rozwijania swoich talentów i pasji. Poprzez promowanie i prezentowanie działań artystycznych dzieci, OSPAR pomaga w edukowaniu społeczeństwa na temat praw dziecka i nieustającej potrzeby ich ochrony.

OSPAR jest również ważnym narzędziem w procesie resocjalizacji nieletnich. Resocjalizacja to proces, który ma na celu przywrócenie dzieciom zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i przygotowanie ich do ponownego zintegrowania się z rodziną i otoczeniem. Umożliwienie dzieciom z ośrodków resocjalizacyjnych udziału w prezentacjach artystycznych, pozwala im na rozwijanie swoich talentów i pasji, co przyczynia się do ich pozytywnej samooceny i poczucia własnej wartości. OSPAR wspomaga młodych ludzi w nauce umiejętności społecznych i komunikacji, co jest ważne w procesie resocjalizacji.

OSPAR jest niewątpliwie formą twórczej resocjalizacji, którą zainicjował, opisał i promuje prof. Marek Konopczyński.⁴ Twórcza resocjalizacja to podejście, które polega na wykorzystaniu różnych form sztuki i twórczości jako narzędzia do pracy z dziećmi i młodzieżą z ośrodków resocjalizacyjnych. Twórcza resocjalizacja zakłada, że przez rozwijanie zainteresowań artystycznych, dzieci i młodzież mogą lepiej radzić sobie z trudnościami i problemami, z jakimi się borykają. W tego typu projektach używa się różne formy sztuki, takie jak muzyka, taniec, teatr, rysunek, malarstwo, fotografia, gdzie celem jest pomoc dzieciom w rozwijaniu ich kreatywności, wyobraźni, emocjonalnego i społecznego rozwoju oraz przygotowanie ich do powrotu do społeczeństwa. OSPAR od dwudziestu pięciu lat jest ważnym elementem tego procesu.

Twórcza resocjalizacja w ramach OSPAR-u pozwala na wykorzystanie różnych form sztuki do budowania wspólnoty, poprzez współdziałanie, wymianę doświadczeń i pomysłów. W ten sposób przyczynia się do budowania lepszego i bardziej inkluzywnego świata dla dzieci i dorosłych.

Twórcza resocjalizacja może mieć również pozytywny wpływ na rodzinę i życie w społeczeństwie uczestników OSPAR-u. Przez rozwijanie swoich zainteresowań artystycznych, dzieci i młodzież mogą lepiej radzić sobie z trudnościami i problemami, z jakimi się borykają, co przyczynia się do ich pozytywnego rozwoju. Dzieci i młodzież z ośrodków resocjalizacyjnych często mają trudności w nauce umiejętności społecznych, komunikacji i radzenia sobie z emocjami, twórcza resocjalizacja wspomaga ich w rozwijaniu tych umiejętności.

Dzieci i młodzież ze środowisk wykluczonych, defaworyzowanych, którzy mogą prezentować swoje prace i działania artystyczne na OSPAR-ze, mogą zwiększyć swoje poczucie własnej wartości i wielokrotnie swoją motywację do dalszego rozwijania swoich talentów. W przyszłości, może to przyczynić się do ich lepszego funkcjonowania w społeczeństwie i ponownego zintegrowania się z rodziną.

Udział w OSPAR-ze ma pozytywny wpływ na ich relacje rówieśnicze, empatię i przyjaźń. Kiedy pracują razem nad projektami artystycznymi, nawiązują nowe znajomości i relacje ze swoimi rówieśnikami znajdującymi się w podobnych sytuacjach.

OSPAR ma niewątpliwie wpływ na budowanie wspólnego świata dzieci i dorosłych. Poprzez udział dzieci i młodzieży w projektach artystycznych, stworzona została możliwość lepszego rozumienia i akceptacji różnic,

---

⁴ Zob. szerz. M. Konopczyński, *Metody twórczej resocjalizacji. Teoria i praktyka wychowawcza*, PWN, Warszawa 2007

jakie występują między uczestnikami OSPAR-u, ale także między dziećmi a dorosłymi opiekunami. Młodzi ludzie uczą się również się lepszego komunikowania swoich potrzeb i myśli oraz wyrażania swoich emocji, co niewątpliwie pozytywnie wpływa na ich relacje z dorosłymi opiekunami.⁵

Poprzez udział dzieci i młodzieży w projektach artystycznych, również dorośli mogą lepiej zrozumieć i zaakceptować perspektywę dzieci i młodzieży, co także ma pozytywny wpływ na ich relacje ze światem najmłodszych.

OSPAR wpisuje się w realizację testamentu Janusza Korczaka, który wskazywał na konieczność wspierania i promowania radości i uśmiechu wśród dzieci. Korczak uważał, że uśmiech jest ważnym elementem w komunikacji i relacjach między ludźmi, a także że dzieciom należy ze wszelkich miar stworzyć warunki, by były radosne i optymistyczne. Uważał, że dzieci powinny mieć możliwość rozwijania swoich talentów i pasji, co przyczynia się do ich pozytywnego rozwoju. Korczak promował twórczość dzieci i młodzieży, tworząc przestrzeń do ich artystycznej ekspresji.⁶

OSPAR zwraca również uwagę na współczesne dylematy resocjalizacyjne, m.in.:

- Skuteczność procesu resocjalizacji, która jest trudna do oceny i często krytykowana. Wiele badań sugeruje, że tradycyjne metody resocjalizacji, takie jak odosobnienie i kara, mogą być nieskuteczne w przypadku dzieci i młodzieży z trudnościami, a nawet szkodliwe dla ich rozwoju.
- Brak odpowiedniej opieki dla nieletnich, którzy często zmagają się z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi i społecznymi. Wiele ośrodków nie jest w stanie zapewnić odpowiedniej opieki i wsparcia dla dzieci i młodzieży, co może przyczynić się do pogorszenia ich sytuacji.
- Brak dostępu do dobrej edukacji i możliwości rozwoju dla dzieci i młodzieży. Młodzi ludzie często mają ograniczony dostęp do dobrej, skierowanej indywidualnie na nich edukacji i rozwijających ich zajęć, co może prowadzić do trudności w ich dalszym rozwoju i przygotowaniu do życia po opuszczeniu ośrodka.
- Brak odpowiedniego przygotowania dzieci i młodzieży do powrotu do społeczeństwa po opuszczeniu ośrodka resocjalizacyjnego. Wiele dzieci i młodzieży z ośrodków resocjalizacyjnych ma trudności z radzeniem sobie z sytuacjami społecznymi, co może prowadzić do trudności w ich powrocie do społeczeństwa i integracji z rówieśnikami.

Jubileusz dwudziestu pięciu lat to bardzo ważne wydarzenie, oznaczające 25 lat istnienia i rozwoju. Jest to okazja do celebrowania osiągnięć i postępów zrobionych w ramach OSPAR w ciągu ostatniego ćwierćwiecza. Jubileusz ten jest także okazją do refleksji nad przeszłością, teraźniejszością i przyszłością, oraz do planowania dalszego rozwoju i sukcesów, które są przede wszystkim sukcesami dzieci i młodzieży potrzebujących społecznego wsparcia i oparcia.

Z całego serca, jako wieloletni patron, sojusznik i mam nadzieję przyjaciel OSPAR-u życzę dalszego rozwoju tej ważnej i potrzebnej inicjatywy, gratuluję jego twórcom i realizatorom pomysłu i konsekwencji i dziękuję za wszystko co dobrego czynicie dla dzieci i młodzieży.

⁵ Zob. szerz. M. Michalak, *Order Uśmiechu – wspólny świat dzieci i dorosłych*, Międzynarodowa Kapituła Orderu Uśmiechu, Warszawa 2020

⁶ Zob. szerz. B. Smolińska-Theiss, *Korczakowskie narracje pedagogiczne*, IMPULS, Kraków 2013; M. Michalak (red.), *Prawa dziecka wczoraj, dziś i jutro – perspektywa korczakowska*, Rzecznik Praw Dziecka, Warszawa 2018

Bibliografia

- Konopczyński M. *Metody twórczej resocjalizacji. Teoria i praktyka wychowawcza*, Warszawa 2007
- Korczak J. *Momenty wychowawcze*, w: *Dzieła*, Warszawa 1993
- Michalak M. *Opowieści o tym, co daje moc*, Konin 2023
- Michalak M. *Opowieści o tym, co w życiu ważne*, Konin 2022
- Michalak M. *Order Uśmiechu – wspólny świat dzieci i dorosłych*, Warszawa 2020
- Michalak M. (red.), *Prawa dziecka wczoraj, dziś i jutro – perspektywa korczakowska*, t: II, Warszawa 2018
- Smolińska-Theiss B., *Korczakowskie narracje pedagogiczne*, Kraków 2013

Marek Michalak¹

**An obstacle to independent thinking are all frames,
plans and guideposts...**

Janusz Korczak²

OSPAR brings children and young adults power and shows what is important in life

What is hidden under the intriguing abbreviation OSPAR? The National Stage for Presentation of Artistic Performance is an initiative organised over the last 25 years at the Maria Grzegorzewska University in Warsaw. Just like an initiative has its leader, an orchestra has its conductor, OSPAR has its *spiritus movens* - dr Mieczysław Sędzicki. An incredibly modest and effective educator who supports others with all his strength; even when the surrounding world seems to be omitting, excluding and discriminating them.

Some of those children and young adults were invited by dr Sędzicki to embark on an adventure in the world of OSPAR. Today we can see that OSPAR empowers its beneficiaries and participants, who used the stage to show the world what they can achieve; and empowerment is what everyone needs³.

¹ Special educator, profesor of social sciences affiliated with the Maria Grzegorzewska University in Warsaw, Chairman of the International Association of Janusz Korczak, , Chancellor of the International Jury of the Order of the Smile, Director of the Children's Rights Institute of Janusz Korczak, Ombudsman for Children 4th and 5th terms of office (2008–2018), author of the book awarded with the title of an outstanding monograph of the 2021 by the Polish Pedagogical Society „Order Uśmiechu – wspólny świat dzieci i dorosłych” and a 2022 bestseller for children „Opowieści o tym, co w życiu ważne”

² J. Korczak, *Momenty wychowawcze*, w: *Dzieła*, Łatona, Warsaw 1993, vol. 7, p. 391

³ M. Michalak, *Opowieści o tym, co daje moc*, IBIS, Konin 2023

There are many myths and legends about what empowers people. In different cultures I traditions, power is assigned to different items and phenomenon, for instance magic, gods, ghosts, meditation, rituals, artefacts and so on. Very often powers is connotated with wisdom, experience, courage or skills, as well as with the ability to foresee the future or control the powers of nature.

The power of a child can be perceived in various ways as well. Children are naturally patient and full of energy, which allows them to get to know the world and to learn new things. The power of a young person is their vivid imagination and creativity, which helps them in creating things that might be very difficult to understand by adults.

OSPAR events are a platform that promotes and presents artistic endeavours of children and young adults from all over Poland. The capacity of a child is essential here because it is the children that are the main creators and participants of the presentations. Children can show off their talents and passions, which allows them to develop their skills and strengthen their self-esteem. OSPAR is an opportunity to show talents on a larger stage, which therefore invites a broader audience. In that way the capabilities of a young person is used to expand the interests and talents, and to promote the artistic work and efforts of the younger generation.

Ombudsman for Children has deliberately been chosen as the honorary patron of the OSPAR events many times, as the two are directly connected. Children's rights are a collection of standards and laws designed to protect children from being abused, from violence, neglect, withholding education and all other forms of mistreatment by adults. OSPAR inspires, motivates to act in order to provide safety and appropriate environment for young people to nurture their talents and passions. Through promotion and presentation of artistic endeavours of children, OSPAR helps in educating the society about Children's Rights and the continuous necessity to protect them.

OSPAR is also a significant tool in socialising the underaged. Socialisation, or rehabilitation, is a process and its target is to rebuild social skills of children and to prepare them for re-joining the family and the surroundings. Creating an opportunity for children living in Group Homes and Correctional Facilities to express themselves artistically, allows them to develop their talents and passions, and therefore improves their self-esteem and the feelings of self-worth. OSPAR supports young people in learning social skills and communications, which are essential in the process of socialising.

OSPAR is, without a doubt, a form of creative socialisation which was initiated, described and promoted by professor Marek Konopczyński⁴. Creative socialisation is an approach oriented around the use of various art forms and creativity as tools to work with children and young adults from Group Homes and Correctional facilities. Creative socialization assumes that through developing artistic interests, young people can better cope with troubles and problems they face in life. In projects such as this, different forms of art are being used, for instance: music, dance, theatre, drawing, painting and photography; with each form, the objective is to support the expansion of their creativity, imagination, social and emotional development, and to prepare them to return to society. For the last 25 years, OSPAR has been a vital part of that process.

Creative socialisation with OSPAR allows the use of numerous art forms in order to establish community; through working together, exchanging experiences and ideas. In that way, it contributes to building a better and more inclusive world for children and adults.

---

⁴ M. Konopczyński, *Metody twórczej resocjalizacji. Teoria i praktyka wychowawcza*, PWN, Warsaw 2007

Creative socialization can also beneficially influence the families and life within the community of OSPAR participants. Through advancing their creative interests, young people can better cope with troubles and problems they face in life, which consequently contributes to the development of these interests.

Children from communities which are often excluded and disadvantaged have the opportunity to present their work and artistic endeavours at OSPAR; they can strengthen their feelings of self-worth and increase their motivation to develop their interests further. In the future, it can be positively influential for their re-joining the family and society.

Participation in OSPAR events has a beneficial impact on the relationships between peers, on empathy and friendships. When people work cooperatively on artistic projects, they establish new bonds and relationships with others their age and in similar life circumstances.

OSPAR, without a doubt, affects how the worlds of children and adults are built together. Through participation of children and teenagers in artistic projects, an opportunity to better understand each other and accept differences is created. Those differences can be between the participants of OSPAR and between the young people and their adult carers. The young also learn how to express their needs, thoughts and emotions, which is vital in maintaining positive relationships with adult carers.

Moreover, the participation of children and young people in artistic events also creates an opportunity for the adults to understand and accept the 'young perspective and point of view', which also has beneficial effects on their relations with the young.

OSPAR events are a testament to Janusz Korczak who tirelessly emphasised the necessity to support and promote joy and smile amongst children. Korczak believed that a smile is a crucial element of communication and relations between people. He also advocated creating circumstances in which children can be cheerful and optimistic. He thought that children should have opportunities to explore and advance their talents and passions, which affects their positive development. Korczak promoted children's ingenuity by creating a space for their artistic expression.

OSPAR also shifts attention to the modern day dilemmas of socialisation and rehabilitation, some of them being:

- The effectiveness of the socialization process is difficult to assess and is often criticized. Many studies suggest that traditional methods of rehabilitation and socialization, such as isolation and punishment, can often be ineffective with young people, and even be harmful to them.
- The absence of appropriate care for underaged people, who often struggle with health, emotions and social situations. Many facilities are not capable of providing the appropriate care and support to children and adolescents, which consequently can worsen their circumstances.
- The lack of access to good education and opportunities of growth for children and teenagers. Young people often have limited options of decent education, with individualized approach that would nurture and develop their strengths. As a consequence, it may lead to further troubles in their development and preparation for independent life after they leave the facilities.

---

⁵ M. Michalak, *Order Uśmiechu – wspólny świat dzieci i dorosłych*, International Chapter of the Order of the Smile, Warsaw 2020

⁶ B. Smolińska-Theiss, *Korczakowskie narracje pedagogiczne*, IMPULS, Cracow 2013; M. Michalak (red.), *Prawa dziecka wczoraj, dziś i jutro – perspektywa korczakowska*, Rzecznik Praw Dziecka, Warsaw 2018

- No appropriate preparation of children and teenagers for the return to society after leaving the socialization and education facilities. Many residents of facilities like that have problems with coping in social situations, which therefore makes it more difficult to properly return to society and to integrate with peers.

The 25th Jubilee is an extraordinary event; it highlights 25 years of presence and development. It is an opportunity to celebrate the achievements and progress made in the quarter of the century of OSPAR's existence. The Jubilee is also a moment to reflect on the past, the present and the future and to plan further advancements and successes; mainly the successes of children and young people who need social support.

From the bottom of my heart, as a long-term patron, ally and a friend of OSPAR, I wish further development of this vital and needed initiative. I would like to express congratulations to the creators and everyone involved in the organisation of OSPAR events, for the perseverance. I also want to extend my gratitude for doing something good and valuable for children and young people.

Bibliography

- Konopczyński M. *Metody twórczej resocjalizacji. Teoria i praktyka wychowawcza*, Warsaw 2007
- Korczak J. *Momenty wychowawcze*, w: *Dzieła*, Warsaw 1993
- Michalak M. *Opowieści o tym, co daje moc*, Konin 2023
- Michalak M. *Opowieści o tym, co w życiu ważne*, Konin 2022
- Michalak M. *Order Uśmiechu – wspólny świat dzieci i dorosłych*, Warsaw 2020
- Michalak M. (red.), *Prawa dziecka wczoraj, dziś i jutro – perspektywa korczakowska*, t: II, Warsaw 2018
- Smolińska-Theiss B., *Korczakowskie narracje pedagogiczne*, Cracow 2013

Z życzeniami dla Uczestników i Organizatorów
OSPAR na następne lata inspiracji, radości
z tworzenia i kreatywnego zaangażowania.

To the future of inspiration, commitment and joy
of creativity, to all Participants and Organisers
– my best wishes.

prof. dr hab. Joanna Głodkowska

Nieemożliwe staje się możliwe – kreatywność źródłem tworzenia siebie i świata wokół

OSPAR – Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji to wyjątkowy, oryginalny, innowacyjny projekt ostatnich 25-lat Akademii Pedagogiki Specjalnej im Marii Grzegorzewskiej. W jego przesłaniu wyraźnie wybrzmiewają słowa: każda OSOBA ma coś do zaoferowania światu i każda osoba jest ważna dla siebie i innych. W tych stwierdzeniach splatają się refleksje nad kreatywnością, różnorodnością, inkluzją, a także autorstwem własnego życia.

Kreatywność to postawa życiowa; to niezbędna umiejętność człowieka, która pozwala mu funkcjonować w świecie; to forma terapii; to możliwość komunikowania się, zbliżania się ludzi do siebie, wzbogacania wzajemnych kontaktów; to szansa doświadczania wspólnego tworzenia i przeżywania. Należy podkreślić, że kreatywność nie jest przywilejem osób sprawnych, ale jest możliwością, potencjałem każdego człowieka, źródłem do twórczego funkcjonowania w świecie. Doceniając potencjał kreatywnego działania osób ze szczególnymi potrzebami, ważne jest zauważenie znaczenia intencjonalnej stymulacji, rehabilitacji, resocjalizacji, których celem jest wzbudzenie u podopiecznych potrzeby kreowania własnego życia. W tym istotną rolę spełniają najbliższe środowiska rozwojowe: rodzinne, edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne. Kształtują one motywy twórczego zaangażowania, dostarczają różnych form arteterapii, inspirują ekspresję twórczą w różnorodnych przejawach wyrazu artystycznego. Twórczość osób ze szczególnymi potrzebami może zadziwiać przekazem, głębią i niejednokrotnie spełniać kryteria doskonałości artystycznej, przekraczającej powszechne oczekiwania i przełamującej stereotypy społeczne.

Współczesność posługuje się wszechobecnymi kategoriami, jakimi są inność i różnorodność. Otwieranie się społeczeństw na idee, w których ukazywane są różnice między ludźmi jako immanentna wartość, jest humanistyczną perspektywą postrzegania inności, w tym także różnych ograniczeń człowieka. Podobnie, jak w ubiegłych epokach, nie jesteśmy wolni od dotkliwego problemu, jakim jest nieszanowanie różnic między ludźmi. Stwierdzenie, że istnieją różnice nie wymaga nazbyt wyszukanej argumentacji. Różnimy się, ale jesteśmy także podobni. W poczuciu inności świat dzielony jest na dwie części, a towarzyszą temu stwierdzenia: ten nie jest jednym z nas, ten nie jest taki, jak my. Różnice są wielką siłą, która może nieść moc łączącą i wzbudzać co najmniej zainteresowanie drugim człowiekiem, ale także może niszczyć wzajemne relacje i w skrajnych przypadkach prowadzić do osamotnienia człowieka, wykluczając go z życia społecznego. Jedną z kategorii, która różnicuje ludzi jest sprawność zarówno w sferze psychicznej, zdrowotnej, jak i fizycznej oraz społecznej. Zarysy wizji doskonałego świata jutra, w którym celebrowane są różnice między ludźmi, można odnaleźć w dziełach intelektualistów, myślicieli, pisarzy, badaczy, wizjonerów, ale czy jest szansa, że te idee będą zrealizowane w życiu. Oto pytanie, które od wieków zadaje ludzkość w dążeniu do tworzenia wizji lepszego świata, zamieszkanego przez lepszych ludzi, dla których drugi człowiek, niezależnie od różnic, jest wartością godną poszanowania.

Pedagogika specjalna i jej subdyscypliny podejmują zagadnienia doniosłe społecznie, które w ujęciu teoretyczno-empirycznym, dają jednocześnie rekomendacje dla praktyki. Jedność w zróżnicowaniu to cel działań inkluzyjnych. Ważne jest w tym względzie szerokie upowszechnianie idei, które stają się znaczącym źródłem świadomościowych zmian w tworzeniu społeczeństwa, zapewniającego uczestnictwo każdego człowieka w różnych obszarach życia. Można mieć nadzieję, że promowanie idei włączania społecznego w uczelniach, nie tylko o profilu humanistycznym i społecznym, ale także medycznym, czy też technicznym pozwoli osobom

z wyższym wykształceniem, zapoznanym z wartościami inkluzji, stać się ambasadorami idei tworzenia włączającej kultury społeczeństwa i urzeczywistniania wizji „jedności w różnicowaniu”.

W działaniach artystycznych jest potrzeba wykonania czegoś, co zachwyci, będzie nowością, umożliwi inne spojrzenie na siebie, innych i zjawiska otoczenia. W działaniach tych jest także możliwość bycia własną inspiracją, twórcą, a także własnym terapeutą, czyli możliwość uczynienia siebie autorem własnego życia. W latach 90-tych XX wieku narodziła się idea ruchu społecznego afirmującego niepełnosprawność i podkreślającego, że osoby doświadczające różnych ograniczeń powinny wyzbyć się poczucia gorszej własnej wartości i wręcz poczuć dumę ze swojej niepełnosprawnej tożsamości. Celem tego ruchu jest zmiana społecznego myślenia, przełamywanie stereotypów w definiowaniu niepełnosprawności i postrzeganiu osób ze szczególnymi potrzebami. Jak podkreślają rzecznicy tych idei, osoby doświadczające różnych ograniczeń powinny zmienić swoje myślenie o sobie, przełamać się i pokonać wewnętrzny wstyd osoby gorszej kategorii. Istotną wartością tego ruchu jest promowanie idei, że niepełnosprawność i wszelkie inne ograniczenia są naturalną i piękną częścią ludzkiej różnorodności.

Nieustannie powodowana jestem nadzieją, że idea postrzegania niedostatków możliwości człowieka w perspektywie autorstwa jego własnego życia, a także dumy niepełnosprawności pozwolą także samym osobom ze szczególnymi potrzebami spojrzeć inaczej na siebie i swoje życie. Nie tylko przez pryzmat ograniczeń, zaburzeń i deficytów, ale podmiotowości, sprawczości, zasobów osobowych, niezależności, satysfakcji z własnego rozwoju – czyli istotnych aspektów autorskiego tworzenia siebie i własnego życia. Bez wątpienia zaangażowanie osób ze szczególnymi potrzebami w wydarzenia kulturalne i aktywne w nich uczestniczenie spełnia cele autorehabilitacyjne, autoterapeutyczne, w których sama osoba staje się własnym rehabilitantem, własnym terapeutą. Twórcza obecność osób ze szczególnymi potrzebami w kulturze stwarza podstawę budowania ich podmiotowego, tożsamościowego wizerunku.

W Jubileusz OSPAR-u z radością postrzegam 25-cie działalności, w której kreatywność, różnorodność, inkluzja, autorstwo własnego życia to słowa kluczowe tego corocznego doniosłego wydarzenia. Jest w nim niebywałe zaangażowanie organizatorów, uczestników, praktyków i nauczycieli akademickich, studentów APS, dzieci, młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów, pracowników różnych placówek oświatowych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych. Przyszłość OSPAR-u jawi mi się w pragnieniu corocznej kontynuacji i rozwoju, bo kreatywność to istotny aspekt dążenia każdego człowieka do świadomego życia, wyzwiania jego potencjału i udowodnienia, że ma coś do zaoferowania światu. Jest impulsem tworzenia – przez uczestniczenie, przeżywanie i własne przemyślenia – swojego własnego świata, swoich relacji z drugim człowiekiem, potrzeby zrozumienia zjawisk otoczenia, inicjowania nowych działań, poszerzania swoich horyzontów, jaśniejszego postrzegania ważnych spraw oraz intensywniejszego doświadczania życia i siebie samego. OSPAR wypełnia to wielozadaniowe posłannictwo:

- zachęca do przewycięzania ograniczeń i stymuluje do zaangażowania w szerszy krąg codziennego życia społecznego;
- wyzwala potrzebę uczestniczenia w kulturze, jest źródłem autorskiego zaangażowania w tworzenie siebie i wzbogacania własnych przeżyć;
- jest formą wzmacniania szacunku do siebie, poczucia własnej wartości osób doświadczających różnych ograniczeń, a także budzenia w nich poczucia dumy ze swojej niepełnosprawnej tożsamości;
- promuje idee afirmowania różnic między ludźmi i celebrowania wartości każdego człowieka, sprawnego i z różnymi ograniczeniami;

- umożliwia uczestnikom doświadczanie wspólnoty w działaniu twórczym, pełniąc jednocześnie rolę rehabilitacyjną, edukacyjną, terapeutyczną, resocjalizacyjną.

Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji niech dalej integruje, wyzwala, inspiruje, zachwyca, tworzy zaangażowaną kreatywną, poszukującą PRZESTRZEŃ ARTYSTYCZNEGO SPOTKANIA. To wszystko wpisuje się w misję 100-letniej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej i realizuje zapisane w niej wartości: akceptacja, partycypacja, solidarność społeczna.

OSPAR od 25 lat jest artystyczną marką i ważną jakością Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Impossible becomes possible – creativity as a tool to create oneself and the world around

OSPAR - the National Stage for Presentation of Artistic Performance is a unique, original and innovative project conducted over the last 25 years by the Maria Grzegorzewska University in Warsaw. The message of OSPAR is that all PEOPLE have something to offer to the world and are important to themselves and others. Those words are bound with reflections on creativity, diversity, inclusiveness and being the creator of our own lives.

Creativity is a base for life; it's an essential skill of humans which allows us to function in the world. It is a form of therapy, it's a form of communication, of bringing people together, enriching connections and a chance to communally create and experience life. It needs to be stressed that creativity is not a privilege of people without disabilities; it is actually a possibility and a tool to bring up every person's potential to creatively function in the world. When acknowledging the inventive potential of people with special needs, it is essential to highlight the importance of intentional stimulation, rehabilitation and socialization, which together form goals for those people. To reach those goals, the closest developmental communities, such as family, educational partners as well as rehabilitation and therapeutic partners, are vital. Those communities help forming modes of creative involvement; they provide a range of alternative therapies and inspire creative expression in a variety of artistic forms. The artistic work of people living with disabilities can be surprising in terms of content, the depth and intricacy of the message, and it definitely can fulfill the criteria of artistic excellence, going beyond expectations and breaking social stereotypes.

The modern times use existing categories, such as difference and diversity. A society opening up to ideas, in which differences between people have intrinsic value, is a humanistic outlook on diversity, including certain limitations that people have. Similarly to the past decades, we unfortunately are not free from the severe issue, which is the lack of respect for differences amongst people. We do not need any special arguments to support the statement that we are all different; similar in some ways but also different. Sadly, the world often splits into two viewpoints – "he's not one of us" and "she's not like us". Differences can be extremely powerful; they can establish a bond and spark interest into other people, but unfortunately it can also create divisions, and in extreme cases they lead to feeling of loneliness and exclusion from social life. One of the ways to differentiate people is by abilities; psychological, physical and social abilities. The outlines

of the perfect world of the future, where differences are celebrated, can be found in works of intellectuals, philosophers, writers, researchers and visionaries – but is there a chance that this world will become reality? That is the question that sparks action to build this better world; where people, despite dissimilarities, respect one another.

Special Education and its subfields address social issues which, in theoretically-empirically outlook, also recommend practical approaches. The goal of inclusive practices is to form unity in a diverse world. It is very important to spread the ideology that becomes stepping stones for conscious creation of the society in which every person is included. We are hoping that promoting the idea of inclusiveness at universities, not only in the humanities and social studies, but also in medical or technical areas, will allow people with higher education to become ambassadors of the inclusive society and the embodiment of unity in our diverse world.

In artistic endeavours there is a need to create something that will amaze, will be a novelty and will allow to have an insight into ourselves and others. In these efforts we also find an opportunity to be our own inspiration, a creator and even a self-therapist; therefore becoming an author of our own lives. In the 1990s, an ideology for social movement was born; its goal was affirming disability and highlighting that people experiencing limitations should let go of lowered self-esteem and embrace their identity and include the limitations. The main purpose of this movement is to shift the way of thinking in our society, to break down stereotypes when it comes to defining disability and perceiving persons with special needs. As emphasised by the promoters of this ideology, people who are experiencing limitations should try to change their self-perception, come out and release the negative feelings of shame and low self-esteem. A significant quality of this social movement is promoting the idea that disability and all other limitations are a natural and beautiful part of human diversity.

I am constantly fuelled by hope and belief that the idea to perceive human abilities, in the context of being the author of our own lives, will allow the people affected by disabilities to have another outlook on their lives and themselves. I hope this outlook will reach beyond limitations, disorders and deficits, and focus more on subjectivity, efficiency, personal resources, independence and satisfaction with own development – which all combined are essential aspects of the process of creating oneself and our lives. Involving people with disabilities in active cultural endeavours is, without a doubt, a way to self-rehabilitate and self-help – in both scenarios the person is in charge of their own development and its trajectory. The presence of people living with disabilities in culture is a ground to build a subjective identity and presentation of those people.

For the 25th Jubilee of OSPAR Initiative, I wish to acknowledge the creativity, diversity, inclusion and the notion to be the author of one's life as key words of this significant annual event. Everyone involved in this process: the organisers, performers, academic instructors, facility workers, students of the University, children and young people, and their parents and carers, show true commitment to OSPAR. The future of OSPAR lies in consistent, annual continuation and development of the project, because creativity is an important driving force in people's lives; it supports the potential and shows what we all have to offer to the world. Creativity is an impulse to build our own surroundings, human relations (both existing and new), our own understanding of the world. It can also encourage to broaden our own horizons, to have clearer understanding of various matters and to experience life more fully.

OSPAR fulfills these goals by:

- Encouraging the breaking of limitations and stimulating to engage in a wider community in daily life ;
- Satisfying the need to partake in culture, as it is a source of creative self-realisation and enriching one's own experience;

- Strengthening self-respect, self-esteem and pride in people experiencing hardships due to a disability;
- Promoting the ideology of affirmation of differences and celebration of individual worth, regardless of life circumstances;
- Allowing a community to form, and simultaneously rehabilitating, socialising and educating.

Let the National Stage for Presentation of Artistic Performance (OSPAR) to continue to integrate, inspire, enchant and create a committed community that searches a "Space for Artistic Encounters". They are fundamentals of the 100-year-old mission of the Maria Grzegorzewska University and they still emphasise the core values: acceptance, participation and social solidarity.

For the last 25 years, OSPAR has been an artistic brand and exceptional trait of the Maria Grzegorzewska University.

prof. dr hab. Marek Konopczyński

KNP PAN
Uniwersytet w Białymstoku

KNP PAN
Białystok University

W Akademii Pedagogiki Specjalnej

im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie nieprzerwanie od 25 lat organizowana jest Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR) będąca jedną z większych imprez o charakterze scenicznego przeglądu osiągnięć artystycznych osób z niepełnosprawnościami, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży z różnego typu ośrodków opiekuńczych, leczniczych, z placówek wychowawczych i resocjalizacyjnych w Polsce.

Inicjatywa znakomicie wpisuje się w koncepcję twórczej resocjalizacji, rozumianej szerzej, niż tylko ponowne uspołecznienie osób inkarcerowanych w warunkach izolacyjnych, ale przede wszystkim jako metodyczna działalność wychowawcza ukierunkowana na odkrywanie i rozwijanie potencjałów osób mających problemy z przystosowaniem społecznym.

Twórcza resocjalizacja będąca alternatywą wobec dotychczasowego, tradycyjnego rozumienia procesu resocjalizacji wynika z założeń interakcjonizmu symbolicznego oraz koncepcji kognitywnych i zorientowana jest na tkwiące w osobach nieprzystosowanych społecznie potencjały rozwojowe.

Podstawową kategorią zmiany resocjalizacyjnej wg. założeń twórczej resocjalizacji jest tożsamość człowieka rozumiana jako funkcjonalny sposób myślenia o samym sobie i własnych priorytetach życiowych w kontekście ich społecznego odbioru. W oparciu o koncepcję teoretyczną powstały metody twórczej resocjalizacji. Należą do nich: metoda teatru resocjalizacyjnego, metoda resocjalizacji przez sport jak również metody wspomagające tj. drama resocjalizacyjna, plastyka i muzyka, elementy psychodramy.

Koncepcja twórczej resocjalizacji różni się w pięciu zasadniczych kwestiach od dotychczasowych sposobów rozumienia istoty procesu resocjalizacji, wynikających z klasycznej pedagogiki resocjalizacyjnej. Po pierwsze, określa resocjalizację jako proces identyfikowania, rozwijania i społecznego kreowania potencjałów, a nie korektywną zmianę zachowań społecznych i cech osobowych osób nieprzystosowanych społecznie. Po drugie, traktuje nieprzystosowanie społeczne jako problem wadliwie ukształtowanej tożsamości, a nie wadliwych postaw, nieakceptowania i przestrzegania norm społecznych, nieadekwatnych postaw, przekonań i nastawień, zaburzonych relacji interpersonalnych, czy też patologicznych zachowań, cech osobowości oraz preferencji aksjologicznych. Po trzecie, celem resocjalizacji jest wykreowanie nowych parametrów tożsamości wychowanków, a nie korektywna zmiana dotychczasowych. Po czwarte, środkiem do tego celu jest rozwój struktur poznawczych i twórczych (percepcji, emocji, motywacji, wyobraźni, pamięci) osób nieprzystosowanych społecznie, a poprzez to zmiana ich funkcjonalnego sposobu myślenia o sobie i własnych priorytetach życiowych, a nie zmiana wadliwych form funkcjonowania społecznego poprzez korekcję, psychokorekcję i socjomodyfikację. Po piąte wreszcie, metodą osiągania tego celu jest resocjalizowanie poprzez kreatywne wykorzystywanie potencjałów osób nieprzystosowanych społecznie (talentów, kompetencji, uzdolnień, zainteresowań, pasji, umiejętności) i w ten sposób umożliwianie im funkcjonowania w nowych rolach społecznych i życiowych.

Koncepcja twórczej resocjalizacji i wynikające z niej metody pracy wychowawczej, na trwałe znalazły miejsce nie tylko w naukach społecznych, ale przede wszystkim w środowisku praktyków wychowania i są realizowane w wielu instytucjach i placówkach resocjalizacyjnych w Polsce (zakładach poprawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zakładach karnych).

Można więc przyjąć, że działalność Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR) znakomicie prowadzonej przez niestrudzonego propagatora idei artystycznych integracji – Pana Doktora Mieczysława Sędzickiego z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie – jest w jakimś sensie emanacją artystyczną koncepcji twórczej resocjalizacji.

The Maria Grzegorzewska University

in Warsaw has been the host of OSPAR events for 25 years now. OSPAR is a National Stage for Presentation of Artistic Performances and is one of the largest events where people with various disabilities, also living in support facilities across Poland, can participate in an event that showcases artistic achievements on stage.

The OSPAR Initiative fits perfectly within the concept of creative socialization, which branches out further than re-socializing incarcerated people living in isolation. This educational method is targeted at discovering and developing potentials of people who have trouble socializing.

Creative socialization is a great alternative to the most prevalent and traditional understanding of re-socialization. This method is rooted in the theory of symbolic interactionism and cognitive concepts targeting the developmental potential of persons who have trouble socialising.

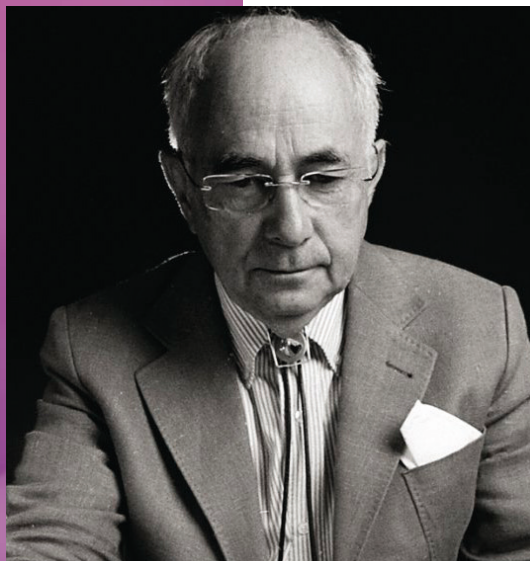
According to the theory behind creative socialization, the basic category of change is a shift to “functional perception of oneself and individual priorities in context of social perception and understanding”. Based on this theory, the methods of creative socialization were developed. Some of the main methods include: re-socializing theatre and re-socialization through sport, as well as some supplementary methods, namely re-socializing drama, art and music and elements of psychodrama.

The whole concept of creative socialization differs from the classical understanding of pedagogical socialization in five specific ways. First of all, socialization is described as a process of identifying, developing and socially creating potentials in people, rather than implementing a corrective change in social behaviours of a person who is maladapted to society. Secondly, the creative socialization assumes that this maladaptation is rooted in faultily shaped identity, rather than flawed attitudes, lack of acceptance and following of social norms, inadequate behaviours and beliefs, abnormal interpersonal relationships, or even pathological behaviours, personality traits and axiological preferences. Thirdly, the purpose of socialization is to create new parameters of identity of the people in care, but not a corrective change of the existing ones. Fourthly, the tools for this change are developing cognitive and creative structures of maladapted persons, such as perception, emotion, motivation, imagination and memory. With that, the people in care learn to change their functional way of self-perception and of choosing life priorities, instead of changing the flawed forms of social interaction by correction, psych correction and socio-modification. Fifth and final difference, is the method to achieve the goal. Creative socialization focuses on utilizing the potential of people in care; their talents, competencies, abilities, interests, passions and skills, and therefore allowing them to confidently function in new social and life roles.

The concept of creative socialization and educational methods to support it have found a permanent place in social sciences, as well as practical education and therefore numerous re-socialization facilities across Poland, namely in correctional facilities, youth educational care facilities and prisons.

All in all, OSPAR events are brilliantly managed by the tireless promoter of creative socialization ideology – Doctor Mieczyslaw Sedzicki from the Maria Grzegorzewska University in Warsaw. In other words, OSPAR events are the public and artistic representation of the concepts of creative socialization.

*profesor sztuk muzycznych
dr hab. Szymon Kawalla*

Honorowy Przewodniczący Jury OSPAR

Honorary Chairman of the Jury
of OSPAR

Słowo o OSPAR

Z dużym zainteresowaniem obserwuję od 15 lat znakomity festiwal Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR). Wielokrotnie uczestniczyłem w tych pięknych, niosących niejednokrotnie wzruszające odczucia, prezentacji artystycznych wpisujących się w motto założycielki i patronki zacnej stuletniej Uczelni Pedagogiki Specjalnej, profesor Marii Grzegorzewskiej - „Nie ma kaleki - jest człowiek”. Tegoroczny jubileuszowy 25-ty koncert był zwieńczeniem tego wielkiego Dzieła i miał ciekawe dwa akcenty zagraniczne, niemiecki i południowokoreański, przyjęte z wielkim entuzjazmem przez licznie zgromadzoną publiczność w wielkiej auli im. Janusza Korczaka, mieszczącej się w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Składam gratulacje i wyrazy wielkiego uznania dla wykonawców - artystów, a szczególnie dyrektorowi festiwalu dr. Mieczysławowi Sędzickiemu, który z dużą swadą prowadzi całość przedsięwzięcia.

Życzę dalszego wspaniałego rozwoju tej pięknej inicjatywy.

A word about OSPAR

With great curiosity, I have been observing the brilliant National Stage for Presentation of Artistic Performances (OSPAR) events for 15 years. On numerous occasions I participated in the beautiful and moving artistic presentations which perfectly fit into the ideology of the founder of the University, Maria Grzegorzewska, "They are not handicapped people – they are just People". This year's 25th Jubilee concert was a summary of the magnificent work and it had two interesting international voices, a German one and a South Korean one; both applauded with great enthusiasm by the audience gathered at the Janusz Korczak Auditorium at the Maria Grzegorewska University in Warsaw.

I would like to take this opportunity to congratulate and express my great appreciation to all the performers, the artists and most importantly, to the Director of the events, mister Mieczysław Sędzicki, who has smoothly been managing the events for many years.

I wish you further development of this incredible initiative.

Mieczysław Sędzicki¹

Jubileusz 25-lecia Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR)

1. Wstęp

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, uczelni publicznej obchodzącej właśnie piękny Jubileusz stulecia swojej działalności, nieprzerwanie od 25 lat organizowana jest Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR) będąca inicjatywą wieloelementową, w tym przede wszystkim jedną z większych imprez o charakterze integracyjnego scenicznego przeglądu osiągnięć artystycznych osób z niepełnosprawnościami, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży z różnego typu ośrodków opiekuńczych, leczniczych, z placówek wychowawczych i zakładów resocjalizacyjnych. Jest to zarazem (prawdopodobnie) jedyne tego typu przedsięwzięcie organizowane w uczelni wyższej zawierające w sobie organizację konferencji naukowych, seminariów – spotkań z praktykami, koncertów integracyjnych w instytucjach kultury (w przygotowaniu), czy też nagradzania za wkład kreatywnej, wieloletniej pracy dyrektorów i instruktorów-wychowawców.

2. Początek i ogólna idea Sceny OSPAR

W latach 1996/97 zaistniało w murach Akademii wydarzenie artystyczne pod wtedy nową, a obecnie już utrwaloną w formule organizacyjnej oraz świadomości społeczności akademickiej i uczestniczących placówek nazwą „OSPAR”, łącząc osoby z niepełnosprawnościami, instruktorów, opiekunów-wychowawców, kadrę akademicką oraz studentów. Była to jednocześnie kontynuacja zapoczątkowanych kilka lat wcześniej w Wydziale Rewalidacji i Resocjalizacji ówczesnej Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej prezentacji artystycznych młodzieży z kilku współpracujących metodycznie ze szkołą ośrodków resocjalizacyjnych i wychowawczych (Zakładów Poprawczych z Warszawy-Falenicy, Laskowca, Zawiercia oraz ośrodków wychowawczych, w tym kilku placówek z Warszawy, z Kamienicy Elbląskiej oraz z Michalina). Ówczesny Zarząd Samorządu Studentów WSPS działający (pod moim kierunkiem) w murach pedagogicznej uczelni wyższej, kierującej się od początku swojego istnienia mottem Patronki „Nie ma kaleki - jest Człowiek” powziął decyzję o kontynuacji w Uczelni organizacji inicjatywy z jednoczesnym znacznym rozszerzeniem jej formuły. Zamysłowi przyświecała idea stworzenia miejsca, gdzie wspólnie „artyści grający rolę dramatyczne w teatrze życia”, będąc pokrzywdzonymi przez los „osobami specjalnej troski” (wówczas używano tego sformułowania) poprzez prezentację swoich potencjałów, zdolności, pasji, zainteresowań artystycznych, mogą (choć na chwilę) stać się artystami „z prawdziwego zdarzenia”. Scena w zamyśle pomysłodawców miała dawać możliwość wspólnych występów na warszawskiej scenie uczestnikom o różnych wymiarach niepełnosprawności fizycznej i/lub intelektualnej, młodym osobom skrzywdzonym przez los i „skazanym” przez to na pobyt w placówkach opiekuńczych (pieczy zastępczej) wraz z koleżankami i kolegami (w pełni sprawnymi np. fizycznie) przebywającymi w zakładach poprawczych czy ośrodkach wychowawczych. Inicjatywa miała stworzyć miejsce prawdziwej integracji, umożliwić pozytywną rywalizację na polu artystycznym, ukazywać uczestnikom drogę, którą można podążać, być nagrodą dla wykonawców,

¹ Tekst ze zmianami, pierwotnie opublikowany przez autora w Wydawnictwie TYGIEL

opiekunów, instruktorów za wkład całorocznej pracy twórczej, studentom zaś umożliwić doskonalenie własnego warsztatu kulturo-technicznego poprzez uczestniczenie w organizacji przedsięwzięcia oraz możliwość krytycznej obserwacji prezentacji scenicznych.

3. Scena OSPAR jedną z form przygotowywania osób z niepełnosprawnościami „do dobrej przyszłości”

Jak pisze Barbara Rozen „człowiek nie tyle - jest, co staje się - podczas swojego życia”. Rozwój jednostki w dużym stopniu determinują warunki, w których żyje, sytuacje społeczne, w których uczestniczy. One mogą ułatwiać, bądź utrudniać człowiekowi budowanie przekonania, że jest się „kimś, a nie czymś”, tj. wpływają w określony, pozytywny, bądź negatywny sposób na kształtowanie poczucia własnej wartości [1]. Dla osób z niepełnosprawnościami szczególnie ważne jest zaakceptowanie siebie „takim, jakim się jest”, dostrzeżenie własnej wartości i pokazanie tego sobie oraz innym [2]. Stąd w ramach przygotowywania osób z niepełnosprawnościami „do dobrej przyszłości”, należy „odkrywać w nich moc”, dostrzegać i twórczo wykorzystywać „punkty siły”, by dzięki temu, mimo słabości i utrudnień powodowanych niepełnosprawnością móc „ocalić pełnię ich człowieczeństwa” [2]. Można wymienić wiele form przygotowywania osób z niepełnosprawnościami do dobrej przyszłości, przy czym wśród nich niezaprzeczalnie znajdzie się oddziaływanie poprzez odpowiednie wykorzystywanie elementów „kultury” oraz „sztuki”. W ramach funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami aktywne uczestnictwo w kulturze, jest jednym ze skuteczniejszych sposobów ich uspołecznienia [3]. Sztuka z kolei, pozwala człowiekowi na zrozumienie siebie, swoich przeżyć, doświadczeń, emocji. Działa stymulująco na percepcję, umożliwia poznanie człowieka i kategorii człowieczeństwa, pozwala na ekspresję uczuć, zachęca do samodzielnego myślenia, interpretowania i wyciągania wniosków [4]. Poza bierną konsumpcją produktów kultury i sztuki, należy przygotowywać, wdrażać, ułatwiać osobie z niepełnosprawnościami stawać się „twórcą” i „współtwórcą”. W tym ogromnym obszarze działań, można również wymienić kreowanie zjawisk i organizację wydarzeń towarzyszących działaniom twórczym. Do tego zaś katalogu zaliczyć można np. warsztaty, wyjazdy oraz prezentacje przed publicznością swoich możliwości, zdolności, osiągnięć, rezultatów pracy, w postaci: pokazów, przedstawień, wystaw, wernisaży, widowisk, recitali, koncertów, konkursów, festiwali i właśnie przeglądów scenicznych [5]. Uczestnictwo osoby z niepełnosprawnościami w tego typu wydarzeniach wspomaga kreację aktywnego stylu jej życia, umożliwia nabywanie doświadczeń kulturalnych, tym samym wzmacnia ją w poznawczych i emocjonalnych relacjach. Jak piszą Agata Andrzejczuk-Giedrojć i Monika Sztyk [6] działania twórcze, a w szczególności związane z nimi zjawiska pozaartystyczne (prezentacje własnych osiągnięć przed publicznością, konfrontacja z aktywnością artystyczną innych) służą zwiększaniu zaradności osobistej oraz samodzielności w działaniu, sprzyjają nawiązywaniu więzi społecznych oraz poszerzaniu możliwości komunikacyjnych. Osoby z niepełnosprawnością poprzez czynne uczestnictwo w festiwalach, przeglądach, czy konkursach mają możliwość przekonać się, że też potrafią zrobić coś pożytecznego, że pomimo choroby, czy innych ograniczeń, są lepsze od innych, chorych czy zdrowych tym bardziej, że jak swojego czasu stwierdził Aleksander Hulek „tworzyć może każdy i każdy nosi w sobie coś – uczucia, emocje, doświadczenia – które może twórczo w jakiejś formie wyrazić. Każdy także posiada wewnętrzne potrzeby wyrażania się i może osiągnąć określone efekty” [7]. Poprzez zaś występy sceniczne obejmujące zdrową rywalizację budują pozytywny obraz siebie, podwyższają poziom samooceny, zwiększają umiejętność pracy w grupie, ćwiczą podejmowanie zadań zespołowych [8]. Przy czym, jak pisze Leszek Ploch - obecnie imprezy artystyczne i inicjatywy kulturalne dla osób z niepełnosprawnościami i z ich udziałem „są zjawiskiem coraz częściej powszechnym i nie postrzega się ich już wyłącznie jako elementu terapii zajęciowej.

Przybierają one charakter przedsięwzięć ogólnospołecznych, spełniają wymogi troski i dojrzałego szacunku dla niepełnosprawności” [9].

Takim wydarzeniem w zamiarze organizatorów jest scena OSPAR, będąca miejscem, w którym w praktyce realizują się m.in. cele arteterapii, „będącej twórczym procesem wykorzystującym zasoby młodego człowieka, pozwalającym mu na harmonijne łączenie zmysłów z intelektem w przeżywaniu siebie i świata, w redukowaniu napięć i otwieraniu się” [10]. Arteterapii postrzeganej interdyscyplinarnie, łączącej w sobie w praktyce zagadnienia z zakresu psychologii, edukacji oraz sztuki tj. tzw. „twórczej terapii” [11], która pełniąc funkcje dydaktyczną, edukacyjną, korekcyjną, relaksacyjną, poprzez stosowanie odpowiednich form oddziaływania tj. choreoterapia, dramatoterapia, muzykoterapia, plastykoterapia, teatroterapia, terapia przez ruch – czy terapia łączona - staje się „strategią pedagogiczną stosowaną w procesie wychowania, wspomagającą integrację” [12].

Przeгляд OSPAR wpisuje się równolegle w istotę tzw. „twórczej resocjalizacji” realizowanej wg założeń Marka Konopczyńskiego (1996), której celem praktycznym jest przemiana tożsamości nieprzystosowanej młodzieży przez stymulowanie rozwoju jej struktur twórczych, wyposażenie w nowe umiejętności umożliwiające nawiązywanie i podtrzymywanie satysfakcjonujących kontaktów, w tym wewnętrzny rozwój wychowanka rozumiany jako „odkrycie, pielęgnowanie jego potencjałów i talentów” [13]. Działalność ukierunkowywana na odkrywanie i rozwijanie potencjałów, to sedno procesu wychowawczo-resocjalizacyjnego realizowanego w oparciu o przeświadczenie, że w każdym człowieku, bez względu na jego doświadczenia biograficzne i sposób jego dotychczasowego lub aktualnego funkcjonowania, istnieją potencjały rozwojowo-twórcze [14].

Inicjatywa OSPAR, to jednak z założenia przede wszystkim umożliwienie poznawania w wymiarze praktycznym elementów warsztatu kulturotechnicznego studentom zgłębiającym arkaną pracy pedagogicznej (niejako w praktyce – na miejscu). Działalność wychowawczo-opiekuńcza (w tym przede wszystkim w obszarach terapii i/lub resocjalizacji) ukierunkowywana „na odkrywanie i rozwijanie potencjałów” wymaga dużego zasobu kreatywności oraz przede wszystkim odpowiedniego przygotowania warsztatowego osób prowadzących w przyszłości pracę w różnego typu placówkach wsparcia, aby mogły one w odpowiedni sposób stymulować swoich uczniów, wychowanków, podopiecznych. „Twórcze” zaś przekształcanie warunków życia osób z różnego typu niepełnosprawnościami, tj. podejmowanie „działania leczniczego za pośrednictwem środków sztuki” [15] wymaga odpowiednich zabiegów kulturotechnicznych, w których istotny jest proces arteterapeutyczny (w kontekście edukacyjnym: postawa, strategia, zasada), nie zaś sam wytwór, efekt wizualny, czy jakość scenicznego odbioru. Obcowanie ze sztuką, twórczością artystyczną prezentowaną przez osoby z niepełnosprawnością (intelektualną, fizyczną, w zakresie przestrzegania norm społecznych) napędza optymizmem w pryzmacie oczekiwań, kształtuje bardziej realistycznie postawy, pozytywnie uwrażliwia serca i umysły przyszłych pedagogów, tym samym staje się istotnym elementem w katalogu form wspierających osoby z niepełnosprawnościami, tym samym prowadzących je „do dobrej przyszłości”.

4. OSPAR w opinii studentów Akademii – doniesienie z badania własnego

Wieloletnia organizacja sceny ukierunkowała myślenie na chęć poznania opinii studentów na temat inicjatywy. W myśl tej przesłanki, w trakcie roku akademickiego 2017/18 oraz 2019/20 przeprowadzono dwa badania metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem autorskich kwestionariuszy ankiet wśród wybranych grup studenckich, zaangażowanych bezpośrednio we współorganizację przedsięwzięcia. Udział studentów w badaniu był w pełni dobrowolny i anonimowy. Potwierdzeniem zgody na uczest-

nictwo w badaniu był zwrot wypełnionej ankiety. Kwestionariusze zawierały odpowiednio 7 oraz 14 pytań (druga z ankiet została rozszerzona), w tym w konstrukcji otwartej, co umożliwiało wyrażenie opinii własnymi słowami, zaś podczas analizy uzyskanych wypowiedzi zrodziła się konieczność przede wszystkim wyróżnienia i skategoryzowania wątków, a następnie ich opracowania ilościowego i w części jakościowego. Dobór osób do badania był celowy. Sondaż w poszczególnych latach przeprowadzono w innych grupach studenckich. Ankiety rozdano wszystkim obecnym na uczelni w dniu badania studentom (z wybranych grup) studiów stacjonarnych realizowanych w Akademii na kierunkach pedagogika specjalna oraz praca socjalna. Uzyskano zwrot wypełnionych ankiet odpowiednio od 86 oraz 96 osób, w tym łącznie 84 (46%) studentów zadeklarowało, że było osobiście zaangażowanych w przeszłości we współorganizację (pomoc organizacyjno-techniczną, wolontariat) sceny, 89 (49%) studentów stwierdziło, że byli widzami, obserwatorami prezentacji scenicznych, 9 osób (5%) spośród tych studentów, którzy wypełnili i oddali ankiety stwierdziło, że nie miało osobistej styczności z przedsięwzięciem.

Pytania zawarte w drugiej z przeprowadzonych ankiet miały za zadanie m.in. poznanie opinii studentów w kwestii: Czy ich zadaniem, faktycznie organizacja takiego przedsięwzięcia jak OSPAR w murach Akademii, umożliwiania poznawanie w wymiarze praktycznym elementów warsztatu kulturotechnicznego?

Według opinii zdecydowanej większości biorących udział w ankiecie scena OSPAR wspomaga proces edukacji praktycznej studenta APS. Z tak sformułowanym stwierdzeniem ogólnym zawartym w pytaniu ankietowym zgodziło się 79 osób, tj. 82,3% biorących udział w tym badaniu, przeciwnego zdania było tylko 5 osób, a stwierdziło, że „nie ma zdania” w tej kwestii 10 osób. Ze stwierdzeniem zawartym w ankiecie, iż „scena OSPAR pokazuje możliwości pracy z wykorzystaniem twórczej resocjalizacji” zgodziło się aż 87,5% badanych (84 osoby), zdania przeciwnego były tylko 3 osoby, jedna nie udzieliła w tej części odpowiedzi, a 8 wybrało opcję „nie mam zdania”. Z kolei ze stwierdzeniem, że „OSPAR pokazuje możliwości pracy w obszarze arteterapii” zgodziło się aż 97,9% uczestników badania (94 osoby), nie miały zdania w tej kwestii 2 osoby, natomiast nikt nie był zdania przeciwnego.

Poza wyborem odpowiedniej opcji, w obu ankietach respondenci mogli również wyrazić swoją opinię w przytoczonych wyżej obszarach. Padły tu m.in. następujące stwierdzenia:

- „z roku na rok występy poruszają mnie bardziej. Więcej rozumiem, więcej dostrzegam, więcej przeżywam”,
- „dzięki OSPAR tworzy się kadra przyjazna osobom z niepełnosprawnością, zwiększa się wiedza, tolerancja i empatia”,
- „nawet, jeżeli tylko oglądamy, to i tak wzbogaca to naszą wiedzę pedagogiczną”,
- „inicjatywa ta pokazuje nam, jakim należy być instruktorem, co znaczy pasja i zaangażowanie”,
- „on napędza i pobudza nas do działania”,
- „chciałabym kiedyś w swojej pracy stworzyć projekt podobny do tej imprezy”,
- „żadna inna znana mi uczelnia nie posiada takiego wydarzenia, a ono daje studentom praktykę”,
- „impreza zachęca do angażowania się w przyszłości w podobne inicjatywy niosące innym korzyści”,
- „klimat panujący na scenie pozwala zauważyć, jak wiele możemy dla siebie nawzajem zrobić. Oni nam dają szczęście, jako aktorzy, artyści. My im dajemy radość, jako odpowiedzialna, zauroczona ich talentem publiczność. To jest prawdziwie ludzki świat”,

- „jest wspaniałym doświadczeniem dla każdego studenta. Pozwala połączyć naukę i praktykę. Daje możliwość edukacji, integracji i fajnej zabawy”.

Szczególnego znaczenia praktycznego w kontekście budowania warsztatu praktycznego nabierają wyżej przytoczone odpowiedzi studentów w zderzeniu z informacją płynącą z odpowiedzi na pytanie kolejne, zawarte w drugiej ankiecie: „W jakim innym festiwalu/wydarzeniu o zbliżonym charakterze do sceny OSPAR brał(a) Pani/n udział w ostatnich pięciu latach?” Tylko 11 osób (11,4% ankietowanych) odpowiedziało, że uczestniczyło w podobnej inicjatywie, wskazując tu m.in.: WOŚP, koncert charytatywny w parafii, festyn w DPS, występy artystyczne dzieci w przedszkolu czy szkole specjalnej. Aż 88,5% ankietowanych (85 osób) nie wymieniło żadnej imprezy, inicjatywy o zbliżonym charakterze do OSPAR, w którym wzięliby udział, tj. nie miały one możliwości nabycia tych umiejętności, postaw, wzmocnienia warsztatu praktycznego, o jakich pisali przy charakterystyce omawianego tu wydarzenia, jakim jest Scena OSPAR.

Pytania zawarte w obu ankietach dotyczyły również korzyści z organizacji tego typu przedsięwzięcia, jakim jest OSPAR, dla osób z niepełnosprawnościami, uczestniczących w kolejnych odsłonach Sceny. Odpowiedzi, jakie padły to m.in.:

- „impreza pozwala integrować dzieci, młodzież, osoby starsze oraz widzów (studentów), może skłaniać do pozytywnych refleksji na temat różnych wymiarów niepełnosprawności”,

- „uczestnicy przygotowują się do występów miesiącami, co rozwija u nich wytrwałość, cierpliwość, a końcowy efekt uznania na scenie wzmacnia poczucie ich własnej wartości”,

- „korzyści odnoszą również opiekunowie-instruktorzy, którzy mogą traktować OSPAR jako źródło inspiracji, widząc w trakcie pokazów innych placówek, jakie niesamowite rzeczy można zdyktować z wychowankami”,

- „widać jest radość w trakcie każdego występu, co jest chyba najważniejsze”,

- „występy na scenie powodują zmniejszanie poczucia bycia innym, gorszym. Dzieci obserwując się nawzajem widzą, że mimo choroby, niepełnosprawności można robić fantastyczne rzeczy. Wychowankowie placówek resocjalizacyjnych uczą się praktycznej tolerancji wobec ludzi z niepełnosprawnościami”,

- „radość występujących na scenie jest nie do opisania”,

- „mogą tu złamać stereotypy i być na pierwszym planie”,

- „wspaniałe jest to, że przedział wieku osób występujących w trakcie OSPAR był ogromny. Można było zobaczyć popisy bardzo małych dzieci, które dopiero odkrywają swoje pasje, jak i seniorów, którzy oddają się nim od dawna, lub też się w nich dopiero one rodzą, a ogólnie atmosfera w trakcie występów można powiedzieć, że była nawet jak rodzinna”,

- „dzięki sztuce niepełnosprawni i sprawni stają się jednością, a wymiana spostrzeżeń, talentów, radości i podziw ze strony dużej publiczności buduje tę wspólną drogę, do której każdy człowiek dążyć powinien. Być dla siebie wzajemnie, gdyż każdy nosi w sobie coś pięknego i dobrze jest, gdy inni pozwalają mu, by mógł podarować światu kawałek siebie – bez stygmatyzacji i oceniania”,

- „w telewizji oglądają aktorów, celebrytów, a przez ten jeden czas mogą stanąć na scenie i poczuć się jak oni, w świetle reflektorów i bawić się sztuką”.

W ankiecie respondenci mieli również możliwość napisania rozbudowanej własnej, ogólnej opinii o inicjatywie. Przytoczę tu tylko kilka z nich:

- „OSPAR był dla mnie zaskoczeniem na pierwszym roku studiów. Podziwiałam samą inicjatywę i byłam bardzo ciekawa realizacji. Gdy weszłam na aulę, byłam pod wrażeniem atmosfery, dekoracji, profesjonalizmu przygotowań. Cudownie patrzyło mi się na występy artystów, które wzruszały coraz bardziej. OSPAR jest niesamowitą okazją do wyrażania siebie i dobrej zabawy”;

- „To już trzeci rok, kiedy mogłam obserwować i podziwiać scenę OSPAR. W tym roku miałam przyjemność być jedną ze współorganizatorek, za co dziękuję! To niesamowite poznać wszystkich uczestników, wesprzeć, wymienić się uśmiechem, czy chociażby zbić piątkę i życzyć powodzenia. Mam nadzieję, że ta inicjatywa będzie na naszej uczelni przez wiele kolejnych lat!”;

- „Jestem studentką studiów magisterskich, wcześniej studiowałam na innej uczelni, a co za tym idzie pierwszy raz spotkałam się z taką inicjatywą jak OSPAR. Wybrałam się na nią z polecenia wykładowcy, jak i koleżanek, które wcześniej studiowały na APS. Miałam do niej sceptyczne podejście, jednakże bardzo, bardzo pozytywnie się zaskoczyłam. Poziom przygotowań zarówno ze strony technicznej, jak i poziom przygotowanych przez uczestników występów był rewelacyjny. Byłam zachwycona panującą atmosferą i całą inicjatywą. Bardzo dobrze się bawiłam. Cieszę się, że istnieje OSPAR, jest to budujące”;

- „według mnie, większość studentów i ludzi związanych z APS czeka cały rok z niecierpliwością na to jak ważne wydarzenie”;

- „Uważam, że OSPAR jest wspaniałą inicjatywą, podczas której można spotkać niesamowite osoby, porozmawiać z nimi i wymienić się doświadczeniami. Dodatkowo dla osoby oglądającej występy jest to bardzo duże przeżycie emocjonalne, często pojawiają się łzy wzruszenia. To piękne, że istnieje jeden taki dzień w roku, który jednoczy wszystkich, w którym każdy się uśmiecha, jest radosny. Dodatkowo artyści, goście widzą, że APS ma w sobie jakiś specyficzny, dobry klimat”;

- „Atmosfera podczas OSPAR jest niesamowita. Co roku z niecierpliwością czekam na kolejną edycję i myślę, że po zakończeniu studiów w Akademii wciąż będę brała udział w tej inicjatywie”;

- „OSPAR łamie stereotypy, że osoby niedostosowane społecznie, z niepełnosprawnością nie są w stanie przygotować i przedstawić coś niesamowitego”.

Z analizy obu ankiet wynika, że respondenci dostrzegają szczególną rolę Akademii Pedagogiki Specjalnej w organizacji przedsięwzięć typu OSPAR. Doceniają korzyści z wzbogacania ich warsztatu praktycznego w obszarach arteterapii i twórczej resocjalizacji, jak też „uwrażliwiania” na potrzebę aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Napełnia to optymizmem w pryzmacie oczekiwań, iż w praktyce OSPAR w pewnym stopniu kształtuje realistyczne postawy, pozytywnie uwrażliwia serca i umysły studentów i absolwentów Akademii, przyszłych pedagogów.

5. Podsumowanie

Na koniec, gwoli podsumowania, przytoczę jeszcze dwa cytaty z ankiet studenckich: „OSPAR wydaje mi się jednym z najlepszych elementów całej mojej przygody z APS”, „OSPAR jest powodem, dla którego jestem dumna ze studiowania w Akademii Pedagogiki Specjalnej”.

Literatura

1. Rozen B., *Kształtowanie tożsamości dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w procesie dydaktyczno-wychowawczym*, „Studia Warmińskie”, tom. XLVII, (2010), .331-344
2. Kaczmarek B., *Twórczość artystyczna w życiu osób z niepełnosprawnością – indywidualny i społeczny wymiar arteterapii*, „Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania”, Nr 1/ (22), (2017), 107-129
3. Nowak A., *Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w kulturze*, „Chowanna”, Uniwersytet Śląski, Katowice, Nr 1, (2015), 91-102
4. Gajda K. A., *Terapia poprzez teatr. Aspekt zaburzeń psychologicznych*, www.spoecznieodpowiedzialni.pl/247/Terapia_poprzez_teatr_Aспект_zaburzen_psychologicznych,401,n.html, dostęp: 24-10-2017, 1-34 (wydruk)
5. Ploch L., *Konteksty aktywności artystycznej osób z niepełnosprawnością*, Difin, Warszawa 2014
6. Andrzejczuk-Giedroń A., Sztyk M., *Arteterapia – rzecz o terapeutycznej zabawie sztuką*, www.soswslupsk.na11.pl/nowa/wp-content/uploads/2013/10/Artterapia-rzecz-o-terapeutycznej-zabawie-sztuk%C4%85, dostęp: 04-05-2017, 1-7 (wydruk)
7. Hulek A., *Sztuka a ludzie niepełnosprawni*, „Kultura i Edukacja” nr 2, (1992), 93-102
8. Urbaniak A., *Arteterapia i terapie kreatywne uzupełniającą formą pracy psychologiczno-pedagogicznej wobec osób z niepełnosprawnością*, „Przegląd Terapeutyczny”, Nr 8 (2010), www.ptt-terapia.pl, dostęp: 12-11-2017, 1-17 (wydruk)
9. Ploch L., *W kręgu kultury osób niepełnosprawnych*, „Socius. Polsko-niemieckie pismo o osobach z niepełnosprawnościami”, Nr 3, (2009), 2-4
10. Stasiakiewicz M.P., *Arteterapia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wybrane problemy teorii i praktyki*, [w:] Limont W., Nielek-Zawadzka K., (red.) Dylematy edukacji artystycznej, t. 2. Edukacja artystyczna a potencjał twórczy człowieka, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006.475-510
11. Pokutycki M., (2016) *Arteterapia*. [w:] Bac A., (red.), *Terapia zajęciowa*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2016, 127-139
12. Szuścik U., *Warsztat plastyczny i jego walory arteterapeutyczne w pracy z dzieckiem*. „Edukacja Elementarna w Teorii i praktyce”, 11, (2016) (3(41)), 31-40
13. Konopczyński M., *Twórcza resocjalizacja. Wybrane metody pomocy dzieciom i młodzieży*, Editions Spotkania, Warszawa 1996
14. Konopczyński M., *Twórcza resocjalizacja: zarys koncepcji rozwijania potencjałów*, „Resocjalizacja Polska (Polish Journal of Social Rehabilitation) 7, (2014), 13-28
15. Popek S. L., *Psychologia twórczości plastycznej*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2010

Akademia Pedagogiki Specjalnej

OSPAR

...y tacy sami – Potrafimy wiele"

Ogólnopolska
Scena Prezentacji
Artystycznych
Realizacji

**Wypowiedzi, wspomnienia
i podziękowania uczestników
Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji
Artystycznych Realizacji**

**Speeches, memories
and thanks
from the participants
of OSPAR**

Dziękując za wyróżnienie godnością Kreatywny Instruktor Wychowawca 25-lecia Sceny OSPAR, składam jednocześnie Panu dr. Mieczysławowi Sędzickiemu serdeczne gratulacje za stworzenie niepowtarzalnej MARKI jaką jest Scena „OSPAR”, która ma ogromne znaczenie dla osób z niepełnosprawnościami.

Jako wieloletni nauczyciel wychowawca (24 lata pracy w MOW), nauczyciel muzyki, czynny artysta i animator kultury występujący w kraju i za granicą (w tym roku wystąpiłem między innymi z Wadimem Brockim, Danzelem, jak również z wieloma innymi docenianymi polskimi artystami) potrafię ocenić jak wielką pracę trzeba wykonać, aby zrealizować tego typu wydarzenie.

Śledzę Scenę OSPAR prawie od początku i zawsze widzę ogromne emocje uczestników, kiedy występują na scenie i „ogłędają” innych. Jest wzruszenie, radość z akceptacji, której tak mało mają w życiu. W tym dniu są Artystami, co dla nich jest ogromnym poczuciem szczęścia na długi czas.

Lata pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie poprzez „aktywne uprawianie muzyki” utwierdziły mnie w przekonaniu - jak ogromny wpływ na zachowanie, emocje, podniesienie poczucia własnej wartości, rozwój inwencji twórczej i estetykę - miała tego rodzaju aktywność. Moje wychowanki rozwijały takie cechy jak wrażliwość, systematyczność, odpowiedzialność i umiejętność pracy w grupie. Dzięki licznym wyjazdom i występom na scenie dziewczęta wypracowały formy kulturalnego zachowania, które przeniosły do codziennej aktywności, wyróżniały się na tle innych dziewcząt z placówki swoistą kulturą i znajomością savoir-vivre. Nabyły „urody” zarówno wewnętrznej jak i zewnętrznej. Na spotkaniu po latach wyznały - jak wiele doświadczenia zdobyte podczas pracy w zespole znaczyły w ich późniejszym życiu. Dały im zrozumienie norm społecznych, co z kolei zaowocowało akceptacją ze strony otoczenia i sukcesami w życiu osobistym.

Dodam, że nawet najlepszy wykład jest co najwyżej tylko cieniem takich wspaniałych, niezapomnianych spotkań jak OSPAR.

Marek Polynko

I would like to express my gratitude and honour to receive the "Creative Educational Instructors of the 25th Anniversary of OSPAR" award. I would also like to congratulate mister dr Mieczysław Sędzicki for creating a BRAND of OSPAR; a unique event that carries significance for people living with disabilities.

As a lead teacher, music teacher, active artist and cultural animator, who performed in Poland and abroad alongside artists like Wadim Brocki, Danzel and others, I understand the amount of work and dedication required to organise an event like OSPAR.

I have been following OSPAR nearly from the very beginning and I have always seen incredible excitement of the participants, who not only perform but also see others perform. It is a moving event; there is joy from acceptance, which they might not experience daily. On this special day, participants become Artists – which gives them a sense of joy for a long time.

During my years of working with socially maladjusted young people, I implemented "active creation of music" and it showed me, again and again, that creative activities have enormous impact on behaviour, emotions, sense of self-esteem, as well as on the development of one's own creativity and aesthetic sense.

Young people in my care have shown sensitivity, responsibility, consistency and the ability to work as a group. Due to many trips to different cities to perform, the young ladies have developed very tactful behaviour, which they later incorporated into their daily lives. With their savoir-vivre, they actually stood out in comparison to other residents of the facility. We could say that they acquired "beauty", not only on the inside, but also on the outside. During a meeting years after the events, my ex-pupils told me that being a part of the group and the performances gave them a skillset that they use now, in their adult lives. They could understand social norms and expectations better, which therefore helped with getting acceptance from their surroundings and with building their success in private life.

Lastly, I will only add that even the best lecture is only a fraction of the special and memorable OSPAR events.

Marek Połyńko

Jako osoba biorąca udział w Jubileuszu oraz jednocześnie wyróżniony Kreatywny Instruktor Wychowawca 25-lecia Sceny OSPAR składam Panu dr. Mieczysławowi Sędzickiemu - będącemu dyrektorem najserdeczniejsze gratulacje - dokonania naprawdę dużego Dzieła, na miarę prestiżu i roli społecznej APS im. Profesor Marii Grzegorzewskiej.

Od szeregu lat kibicuję Scenie OSPAR i niejednokrotnie brałam udział jako „gość specjalny” z baletem „Etiuda” oraz ostatnio - z grupami osób z niepełnosprawnością intelektualną. Ponieważ sama kiedyś przez 17 lat z rządu organizowałam i prowadziłam przy pomocy warszawskich aktorów wielogodzinne koncerty “Etiuda-Dzieciom” na warszawskim Placu Zamkowym, to jestem w stanie w pełni ocenić i docenić ogromny wysiłek, trud organizacyjny Pana dr. Mieczysława Sędzickiego oraz wkład artystyczny w realizację kolejnych OSPAR-ów, a w szczególności - Jubileuszowego Koncertu z listopada 2022 roku.

Tym razem byłam z zespołem osób z niepełnosprawnościami – „Rapsodia”, które były szczęśliwe z zaszczytu, jaki je spotkał, czyli możliwości zaprezentowania swoich inkluzywnych choreografii (pod moim kierunkiem). Szczególnie jestem pod wrażeniem programu artystycznego, jaki składał się na ten koncert. Piękna i nastrojowa muzyka, niepowtarzalni wykonawcy i rewelacyjny repertuar oraz perfekcyjne wykonanie swoich partii np. przez Chór APS. “Moi niepełnosprawni” często brali udział w imprezach estradowych i dla nich pojęcie dyscypliny organizacyjnej, kultury widowni, koncentracji oraz „dyscypliny scenicznej” - są na tyle oczywiste (czasem nawet bardziej, niż dla przeciętnego widza), że rozemocjonowani i zachwyceni z żalem opuszczali salę koncertową...

Tym samym pragnę pogratulować Władzom Akademii, a w szczególności Rektor APS - Pani prof. dr hab. Barbarze Marcinkowskiej kreatywnego oraz zaangażowanego w misję tej szczególnej pod względem roli wychowawczej Uczelni - pracownika - wykładowcy, jakim jest dr Mieczysław Sędzicki.

Lidia Leszczyńska

As a person who is participating in the Jubilee, and also received the recognition of the "Creative Educational Instructors of the 25th Anniversary of OSPAR", I would like to congratulate dr Mieczysław Sędzicki, the director, for achieving something prestigious, and for playing a substantial role in our society here at Maria Grzegorzewska University.

I have been a great supporter of OSPAR events for many years, and I numerously took part in the events, with a ballet – "Etiuda", and more recently with groups of young people with intellectual disabilities. I have been an event organiser myself; for 17 years I organised and hosted multi-hour concerts "Etiuda-Dzieciom" – concerts that were only possible with the fabulous cooperation of Warsaw actors. Therefore, I can fully understand and appreciate the enormous efforts by dr Mieczysław Sędzicki to organise an event like OSPAR, especially an event like the Jubilee from November 2022.

In November 2022, I lead a dance performance with a group of people living with disabilities titled „Rapsodia”. My proteges were thrilled to present inclusive choreographies we prepared. I am particularly in awe of the artistic programme prepared for last year’s event. The music was beautiful and moving, the performers were one of a kind, the repertoire was a revelation and the performance of the Maria Grzegorzewska University Choir was splendid. Participants under my lead took part in many similar events before and to them, the concepts of organisational discipline, concentration, the culture of the audience, and "stage discipline" were clear and obvious. At the end of the event, they were leaving the stage excited and sad at the same time. To conclude, I wish to congratulate the Leadership of the University, and especially the Rector, prof. dr hab. Barbara Marcinkowska, for the creativity and commitment to organise such an important event. It would not have happened without the passion and engagement of the lecturer, and employee of the Maria Grzegorzewska University - dr Mieczysław Sędzicki.

Lidia Leszczyńska

Z ogromną serdecznością dziękuję za zaproszenie mnie na uroczystość 25-lecia OSPAR-u, a zwłaszcza za przyznanie mi tak wyjątkowej nagrody, jaką jest „Wyróżnienie specjalne Kreatywny Dyrektor 25-lecia Sceny OSPAR” wraz z dołączoną do niego statuetką. W mojej ponad pięćdziesięcioletniej pracy zawodowej z młodzieżą trudną otrzymywałem różnego rodzaju nagrody i wyróżnienia, ale to jest dla mnie szczególnie ważne, gdyż otrzymałem je w Uczelni, której sam jestem absolwentem, którą ukończyła moja żona, mój syn, synowa i wiele moich byłych wychowanek Schroniska dla Nieletnich i Zakładu Poprawczego w Warszawie-Falenicy. Żona przez lata również pracowała w falenickim zakładzie, syn pracuje tam obecnie, zaś synowa jest czynnym pracownikiem socjalnym. Pragnę podkreślić, że również moje wychowanki – absolwentki APS – realizują się zawodowo i społecznie zgodnie z pozyskanym w Uczelni wykształceniem, pracując między innymi z dziećmi o różnych specjalnych potrzebach. Kilka z nich pełni zaś ważne funkcje kierownicze w różnego rodzaju instytucjach.

Gratuluje Uczelni Jubileuszu 25-lecia Sceny OSPAR, z którą jestem związany od początku jej istnienia. OSPAR jest świadectwem niezwykle kreatywnej działalności Uczelni w duchu idei Jej Patronki. Coroczne przygotowania dzieci i młodzieży z placówek resocjalizacyjnych, wychowawczych, rehabilitacyjnych i innych do występów na Scenie OSPAR wspaniale aktywizują pracowników oraz wychowanków (podopiecznych) tych placówek. Powodują ścisłą współpracę ze środowiskiem zewnętrznym – tak bardzo ważną w resocjalizacji i rehabilitacji. Gratuluje Władzom Uczelni „Pracowników - Działaczy” w osobie dra Mieczysława Sędzickiego oraz dra Huberta Iwanickiego, którzy umiejętnie łączą teorię z praktyką organizując zajęcia m.in. na terenie instytucji. Studenci mają w ten sposób okazję do bezpośredniego zapoznania się z życiem społeczności, a wychowankowie możliwość samorealizacji rozumianej jako zdolność do wykorzystywania wszystkich zasobów własnej osobowości i wyzwalania nierzadko ukrytych potencjałów. Życzę OSPAR-owi kolejnych wspaniałych rocznic i jubileuszy.

Romuald Sadowski
Profesor Oświaty

I am very grateful for the invitation to the 25th Jubilee of OSPAR events, especially because of the recognition of the "Creative Educational Instructors of the 25th Anniversary of OSPAR" I was awarded this year.

In over 50 years of professional work with young people struggling socially, I have received awards and special thanks, but this particular award carries a special significance to me. It is given by the University of which I am an alumni, and so is my wife, son and daughter-in-law and many of my ex-proteges from the Youth Shelter and Juvenile Detention Center in Warsaw-Falenica. For many years my wife worked at the Falenica facility, my son is currently working there and my daughter-in-law is an active social worker.

Here I would like to emphasise that my ex-proteges, now alumni of the University, progress socially and professionally with the education they obtained here. Some of them work with children with various special needs, others hold managerial positions in public institutions.

I would like to congratulate the 25th Jubilee of OSPAR events, with which I have been engaged since its inception. OSPAR is a testimony to the incredibly creative activities of the University, correlating with the ideas of its founder. The children and young people living in various facilities take great joy in the preparations and work that is required for this event. It is a great way to actively include the pupils in the creative process; the connection to the community is such an integral part of the process of re-socializing and rehabilitation.

The Maria Grzegorzewska University is lucky to have amazing people, like dr Mieczysław Sędzicki and dr Hubert Iwanicki, the real "Diamonds", who masterfully combine theory and practice by organising activities at the University. That way, the students have an opportunity to get acquainted with the community and they can self-realise. By self-realise I mean the capacity to use personal traits and strengths, and to explore potentials.

I wish OSPAR many more events and jubilees in the future.

Romuald Sadowski
Professor of Education

Wspomnienie uczestniczki grupy cyrku dziecięcego...

Ciężko słowami opisać czas spędzony z dziecięcym cyrkiem Larifari. Trzeba by było napisać długą książkę. Dat niestety nie pamiętam. Z tego czasu jedynie zapamiętałam, to że wychowanką Domu Dziecka w Otwocku stałam się w 1994 roku. To był dla mnie i mojego młodszego rodzeństwa dramat! Zabrano Nas naszym rodzicom i wywieziono tak daleko...

Mimo ogromnej biedy, braku chleba na śniadanie i wielu innych trudności, bardzo tęskniliśmy za rodzicami i za naszym domem rodzinnym. Miałam wtedy 12 lat.

Jako najstarsza siostra z pięciorga rodzeństwa, musiałam stać się z dnia na dzień „dorosłą” i podejmować decyzje za siebie i w ich imieniu.

Czas w „bidulu” mijał wolno. Szkoła, lekcje, „odrabianki”, sprzątanie (dyżury).

Pewnego dnia przyjęto do pracy w domu dziecka nowego wychowawcę, ponieważ „Pani Wiesia” awansowała na dyrektora placówki.

„Pani Ewa”* (to ją zatrudniono) okazała się Aniołem (teraz to wiem).

Nasza codzienność zaczęła nabierać barw. „Puszczala muzykę”, by „lepiej nam się odrabiała lekcje”, „zabierała Nas poza mury” Domu Dziecka, nawet do własnego domu.

Było super :) Szalony wychowawca!

„Pani Ewa” w niedługim czasie została wysłana na szkolenie cyrkowe.

Założyliśmy zaraz po tym grupę cyrku dziecięcego. Nadaliśmy jej nawet i działaliśmy...

To był najcudowniejszy okres w moim życiu.

Z zagubionej i smutnej, bez wiary w siebie dziewczyny - kwitłam każdego dnia!

Dzięki „Pani Ewie” i reszta dzieciaków też „odżyła”.

Zajęcia były tak prowadzone, aby wydobyć z nas „wszystko co dobre”.

„Pani Ewa” widziała, że mamy mnóstwo pomysłów, ale boimy się je przekazać, by nie zostać wyśmianym. Jednak się udało i sami również mogliśmy tworzyć układy i figury (oczywiście pod czujnym okiem wychowawczynie-instruktorce).

Po pierwszych występach czuliśmy się jak Gwiazdy. Ludzie nas chwalili, doceniali nasze talenty. Radość była ogromna. Ta adrenalina z tych tournée... (z czasem było tak, że codziennie wyjeżdżaliśmy gdzieś na kolejny występ). To nas „nakręcało”. Występy mieliśmy dosłownie wszędzie: od teatrów, po supermarkety, festyny i oczywiście OSPAR w Akademii, w Warszawie. Poznaliśmy tam dużo innych, w tym znanych osób. W trakcie tych występów byliśmy traktowani na równi z profesjonalnymi gwiazdami.

Trudno opisać ogólnie słowami, jak się wtedy czułam. Byłam z siebie bardzo dumna. „Pani Ewa” dostrzegła mój talent (np. „w żonglowaniu”) i wysłała na profesjonalne szkolenia. Przez pewien czas pracowałyśmy razem, ja jako asystentka, a później już samodzielnie.

Niestety po wyjściu z cyrku przygodę z cyrkiem nabrałam pewności. Dzięki „Pani Ewie” Duma nas rozpieściła. Do dziś wspominam „o głupotach”, a z „Pani Ewą” w domu dziecka. W domu dziecka ogromny „majątek”. Miło wspominać te chwile. Nie chwaląc się, nie Zespoły z całej Niemcy itp. A „Pan Mietek” – „p” Na tak dużą skalę. Dziś OSPAR obchodzi 25. Szkada tylko, że już „dorosła”. Obecnie jako już „dorosła” niesamowita przygoda. [* Mowa tu o Pani mgr Ewie

...ściu z Domu Dziecka wraca się w to samo środowisko i życie doświadczają człowieka. Mnie też to spotkało i skończyłam... Teraz, po latach, gdy wspominam tamte chwile – wiem, że dzięki tym zajęciom (z elementami cyrku dziecięcego) ...ności siebie, stałam się bardziej asertywna.

... ja i inni uczestnicy zajęć – cieszyliśmy się, że jednak nie jesteśmy tacy beznadziejni - i też możemy coś osiągnąć. ...tała, gdy nas chwalono i doceniano naszą pracę.

...my czas - jak było wspaniale być członkiem grupy cyrkowej. Dzięki tym zajęciom „nie zwariowałam”, nie myślałam ...z czasem nawet nie chciałam jeździć do domu rodzinnego, tylko jak „Pani Ewa” miała dyżur albo nockę – zostać ...Wiedziałam przecież, że będziemy mogli ćwiczyć do późnego wieczoru... Mieliśmy ogromne szczęście – dostaliśmy ...” od - i w postaci „Takiego Wspaniałego Instruktora”.

... też OSPAR.

...schodziliśmy na nim z podium. Zawsze 1 lub 2 miejsce w rywalizacji wielu placówek. Konkurencja bardzo duża. ...al Polski. Dużo talentów. Atmosfera panująca podczas OSPAR - jak na zlocie Gwiazd. Wywiady, telewizja, gazety,

...przechodził samego siebie” - by TO wszystko zorganizować.

...25 lecie... Wow! To już samo w sobie, o czymś świadczy!

...dorośliśmy” i każdy wrócił w swoje strony rodzinne.

...sta osoba”, mam co wspominać, a jak mój synek trochę dorośnie... też zapiszę go na zajęcia cyrkowe - bo to ...i mnóstwo pięknych wspomnień.

...Teresie Pręgoskiej]]

Była wychowanka domu dziecka

A recollection from an ex-member of the kids' circus Larifari ...

It is very difficult to find the right words to describe the time I spent with the kids' circus Larifari. I would have to write a long book. And I cannot remember the dates. What I do remember is that in 1994, I became a resident of a Group Home in Otwock. Me and my younger siblings were truly horrified by that. We were taken away from our parents and then taken to some foreign place. Despite poverty, lack of sufficient food and many other hardships, we terribly missed our parents and our family home. I was 12 when it all happened. Since I was the oldest out of 5 siblings, I quickly had to become "an adult" and start making decisions for myself and my younger siblings.

Time at the "home" was passing by slowly. School, lessons, homework, chores and again. One day, a new staff member was employed because Miss Wiesia got a promotion to become the director of our group home.

Miss Ewa* (the new carer) turned out to be an Angel — and now I know that. Our everyday life became a bit more colourful and lively; she played music so that we had nicer atmosphere to do our homework, she took us outside the home — even to her own home. It was great, what a wild carer!

Shortly after that, Miss Ewa was sent to do a circus instructor training. Upon her return, we started a kids' circus group, we came up with a name and then we started training... It was the most beautiful time of my life. From a confused and sad girl, without any faith in myself, I began to flourish every day. The rest of the kids in the home became alive again, all thanks to Miss Ewa. Our circus group was conducted in such a way, that it brought out the best in us. Miss Ewa knew that we had many ideas, but we were scared to share them cause of our own fear of being laughed at. However, we eventually overcame our fears and could contribute to our choreography - under mentorship from our carer-instructor.

After first few performances we felt like real celebrities. People praised us, they acknowledged our talents, so our joy was just enormous. Let's not forget the adrenaline from our tours.... Sometimes, we had so many performances that we were going away to a show nearly every other day. That was our driving force. We performed literally everywhere: from supermarkets, festivals and theatres, to OSPAR events at the Maria Grzegorzewska University in Warsaw. During the events we met a lot of various people, and we were treated equally with other performers and stars. It's difficult to find words to describe how I felt then; I was definitely proud of myself. Miss Ewa saw my talents, for juggling for instance, and sent me to professional workshops. For a time we worked alongside each other, me as Miss Ewa's assistant and them independently.

Unfortunately,
and I had to term
I know that being
and that we cou
Larifari times, and
even want to retu
we would be able

I also have very fo
from all the particip
the atmosphere at
was beside himself

Today OSPAR celebra
to our communities.
enrol him into classes

[* mgr Ewa Teresa Pręgow

After leaving the Group Home people go back to 'old life' and that life is a bigger test. It happened to me to participate in my circus adventure. Now, after many years, when I think about my time at the home and with the circus group, I feel like I was a part of all that has made me confident and assertive. Thanks to Miss Ewa, all of us felt like we were not hopeless and could accomplish things. We were so proud when we were praised and appreciated. Even now, we still think of the home and how great it was to be a part of. Thanks to these classes, I didn't 'lose my mind' or 'get distracted'. At times I didn't have to return to my family home; when Miss Ewa was on shift or working overnight, I'd stay at the Group Home. I knew that I had to rehearse until late. We were incredibly lucky; we received a great gift – an Instructor with passion.

And memories of OSPAR events. Not to brag, but we were always on the podium! We usually placed 1st or 2nd in the awarding facilities. The competition was fierce; super talented performers came from all over Poland. I would compare the success of OSPAR to being amongst celebrities; interviews, TV crews, journalists... And mister Mietek (Mieczysław Sędzicki) who helped to organise an extraordinary event like OSPAR.

OSPAR celebrates its 25th anniversary – WOW! That means something! It is a pity that we all have grown up and went back to the real world. Now, as an adult, I have so many great memories from that time. I know that once my son grows up a bit, I will share with him like our circus, because it is an amazing journey and a collection of memories.

skaj

Ex-resident of a Group Home

Nie byłoby wielu pięknych zdarzeń powiązanych z moją drogą zawodową, gdyby nie pasja, która „przyszła” razem z pytaniem - Czy pojechałaby Pani na warsztaty pedagogiki cyrku dziecięcego do Niemiec? Pierwsza myśl - skończyłam studia z wychowaniem fizycznym, to poradzę sobie - ale mam już skończone 40 lat?...

Dziedzina wcześniej mi nieznana pochłonęła jednak bez reszty. Zawładnęła moim sercem.

Pasja ze mnie „przelewała się” na dzieci i młodzież.

Znikały ich ułomności fizyczne i umysłowe.

Liczyły się tylko pomysły.

Wciąż nowe i nowe.

Założenie było proste - przekazać uczestnikom zajęć - podstawy cyrku dziecięcego - a ogrom możliwości, jakie niosą ze sobą „te rzeczy” należą już do twórczej wyobraźni, kreatywności i pomysłowości uczestników zajęć. Tworzenie nowych figur- układów akrobatycznych, dostosowywanie tonacji muzyki do strojów, układów - to praca zespołu - nie moja.

Nawet teraz jak to piszę te słowa – „kręcą się” łzy wzruszenia, schowane wcale nie głęboko, ale za wspomnieniami...

Doświadczenia, jakie po latach mogę przekazać, to warunek, by „pozwoić tworzyć innym”, pozwolić tworzyć uczestnikom zajęć, nic im nie narzucając.

Co najważniejsze w naszej pracy? Najpierw zrozumieć - później zaakceptować, ale nigdy - nie oceniać. I jeszcze na koniec – o OSPAR, o miejscu spotkań takich samych lub podobnych do siebie ludzi. Ludzi z niepełnosprawnościami (między innymi) ale o innych, jakże różnych talentach.

OSPAR, to Festiwal, który daje im możliwości prezentacji swoich umiejętności. Pozwala na wymianę doświadczeń i jest wspaniałym miejscem czerpania przez nich siły. Od siebie nawzajem. OSPAR po prostu daje możliwości zaistnienia.

To piękne wydarzenie, które nigdy nie powinno przestać istnieć...

mgr Ewa Teresa Pręgowska

Many b
A passio
thought
old'.

This ne
of it 'fl
Only ne

The id
imagin
to the
when
witho

What

Final
and p
It allo
and t
OSPA

Beautiful memories from my professional career would never have happened if a passion wasn't sparked in me. It began with a question – "Would you go to Germany for a pedagogical workshop on kids' circus art?". My first response was, "I graduated from a University where Physical Education was a subject, so I should be fine...but I'm 40 years old".

My passion, previously foreign to me, consumed me whole. It took over my heart. It grew in me so much, that some of my 'talents' showed up onto children and young people in my care. Their physical and emotional shortcomings were disappearing. New ideas mattered, always new ideas.

My goal was simple – to teach basic circus skills to the young people in my care. With time it showed how many fabulous, creative and creative capabilities the pupils had. Creating new routines and acrobatic choreographies, adjusting music and costumes – it was all the group's effort, not mine. Right now, while I'm writing these words, tears of emotion build up. I recollect those times... Some of my experiences that I would like to share are important lessons – to let others create, but not to put too much of our own input.

What is the most important aspect of our work? First and foremost, to understand and then to accept, however never to judge. To wrap up with a few words about OSPAR, a meeting place for like-minded people; people living with disabilities and people with so many talents. OSPAR is a festival where all people have the opportunity to shine and show off their skills. It allows an exchange of experiences and is a wonderful place to build strength and resilience, and to support each other and be each other's inspiration.

OSPAR is a beautiful event that should never disappear...

mgr Ewa Jereša Peregowska

Wspomnienia wychowanka Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego

W ośrodkach wychowawczych przebywam już ponad trzy lata. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim jest moim kolejnym ośrodkiem. Jestem w nim ponad rok. W sumie, to w tym MOW dopiero poczułem się „tak na spoko”.

Przede wszystkim nie jest tu nudno i „wyczynia się” mega dużo fajnych rzeczy.

Na przykład przypadły mi do gustu (i moim kolegom) - zajęcia prowadzone przez Pana Bogdana [Na nich - to dopiero „się wyczyniało!!!”]. Nawet nie wiedziałem, że można robić fajne rzeczy i mieć nowe przeżycia. Takie całkiem inne. Na zajęciach dla przykładu - biegaliśmy z zamkniętymi oczami (nawet w lesie!) i przewracaliśmy się na ręce kolegów, „poznawaliśmy” różne rzeczy i siebie tylko przez dotyk, czy też „przedzieraliśmy się” przez „zaplątane” ciała. Krzyczeliśmy „na całe” gardło, tupaliśmy i skakaliśmy, ile tylko „pary w nogach”. Byliśmy całkiem cicho, gadaliśmy tylko szepcząc, albo tylko na migi.

Nowe przeżycia, nowe przygody. Mogliśmy się poznać i sprawdzić w różnych sytuacjach. Działo się „tak konkretnie”. Jakiś czas temu wychowawca zapytał, czy chcielibyśmy zrobić jakieś „swoje przedstawienie” i „pokazać je” ludziom w Warszawie na OSPAR.

Wytłumaczył też, co to takiego ten OSPAR.

No jasne, że chcieliśmy!

Więc z wychowawcami Panem Bogdanem i Panem Michałem zaczęliśmy przygotowania do naszego występu.

I tu to dopiero się działo... Na próbach dużo robiliśmy tak „na spoko” i „na luziku” i „na spontanie”. Wymyślaliśmy różne zachowania i bez mowy staraliśmy się pokazać, to co chcemy. Wychowawcy czasem coś nam podpowiadali i tak zaczęło coś powstawać... Pracowaliśmy, zawsze coś nowego wymyślaliśmy i często niektóre rzeczy się zmieniło [„lipy” na pewno nie było]. „Zdziwko” było, że możemy robić - takie rzeczy - i jeszcze mieć z tego „beke”. Na koniec - to już było całkiem „tak na serio”.

W spektaklu „Desiderata” pokazywaliśmy, co jest dla człowieka ważne w życiu.

Na ostatniej próbie przed wyjazdem na OSPAR, pokazaliśmy nasze przedstawienie kolegom z ośrodka i dyrekcji. Podobało się. „Naładowani tym” pojechaliśmy do Warszawy.

Trema i strach. Konkretnie nerwy. A jak już zobaczyliśmy na tym OSPAR „tłum” na widowni - to w ogóle „słabo!” Niektórzy z kolegów od razu chcieli wracać do ośrodka...

Ale jak już „przyszedł nasz czas” i wyszliśmy na scenę – uspokoiliśmy się.

Naprawdę fajnie wyszło! Dostaliśmy największe brawa od publiczności.

Takiej radości, jak po występie - to nigdy nie miałem i koledzy też!

Super, że te nasze pomysły na scenie OSPAR tak się spodobały.

Nasłuchaliśmy się też dużo pochwał.

„Te klimaty” z OSPAR, to „jeszcze czujemy”. „Było mega”, „mega essa”.

Na pewno chcielibyśmy znów pojechać do Warszawy i znowu wystąpić na OSPAR.

Przygoda suuuuper!!!

Kacper z kolegami
z MOW w Kamionku Wielkim

Komentarz

Zajęcia, o których pisze Kacper, to zajęcia "dramy", techniki parateatralne (często w terenie naturalnym). Elementy pantomimy i warsztatu aktorskiego (szczególnie ekspresja ruchu i głosu). Metody te wykorzystuję w warsztatowych zajęciach z wychowankami w ośrodku już od wielu lat. Myślę, że są dla nich ciekawą ofertą. Bardzo chętnie i aktywnie w nich uczestniczą. Dla mnie jako wychowawcy są one również bardzo ważne i przydatne w pracy resocjalizacyjnej z młodzieżą niedostosowaną społecznie. Budują dobry klimat w grupie, atmosferę bezpieczeństwa, wzajemnego zaufania i tolerancji. Zajęcia w takiej formie wpływają na prawidłową integrację grupy wychowawczej (szczególnie zadania twórcze) i wywierają pozytywny wpływ na wzajemne relacje wychowanków. Dzięki wybranym strategiom i konwencjom "dramy" wychowankowie uczą się samodzielności myślenia, działania, twórczej aktywności i wzajemnej otwartości. Rozwijają swoją wyobraźnię, fantazję i „wyrabiają” umiejętność współpracy w grupie. "Drama uczy" przez doświadczenie, a więc nabyta dzięki niej wiedza, umiejętność - są najbardziej trwałe.

W przypadku „naszych” wychowanków, pojawia się więc duża szansa na dokonanie pozytywnych korekt w ich postawach, systemie wartości, czy też sposobie postrzegania drugiego człowieka. Formy parateatralne i wybrane techniki warsztatu aktorskiego umożliwiają im odrywanie i poznawanie w sobie nowych, nieznanych do tej pory - pozwalają im twórczo rozładować nagromadzone napięcia i stresy.

Wychowankowie uczestniczący w zajęciach warsztatowych tworzą grupę teatralną. Spektakle mają najczęściej formę dramy teatralnej, a pomysły „na ich powstanie” są dziełem samych wychowanków (inspirowanych odpowiednio przez wychowawców). W ten sposób na przestrzeni lat powstało kilkadziesiąt spektakli o bardzo różnorodnej tematyce. Były spektakle o uzależnianiu się od narkotyków, o przemocy, "pseudokibicach", o samotności, miłości... i wielu innych - ważnych dla młodego człowieka tematach. Spektakle te prezentowane są na wielu ogólnopolskich przeglądach i festiwalach. Wychowankowie zdobywają tam nagrody. Swój debiut artystyczny grupa teatralna z naszego MOW miała już w 1996 roku, w trakcie pierwszej odsłony OSPAR w Akademii Pedagogiki Specjalnej.

Nasze wychowankowie za swój występ zdobyli wtedy Nagrodę Główną. Stało się to ogromną inspiracją do dalszej naszej pracy twórczej.

OSPAR jest więc dla nas ogromnie ważny. Inspirujący do pracy z wychowankami. Nawiązaliśmy tu znaczące znajomości i przyjaźnie. Wymieniliśmy wiele twórczych doświadczeń. Dla wielu naszych wychowanków i dla nas jako instruktorów, udział w OSPAR był (i mam nadzieję, że będzie dalej) wspaniałą, twórczą przygodą.

Bogdan Płochęć

Wychowawca-instruktor, MOW

A recollection from an ex-pupil of a Youth Educational Centre

It's been more than three years since I started living in a Youth Educational Centre and the facility in Kamionek Wielki is my current home. I've been living there for over a year and it's the first place I felt good at. Mainly because it's lively here and many cool things are happening. My favourite classes are conducted by mister Bogdan, and oh boy, a lot of cool things happen there. I didn't even realise that we can do many great things and have new experiences. As an example, during our classes we ran blindfolded (even in the forest!), we did trust falls, we got to know many things, and ourselves, by touch or we "untangled tangled bodies". We had chances to scream at the top our lungs, we stomped around and jumped as high as we could. We spoke softly, we whispered, and spoke only with body language. New experiences, new adventures. Our aim was to get to know each other and see how we operate in various situations.

A while ago, our Instructor asked whether we would like to rehearse and perform in front of an audience at OSPAR event. Of course we did!!! So, under leadership of mister Bogdan and mister Michał, we began the preparations for our performance.

That's where things got even better... during rehearsals we did a lot of cool, chill and spontaneous things. We came up with various behaviours and without talking we wanted to show our message. Our instructors offered guidance and suggestions, and finally the performance began to shape up. We worked, we constantly came up with new idea and we also often changed things – either way, we were never lame. It was a shocker to realise that we were even able to do all of that and have a huge laugh as we were practicing.

In our play, "Desiderata", we wanted to show what's important to people. On the last rehearsal before OSPAR, we presented our show to our fellow residents and the leadership of the Centre – and they loved it. "Charged" with this positive feedback, we went to Warsaw. Stage fright and fear, real stress. It got even worse when we saw the massive audience at the event... Some of us wanted to just run home at that point. However, once it was our turn to perform, we calmed down. We ended up doing very well! We received a huge round of applause from the audience. I don't think that either me or my friends were ever as happy as we were after our performance. We were very stoked that our ideas were so warmly received at this OSPAR event. We can still feel that excitement, it was awesome.

We would definitely like to go to Warsaw again and prepare another performance for OSPAR.

AAAWWWWESOME adventure!

Kacper and his friends

from the Youth Educational Centre in Kamionek Wielki

T
E
be
th
us
Te
pos
on
inde
natio
class
In ca
cepti
to dis
on th
to rel
The sh
the ins
focuse
issues t
All of o
awarde
at the M
became
Therefore
the reside
experienc
and creati

Commentary

The classes that Kacper mentioned are drama classes and paratheatrical techniques (often conducted outdoors). Elements of miming and acting, especially movement and voice workshops, are only some of the methods I have been using in the classes I conduct at the Centre for many years. I strongly believe that they are a great option for the pupils. They are keen and actively participate in the classes. As an educator, I find these methods extremely useful and supportive in re-socialization work that I do with maladjusted youth.

Techniques like that build a good atmosphere, sense of safety, trust and tolerance. Classes conducted this way positively affect the correct integration of the group, especially the creative tasks, and have a good influence on interpersonal skills of the pupils. Thanks to the selected techniques and incorporating drama, the pupils learn independent thinking, taking actions, creative activities and openness to each other. They develop their imagination and fantasy, and they work on the ability to conduct themselves in social situations and groups. Drama classes teach through experience, which therefore makes what they've learnt, knowledge and skills, to last longer. In the case of our residents, we observed an improvement in regards to their attitudes, values system and the perception of another human being. Paratheatrical forms and selected techniques of the acting workshop allow them to discover and get to know the new and unknown sensitivities, passions and creative abilities. Exercises focused on the expression through movement and voice as an especially positive influence as they allow the pupils to release tensions and stress in a creative way. The pupils participating in the workshops are a theatre group. Shows are most often theatre plays and ideas come from the pupils themselves (with some guidance from the instructors). With that, many plays have been prepared and the themes were also various. We performed plays based on drug abuse, on violence, on soccer pseudo-fans (hooligans), on loneliness, on love and on many other topics that are important to young people approaching adulthood.

Our plays have been performed during big reviews and festivals all over the country and our pupils are being noticed. The debut of the artistic theatre group from our Facility was in 1996, during the very first OSPAR event at Maria Grzegorzewska University. Back then, performers from our Facility won the first prize, which later gave us our enormous inspiration to carry on with creative work.

Therefore, OSPAR events have a special significance to us. They inspire to continue the work we do with the residents of our facility. We all made important connections and friendships. We exchanged numerous artistic experiences, and to many of our pupils, and to us the instructors as well, OSPAR events have been an incredible and enriching journey.

Bogdan Płochęć

Carer-instructor, Youth Educational Centre in Kamionek Wielki

Triumf Wielkiego Marzenia

Poniższy tekst jest odtworzeniem (we fragmentach) słów zapisanych przez Pana Jana Pawła Tomaszewskiego pod adresem: <http://janpaweltomaszewski.pl> › 2014/12 › *adrian-makar* w dniu 6 grudnia 2014 roku, tj. w dniu, gdy 15 letni wówczas Adrian Makar zwyciężył w 7. edycji konkursu Telewizji TVN „Mam Talent”.

Wychowanek Domu Dziecka w Dubience w finałowym odcinku programu zaśpiewał piosenkę Joshua Grobana „You raise me up”.

Chłopiec kilka dni wcześniej (27 listopada 2014 roku) będąc jednym z uczestników Sceny OSPAR w Akademii Pedagogiki Specjalnej otrzymał od Jury Przeglądu specjalną nagrodę statuetkę – dla „Osobowości scenicznej OSPAR”. Było to dopiero drugie tego typu wyróżnienie, wówczas już w 19-letniej historii tej imprezy.

**„Adrian Makar żyjący dowód,
że Marzenia się Spełnia, gdy... się je ma.**

To największy ich Sekret. Nie ma innego. Trzeba je mieć i nie dać ich sobie odebrać. Adrian Makar jest tego najlepszym dowodem. Brawa, za Odwagę, za Wiarę, za Pokonany Lęk i Strach, za Determinację mimo trudności w dążeniu do Realizacji Marzeń. Adrian to przykład i dowód, że to skąd pochodzimy nie musi determinować tego - dokąd dojdziemy. To inspirująca historia 15-to latka, który porwał Serca zwyciężając 7. edycję „Mam talent”.

Jak często w codziennym życiu hamują nas myśli, że nie zasługujemy na Zwycięstwo, że scena i oklaski zarezerwowane są dla innych, tylko nie dla nas? Jak często myślimy, że nie damy sobie rady z wyzwaniem, które przed nami stoi?...

Przygoda Adriana ze śpiewaniem zaczęła się w domu dziecka. Wychowawcy wierząc w jego talent, zgłosili go do ogólnopolskiego konkursu. Udział w nim był spełnieniem jego marzeń. Adrian wygrał ten konkurs”.

Triumph of The Greatest Dream

The below text is a recreation of fragments from an online article by Jan Paweł Tomaszewski. Text was published online <http://janpaweltomaszewski.pl> > 2014/12 > *adrian-makar* on the 6th of December 2014, on the very day a 15-year-old Adrian Makar won the 7th edition of TVN Show - „Mam Talent” (Polish version of the international series Got Talent). Adrian was a pupil of the Foster Group Home in Dubienka, and in the finale he sang “You raise me up” by Josh Groban. Several days prior to “Mam Talent”, Adrian performed during an OSPAR event at the Maria Grzegorzewska University and received a special award from the Jury – “*OSPAR Stage Personality*”. It was only the second award ever given in the 19 years of OSPAR.

„Adrian Makar is a living proof that Dreams Come True – if you have them.

It's the biggest secret of all, there is none else. You have to have them and not let anyone take them away. Adrian Makar is the perfect example. Congratulations on the Courage, Faith, on Overcoming Fear and Determination to Make Dreams Come True, despite hardships. Adrian is an example and inspiration which shows that where we come from, does not have to determine where we will go. This is the moving story of a 15-year-old who won our hearts and won the 7th edition of „Mam Talent”.

How often we are held back by thoughts that we do not deserve to win? That the stage and the praise and applause is reserved for others, but not us? How often do we fear that we will not handle a challenge ahead?

Adrian's adventure with singing started in a Group Home. His carers and instructors believed in him and entered him into the Polish competition at “Mam Talent”. To participate in the competition was Adrian's dream; and he won. “

Triumf Wielkiego Marzenia cd.

Poniższy wpis również z 6 grudnia 2014 r. (nieznanego autora) **pochodzi z kolei ze strony:**

<http://mamtalent.tvn.pl/adrian-makar;2666.p.html>

„Niech historia Adriana Makara, będzie inspiracją dla każdego, kto ma Marzenia. Ty i Ja, każdy je czasem miewa. Najważniejsze, to się nie poddać nawet wtedy – kiedy potencjalnie i realnie „cały świat wali się” jak przysłowiowy „domek z kart”.

Kiedy śmieją się z nas, kiedy nikt nie chce wyciągnąć do nas dłoni, kiedy drzwi, do których pukamy - nie otwierają się, kiedy „horyzont przyćmiewa gęsta mgła” i brak jest „oznak słońca”.

To właśnie „te dni” czynią nas silniejszymi, ale tylko wtedy - kiedy nie pozwolimy im „zawładnąć nami”. Kiedy nie pozwolimy uwierzyć w to, że wszyscy i wszystko dookoła mówi nam „poddaj się”, „jesteś do niczego”, „daj sobie spokój”, „to nie dla Ciebie”, „jesteś za słaby”, „nie masz znajomości”, „nie masz pieniędzy”, „inni robią to lepiej”.

To właśnie wtedy, w te dni - zdajemy najważniejszy egzamin.

Egzamin, którego wynik, może zdecydować o naszym dalszym życiu.

Czy uwierzymy w to - co mówią inni i w to, co - mówi nam głos „słabego wilka”?

Czy jednak przetrwamy i zwyciężymy - jak Adrian Makar?

Czy przetrwamy i zwyciężymy udowadniając sobie i innym, że jesteśmy Warci więcej, niż nasza historia i niż opinie o nas?!

Dziś - dzień święta i Wielkiego Zwycięstwa Adriana. To triumf jego Wielkiego Marzenia.

To triumf nad szarością codzienności.

Kiedy będzie Twój dzień?

Jakie są Twoje Marzenia?”

Triumph of Greatest Dream cont.

The text below, also published on the 6th of December 2014, **came from the website:**
<http://mamtalent.tvn.pl/adrian-makar,2666,p.html> (author unknown).

Let Adrian Makar's story be an inspiration to anyone who has dreams; you and me and others have dreams sometimes. It's crucial not to give up - even when it feels like our whole world is collapsing like a house of cards. When we are laughed at, when no one reaches out to us, when the doors we're knocking on are not being opened, when there is no sign of sunshine and the whole horizon is covered in thick fog. It's 'those days' that make us stronger, but only when we don't allow them to take control. When people tell us 'let it go', 'you're not good at this', 'just give up', 'it's not for you', 'you're too weak', 'you don't know the right people', 'you don't have money', 'others do it better'.

It's 'those days' when we are tested the most.

The result of that test can have a real impact on our lives and future.

Will we believe in what others say? And in what the 'weak wolf' says?
Or will we survive and win – like Adrian Makar?

Will we be the winners who prove to ourselves and others, that we are worth much more than our personal history and other people's opinions?

Today is the celebration of Adrian's great victory. It's a triumph of his Greatest Dream.
It's a triumph over the mundane everyday life.

When will your day come?

What are your Great Dreams?

2

Ogólnopolska
Scena Prezentacji
Artystycznych
Realizacji

OSP
5

LAT

**Kreatywni 25-lecia
Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji
Artystycznych Realizacji**

**The Creative Minds of 25th Anniversary
of National Stage for Presentation
of Artistic Performances**

Romuald Sadowski

Dyrektor

Kreatywny Dyrektor 25-lecia OSPAR

Absolwent APS, magister profilaktyki społecznej i resocjalizacji, nauczyciel dyplomowany, profesor oświaty. Do czasu przejścia na emeryturę w 2019 roku przepracował zawodowo 51 lat jako wychowawca w placówkach resocjalizacyjnych oraz jeden rok w Liceum Ogólnokształcącym, jako nauczyciel. W tym okresie przez 11 lat pełnił funkcję kierownika szkół oraz kierownika internatu. Następnie przez 5 kolejnych lat był dyrektorem Schroniska dla Nieletnich w Warszawie-Okęciu dla chłopców i następnie przez 27 lat dyrektorem Schroniska dla Nieletnich i Zakładu Poprawczego w Warszawie-Falenicy, placówki dla dziewcząt. Będąc dyrektorem, jednocześnie od 1994 do 1995 roku pełnił funkcję naczelnika wydziału w Ministerstwie Sprawiedliwości. Jego zadaniem było m.in. opanowanie fali groźnych buntów jakie miały miejsce w zakładach dla nieletnich w latach 1993 -1994. Po wykonaniu tego zadania przez kolejne trzy lata był doradcą Ministra Sprawiedliwości. W tym okresie pracował w komisji do spraw reformy zakładów poprawczych, której był wiceprzewodniczącym.

Romuald Sadowski w trakcie pracy zawodowej otrzymał dwie nagrody specjalne Ministra Oświaty i Wychowania, osiem nagród specjalnych Ministra Sprawiedliwości oraz dwadzieścia pięć nagród specjalnych Prezesa Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie (odpowiednik nagród kuratora). Jest autorem i współautorem kilkudziesięciu publikacji na tematy związane z pracą z młodzieżą trudną. Udzielił kilkudziesięciu wywiadów prasowych, radiowych, telewizyjnych, w tym dla TVP w programie pt. „Prawdę mówią” oraz dla TVN w programie pt. „Dziennikarka weszła z kamerą do poprawczaka”. Po przejściu na emeryturę nadal utrzymuje stały kontakt z wieloma swoimi byłymi wychowankami służąc im radą, pomocą, uczestnicząc w ich uroczystościach rodzinnych, goszcząc je z rodzinami w swoim domu. Działa społecznie, m.in. jest wiceprezesem Stowarzyszenia Samopomocy „Bursa im. H. CH. Kofoeda”, którego w 1998 r. był inicjatorem i współzałożycielem. Stowarzyszenie prowadzi placówkę, w której znajdują schronienie ludzie bezdomni, w tym m.in. były wychowanki, które nie mają dokąd się udać po zwolnieniu z zakładu. To działanie pomaga w dalszym pomyślnym ich usamodzielnieniu.

Kolejne kadencje pełni też funkcję przewodniczącego Rady Patronackiej Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie.

W pracy zawodowej kierował się przekonaniem, że głównym warunkiem skutecznej resocjalizacji nieletnich jest podmiotowe ich traktowanie, atrakcyjna oferta wychowawcza placówki - bogata w treści i formy artystyczne, uwzględniająca ścisłą integrację ze środowiskiem zewnętrznym.

To z jego inicjatywy w placówce w Falenicy powstał teatr „Siódmy Anioł”, w którym scenariusze przedstawień opracowywały i grały role wychowanki zakładu wraz z klerykami Zakonu Jezuitów w Warszawie. Teatr otrzymał wyróżnienie na Ogólnopolskim Przeglądzie Teatrów Prorodzinnych w Krakowie w 1996 roku. Koło teatralne placówki wystawiło w 2005 roku sztukę „Kopciuch” autorstwa Janusza Głowackiego. Na premierę pisarz przybył osobiście, zaś w zakładowej kronice pozostawił wzruszający wpis na ten temat. Sztuka była wielokrotnie wystawiana poza placówką i otrzymała wiele nagród i wyróżnień. W 2009 roku instruktorzy Stowarzyszenia Praktyków Kultury przygotowali z wychowankami widowisko muzyczne pt. „Błękitny Express” poświęcone Hance Ordonównej. Program ten prezentowany był na scenie Teatru Kamienica Emiliana Kamińskiego i został wyróżniony Złotym Liściem na VI Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Retro. Koło teatralne prowadzone przez poszczególnych instruktorów przygotowało łącznie kilkanaście przedstawień prezentowanych poza placówką, w tym program poetycko-muzyczny pt. „Kamienne pejzaże”, który w 2004 r. otrzymał nagrodę specjalną OSPAR-u.

W 2012 r. w projekcie „Mnemotechniki” trzy grupy (wychowanki, seniorki i grupa mieszana – w sumie 30 osób) przygotowały sztukę teatralną, szukając punktów wspólnych w ich różnorodnych doświadczeniach życiowych. Spektakl trafił na scenę Teatru Dramatycznego w Warszawie.

Podobne sukcesy odnosiło koło muzyczne placówki, które z powodzeniem zaprezentowało swój program m.in. w Centrum Kongresowym w czasie Zjazdu Pedagogów Społecznych pod patronatem PAN w Jachrance w 2014 r.

W placówkach prowadzonych przez dyrektora R. Sadowskiego bardzo aktywnie funkcjonowały koła zainteresowań; sportowe, turystyczne, plastyczne, fotograficzne, informatyczne, religijne, Drużyna Harcerska NS i inne. Jako bardzo skuteczną metodę wychowawczą stosował wolontariat wychowanek, w ramach którego opiekowały się one m.in. dziećmi w Domu Pomocy Społecznej „Na Przedwiośniu” w Warszawie-Międzylesiu, jak też w Rodzinnym Pogotowiu Opiekuńczym „Betlejem” w Warszawie. Ścisłe współpracując z Filharmonią Narodową, „falenickie” wychowanki przez wiele lat uczestniczyły w akcji Via Spei (Droga Nadziei) opiekując się wolontarystycznie dziećmi z niepełnosprawnościami z Warszawy i okolic.

Romuald Sadowski inicjował i realizował z pracownikami i wychowankami wiele akcji pomocy ludziom w potrzebie, m.in. w 2011 r. zorganizował zbiórkę makulatury w ramach Ogólnopolskiego Programu „Budujemy Studnie w Sudanie Południowym”. Za zebraną makulaturę otrzymano kwotę 32.361,20 zł., którą przekazano organizatorom zbiórki (W tym czasie koszt wybudowania takiej studni wynosił około 30 tysięcy zł). W celu wspomaganie wychowanek w trudnym procesie ich usamodzielniania współpracował z Fundacją po Drugie, Fundacją Sempre Insieme oraz innymi, pełniąc w nich również funkcje kierownicze. W 2012 r. w ramach Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Katyń – ocalić od zapomnienia” na terenie falenickiej placówki posadził „Dąb Pamięci” dla uczczenia kapitana Tadeusza Motza, zamordowanego przez NKWD w Charkowie.

Za osiągnięcia w pracy zawodowej i zaangażowanie społeczne otrzymał wiele odznaczeń i wyróżnień, m.in.: Odznakę „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”, Medal Złoty Krzyż Zasługi, Srebrną Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej i Turystyki”, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal „Zasłużony w Działaniach na Rzecz Potrzebujących Pomocy i Wsparcia”, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal „PRO INFANTIS BONO”, Statuetkę „Honorowy Lider Profilaktyki Społecznej”, Srebrny Medal za Zasługi dla Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie, Odznakę Honorową za Zasługi Ochrony Praw Dziecka, Order Uśmiechu. Ten ostatni Order został przyznany na wniosek wychowanek falenickiej placówki oraz dzieci byłych wychowanek tej placówki. Z wielu wręczonych mu dyplomów, odznaczeń, orderów najbardziej jednak sobie ceni – jak mówi – „Dyplom dla Najlepszego Wychowawcy”, przyznany przez wychowanków Zakładu Poprawczego w Orszewie w 1969 r. w pierwszych latach jego pracy oraz Order Uśmiechu przyznany w ostatnim roku działalności zawodowej.

KONCERT JUBILEUSZOWY

25 LAT

17 listopada 2022 (czwartek)
19:30, Aula im. Józefa Korczaka, godz. 13:30 – 15:30
Wstęp wolny

organizacja: IFA - International Festival of Chopin in Poznań

mgr Bogdan Płochęć

mgr Michal Basek

Kreatywni Instruktorzy-Wychowawcy 25-lecia OSPAP

W swojej wieloletniej pracy wprowadził nowatorskie formy twórcze z młodzieżą niedostosowaną społecznie. Opracował i wdrożył do realizacji kilka programów i przedsięwzięć o dużych walorach resocjalizacyjno-terapeutycznych. Efekty zajęć prowadzonych przez Bogdana Płocheć w postaci autorskich spektakli teatralnych zyskały wysokie oceny na licznych festiwalach regionalnych i ogólnopolskich (np. Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji „OSPAP” – liczne nagrody specjalne – w tym najcenniejsze: Nagrody Prezydenta RP i Premiera RP; nagrody i wyróżnienia na: Bieszczadzka Biesiada Teatrów Alternatywnych „GALA”, Festiwal Amatorskich Teatrów Poszukujących – Wrocław, Przegląd Teatrów Off-owych – Teatr Dramatyczny Elbląg, Ogólnopolski Przegląd Artystyczny „Kowadło” – Kuźnia Raciborska, Forum Teatralne-Brodnica i wielu innych). Stworzył i zrealizował projekt „Twórcza Integracja” z udziałem osób upośledzonych umysłowo i młodzieży niedostosowanej społecznie. Efektem projektu były integracyjne spektakle teatralne w formie dramy teatralnej, prezentowane szerszej publiczności, w tym na ogólnopolskiej antenie TVP. Zainteresowanie środków masowego przekazu integracyjnymi spektaklami teatralnymi stanowiło doskonałą promocję nowatorskich, twórczych metod pracy w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym.

Wykształcenie: pedagogika resocjalizacyjna, socjoterapia. Od 18 lat w trendzie Twórczej Resocjalizacji „Połączony” z OSPAP-em od 18- tu lat. Skupiony na twórczości młodzieży w zakresie: - zespół muzyczny, - teatr w formie dramy, - kabaret, - taniec. Twórca i współtwórca szeregu dzieł artystycznych z zakresu Twórczej Resocjalizacji, nagradzanych na ogólnopolskich przeglądach artystycznych placówek oświatowych, docenianych w licznych konkursach.

OSPAR

„Jesteśmy tacy sami – Potrafimy wiele”

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim od wielu lat jest placówką w awangardzie ruchu twórczej resocjalizacji w Polsce. Prowadzone są nowatorskie formy pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie. Na przestrzeni wielu lat prowadzonych było dużo programów i przedsięwzięć o walorach resocjalizacyjno - terapeutycznych. Miały one formę zajęć teatralnych, parateatralnych, muzycznych, plastycznych. W ośrodku, od wielu lat wychowawca Bogdan Płocheć prowadzi warsztatowe zajęcia "Dramy", poszerzone o wybrane techniki warsztatu aktorskiego, pantomimy i działań parateatralnych. Dzięki zastosowaniu tych metod, wychowankowie biorący udział w zajęciach mają możliwość uczyć się samodzielnego myślenia, nieskrępowanego działania, otwartości i twórczej aktywności. Rozwijają wyobraźnię, fantazję, umiejętność współzycia i twórczej współpracy w grupie. W przypadku wychowanków ośrodka, jest więc duża szansa na dokonanie pewnych pozytywnych korekt w ich systemie wartości, postawach, czy też sposobie postrzegania drugiego człowieka. Zastosowanie w zajęciach form parateatralnych jak i wybranych technik warsztatu aktorskiego umożliwiała wychowankom odkrywanie i poznawanie w sobie nowych możliwości twórczych, jakich dotychczas nie znali. "Drama" w takiej postaci jest odpowiedzią na szereg zaburzeń emocjonalnych i wadliwego funkcjonowania nieletnich. Realizuje cele rozwojowe w oparciu o podstawy twórczej resocjalizacji. Prowadzona w ten sposób praca z wychowankami pozwalała na tworzenie autorskich spektakli teatralnych, najczęściej w formie dramy teatralnej. Pierwszy spektakl z tego zakresu zaprezentowany został podczas Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji "OSPAR" w Warszawie w 1996 roku. Występ spodobał się społeczności akademickiej APS, a spektakl został nagrodzony Nagrodą Główną tego przeglądu. Była to doskonała inspiracja do dalszej pracy twórczej z wychowankami i tworzenia kolejnych spektakli. Od tamtego czasu powstało kilkadziesiąt autorskich spektakli teatralnych, które zyskały wysokie oceny na licznych festiwalach regionalnych i ogólnopolskich (w "OSPAR" liczne nagrody specjalne - w tym najcenniejsze: Prezydenta RP i Premiera RP, nagrody główne i wyróżnienia na: Bieszczadzka Biesiada Teatrów Alternatywnych "Gala", Festiwal Amatorskich Teatrów Poszukujących -Wrocław, Przegląd Teatrów Off-owych - Teatr Dramatyczny Elbląg, Ogólnopolski Przegląd Artystyczny "Kowadło", Forum Teatralne - Brodnica, Elbląg, Kwidzyn i wielu innych. Już kilkanaście lat temu do wychowawcy Bogdana Płocheć dołączył wychowawca Michał Basek. Obaj podczas tegorocznego Koncertu Jubileuszowego z okazji 25 - lecia OSPAR" uhonorowani zostali wyróżnieniami Kreatywnego Instruktora - Wychowawcy 25-lecia sceny "OSPAR". Bogdan Płocheć stworzył i zrealizował również projekt "Twórcza Integracja" z udziałem osób niepełnosprawnych intelektualnie z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Elblągu i wychowanków MOW Kamionek Wielki. Efektem wspólnych zajęć twórczych, były integracyjne spektakle w formie dramy teatralnej prezentowane szerszej publiczności, w tym na ogólnopolskiej antenie TVP. Praca nad spektaklami i udział w nich odgrywa ogromną rolę w pozytywnym procesie resocjalizacji młodzieży niedostosowanej społecznie. Wychowankowie odkrywają w sobie nowe możliwości twórcze, talenty. Sukcesy odnoszone na scenie sprawiają, że bardzo wzrasta ich poczucie własnej wartości. Doświadczają uczucia akceptacji, zwycięstwa, co sprawia, że poprzez twórczy wysiłek spełniają się ich marzenia. Przyczynia się to zaś do wzrostu ich samooceny, wiary we własne możliwości, co pozytywnie wpływa na korektę ich postaw i zmianę systemu wartości.

mgr Teresa Ewa Pręgoszka

mgr Marek Polynko

Zacząła w Domu Dziecka w Świdrze. Kolebką były warsztaty z pedagogiki cyrku dziecięcego w Tedenhausen koło Bremy w Niemczech, był to rok 1997. Dwa lata później, w ramach wymiany warsztatowej grupa akrobatyczno-cyrkowa *Zielony Arlekin* została zaproszona do Niemiec. Miejsc pracy przybywało, a w nich powstawały nowe grupy akrobatów - Dom Dziecka w Michalinie, - w Warszawie: Młodzieżowy Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, ulica Strażacka, - Ognisko Wychowawcze Starówka, - Ognisko Wychowawcze-Praga (wszystkie grupy wystąpiły na koncertach OSPAR-owych). Również w Teatrze Roma, Teatrze Syrena. Następnie liczne festiwale cyrkowe: Brodnica, Nowe Miasto Lubawskie, Ciechanów. Niezliczone domy kultury. Galerie Handlowe. Imprezy letnie. Wszędzie oklaski, oklaski, oklaski dla młodych, zdolnych aktorów-artystów sztuki cyrkowej i ich instruktorki. W 2004 nagroda Prezydenta Miasta Warszawy za najlepszy projekt - *Aktywizacja i uspołecznienie przez cyrk dziecięcy*. Realizacja tej inicjatywy odbywała się we współpracy z Mieczysławem Sędzickim (ówcześnie kolegą z jednej placówki, Domu Dziecka w Otwocku). Dalej - emerytura – to już rok 2005 i następnie od 2011 roku kolejny etap życia i pracy z pasją: Szkoła Podstawowa na Olczy, Szkoła Podstawowa nr 5 w Zakopanem, Gimnazjum nr 8 – też Zakopane. Powstaje tu grupa *Akro -Dance* Występują w Krakowie, Czarnym Dunajcu, Poroninie, Warszawie i we Francji. Znów oklaski i podziw publiczności... Ale w 2016 roku – jak mówi – **zamknęła najlepszy rozdział w życiu – czas radości z tego, co osiągnęli jej wychowankowie – dzięki ich pracy i kreatywności...**

Nauczyciel muzyki, wieloletni nauczyciel i wychowawca Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Otwocku. Twórca autorskiego projektu Wychowanie przez muzykę. Jego wychowankowie odnosili wiele sukcesów scenicznych. Wielokrotnie nagrodzony za osiągnięcia w pracy dydaktyczno – wychowawczej, między innymi nagrodą Ministra Edukacji Narodowej. Ze Sceną OSPAR związany właściwie od jej początków. Twórca hymnu Sceny pt. „Dom”. Od 20 lat koncertuje m.in. we Włoszech. Obecny na wielu scenach z gitarą, mikrofonem i niebanalnym głosem zaczarowujący publiczność. Od ponad roku współpracuje z Teatrem Capitol w Warszawie.

mgr Lidia Leszczyńska

Jest założycielką Zespołu Pieśni i Tańca „Warszawianka” w latach osiemdziesiątych na Uniwersytecie Warszawskim. Tworzyła go od podstaw przez 7 lat i doprowadziła do pierwszych sukcesów i wyjazdów zagranicznych. Jest autorką projektu i realizatorką od 1990 roku pierwszych w Warszawie Koncertów Integracyjnych (przez 17 lat z rządu na Placu Zamkowym przy współpracy z warszawskimi aktorami). Stworzyła pierwsze w Warszawie prywatne - Artystyczne Studio „Etiuda”, które funkcjonowało przez ponad 30 lat (liczne koncerty na estradach całej Polski, nagrody, dyplomy i puchary). W roku 2002 założyła i prowadziła przez 18 lat pierwszy w Konstancinie Zespół Artystyczny „Sonata” (liczne koncerty na estradach Polski i zagranicznych). W 2007 roku reaktywowała, budując praktycznie od zera Ludowy Zespół „Przepióreczka”, który przez ok. 11 lat koncertował na estradach całej Polski i za granicą. Jej praca artystyczna z osobami z niepełnosprawnością intelektualną trwa już ponad 30 lat. Zapoczątkowana została w Teatrze Stara Prochownia według autorskiego projektu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym oraz głębokim na bazie artystycznej (taniec, ruch, muzyka choreografia inkluzyjna). Niektóre osoby z niepełnosprawnością zaczynały swą przygodę z choreografią jako dzieci w Teatrze Stara Prochownia oraz bywały z ETIUDĄ na niektórych galach OSPAR-owych. RAPSODIA powstała zaś w Konstancinie około 15 lat temu. Od samego początku była zespołem integracyjnym.

mgr Magdalena Solińska

mgr Robert Czerniecki

Nauczycielka dyplomowana. Absolwentka filologii polskiej i logopedii na UMCS w Lublinie, także oligofrenopedagogiki oraz kształcenia muzyczno- ruchowego w APS w Warszawie. Ukończyła liczne kursy i szkolenia, m.in jest instruktorem cheerleadingu. Od 2001 roku prowadzi zespół taneczny HIT, który zdobył wiele głównych nagród i wyróżnień m.in na festiwalu OSPAR w Warszawie, festiwalu FETA w Lesznie, festiwalu TACY SAMI w Radomiu. Od 7 lat jest choreografem i współorganizatorką koncertu charytatywnego "Nauczyciele Dzieciom", gdzie tworzy choreografie do piosenek gwiazd koncertów- Papa D., Majki Jeżowskiej, Eweliny Flinty, Margaret i Danzela. Pasją jest taniec - zwłaszcza tańce latynoamerykańskie.

Nauczyciel dyplomowany. Absolwent andragogiki specjalnej PSWS, a także oligofrenopedagogiki oraz wychowania fizycznego na AWF w Warszawie. Pasją jest muzyka i sport - zwłaszcza rower i narty. W SOSzW promuje zdrowy tryb życia rozwijając sportowe zainteresowania uczniów i zdobywając z nimi liczne nagrody i wyróżnienia na zawodach sportowych. Współpracuje także stale ze szkolnym zespołem tanecznym HIT, tworząc podkłady muzyczne do choreografii i dbając o oprawę multimedialną zespołu. Współorganizuje występy dzieci na konkursach i przeglądach tanecznych.

Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy nr 1 im. Marii Konopnickiej w Otwocku

W 1971 roku Kuratorium Warszawskiego Okręgu Szkolnego powołał Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy w Otwocku przy ulicy Zacisznej 42, zwany „Anulka” od nazwy willi, w której się mieścił. Dzisiaj budynek już nie istnieje. Organizacja Ośrodka obejmowała: Internat dla dziewcząt, Szkołę Podstawową i Zasadniczą Szkołę Zawodową. W latach 1976–1992 Ośrodek funkcjonował w dwóch miejscach: w budynku przy Zacisznej 42, gdzie zorganizowano koedukacyjny internat, natomiast szkoły mieściły się w kompleksie drewnianych budynków przy ulicy Mieszka I 13/15 (obecnie teren ten zajmuje straż pożarna). W 1992 roku Ośrodek otrzymał siedzibę przy ulicy Majowej 17/19 w budynkach byłego sanatorium. Od 1999 roku organem prowadzącym jest Powiat Otwocki. Aktualnie organizacja Ośrodka obejmuje: Internat dla dzieci i młodzieży, która nie może codziennie dojeżdżać do szkół. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – kompleksową terapię dzieci najmłodszych z różnymi dysfunkcjami. Powiatowe Przedszkole Nr 1 dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Powiatową Szkołę Podstawową Nr 1. Powiatowe Gimnazjum Nr 1. Branżową Szkołę I Stopnia Nr 3 oferującą kształcenie młodzieży w kierunkach: kucharz, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, zakończone teoretycznym i praktycznym egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe. Szkołę Przystosobającą do Pracy dla młodzieży, która nie ma możliwości uczyć się zawodu w szkole branżowej. Zespoły rewalidacyjno-wychowawcze – terapię indywidualną i grupową dla dzieci z niepełnosprawnością w stopniu głębokim. Świetlicę szkolną – dla dzieci dojeżdżających na zajęcia. Corocznie oferta szkół jest wzbogacana i dostosowywana do możliwości, zainteresowań dzieci i potrzeb rynku pracy.

Przy Ośrodku działa zespół "HIT". Motto zespołu jest takie, jak motto placówki: "Uwierz w siebie! Potrafisz to zrobić!" Kochamy taniec i udowodniliśmy niejednokrotnie, że potrafimy tańczyć! Występujemy na uroczystościach szkolnych, na scenach Otwocka, Karczewa, Józefowa. Od początku działalności zespołu co roku jeździmy na Festiwal Twórczości Artystycznej "FETA" w Lesznie, gdzie dwukrotnie zdobyliśmy miejsce III, dwukrotnie II i pięciokrotnie miejsce pierwsze. W 2013 roku debiutowaliśmy na Ogólnopolskiej Scenie Prezentacji Artystycznych Realizacji "OSPAR" w Warszawie i od razu odnieśliśmy sukces. W 2018 roku wystąpiliśmy pierwszy raz na festiwalu Sprawni Razem w Radomiu zdobywając 2 miejsce. W zespole tańczy obecnie 42 dzieci w wieku od 7 do 24 lat. Trenujemy dwa razy w tygodniu. Zajęcia prowadzi nauczycielka SOSW – Magda Solińska. Kostiumami i sprawami organizacyjnymi zajmuje się pani Dorota Kowalik. O kostiumy dbają pani Asia Płazak i pan Bartek Wójcicki. Aranżacje muzyczne i relacje foto-video: Robert Czerniecki i Jarosław Mówiński. Stale współpracują z nami charytatywnie prowadząc warsztaty taneczne zawodowi instruktorzy tańca: Ola Domańska i Leszek Laskowski.

Grupa teatralna "OdNowa" Szkoła Podstawowa Specjalna nr 24 w Płocku

Od początku mojej pracy w szkole jestem ściśle związana ze szkolną grupą teatralną. Współtworzyłam scenariusze, współreżyserowałam, grałam jako aktor wspomagający. Wraz z grupą teatralną OdNova miałam szansę brać udział w Międzynarodowym Przeglądzie Form Teatralnych Biennale „Terapia i teatr” w Łodzi oraz Ogólnopolskiej Scenie Prezentacji Artystycznych Realizacji w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Nasze sztuki wystawialiśmy w szkołach podstawowych w Płocku oraz w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku. Występy grupy przynosiły szkole rozpoznawalność i uznanie w środowisku lokalnym, a dla mnie były poznaniem zupełnie innego świata, pełnego emocji, wzruszeń, nowych doświadczeń. Tworzenie spektakli, to praca na zupełnie innym poziomie, zarówno mantalnym jak i psychofizycznym. To umiejętność wydobywania tego, co w naszych aktorach najlepsze, to dostrojenie się do ich percepcji rzeczywistości oraz widzenia samych siebie.

Nasze spektakle insirowane są przede wszystkim życiem naszych uczniów, ich radościami, marzeniami oraz trudami z którymi muszą się codziennie mierzyć. Tworząc sztukę, zawsze najpierw omawiamy ją z aktorami. To ważne, żeby rozumieli to co odgrywają. Oni sami piszą scenariusz bądź pokazują coś, w czym są dobrzy, swoje talenty, pragnienia, ale też swoje ograniczenia i frustracje. To działa bardzo oczyszczająco. Zarówno dla nich samych, jak i dla ich rodziców. Często rozmawiając, wykorzystujemy w komunikacji piktogramy, które uczniowie sami wybierają. Używamy gestów języka migowego. Przy okazji przygotowań do jednego spektaklu, któryś z aktorów wybrał piktogram małżeństwa i stosunku płciowego. Poruszyło to niektórych rodziców, że ich dorastające, niepełnosprawne dziecko ma takie same potrzeby i marzenia jak zdrowi rówieśnicy, marzy o prawdziwej miłości i założeniu rodziny.

Dzięki wspólnej pracy nad spektaklem młodzi aktorzy przełamują wiele swoich psychofizycznych barier, lęków, nieśmiałości, traum, co jest dla nich właśnie terapią. Teatr bardzo ich otworzył, dodał im pewności siebie, wiary we własne siły i możliwości, przełamał strach. W naszym teatrze grał chłopiec, który w szkole się nie odzywał. Kiedyś podczas jednej z prób zaczął recytować teksty wszystkich aktorów i nucić piosenki. Przypadków takich przemian było wiele. Zaczęliśmy odkrywać w teatroterapii coś niesamowitego, coś co w normalnej, codziennej terapii z uczniami było nie do osiągnięcia.

Grupa teatralna działa w naszej szkole od 2002 roku. Pierwsze kilka lat działała pod nazwą „Bajkoludy”. Tworzyliśmy wtedy bajki muzyczne, w których dzieci miały do wypowiedzenia krótkie teksty, przeplatane piosenkami. Z czasem do naszej szkoły trafiało coraz więcej uczniów z wadą wymowy w związku z tym zaczęliśmy tworzyć pantomimy. Od 2011 roku grupa zmieniła się w prawdziwy teatr pod nową nazwą „OdNova”. Grupa wielokrotnie wystawiała przygotowane spektakle, bajki muzyczne na Przeglądach Osób Niepełnosprawnych „Radość Tworzenia” w Warszawie, zdobywając wyróżnienia, na deskach Teatru Rampa, w Teatrze na Woli, w warszawskich Łazienkach. Największym sukcesem młodych aktorów było zdobycie w 2010 r., 2015 i w 2018 r. statuetki na Ogólnopolskiej Scenie Prezentacji Artystycznych Realizacji w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

- 2010 r. I miejsce – Nagroda Główna Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.
- 2015 r. I miejsce Nagroda Główna Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej,
- 2018 r. I miejsce Wyróżnienie Specjalne Premiera Rządu RP p. Mateusza Morawieckiego wraz ze statuetką na Ogólnopolskiej Scenie Prezentacji Artystycznych Realizacji w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

W 2011 r. została nagrodzona przez Prezydenta Miasta Płocka za szczególne osiągnięcia artystyczne podczas Dni Historii Płocka. Od 2012 r. co dwa lata, czyli czterokrotnie młodzi aktorzy występowali podczas Międzynarodowych Biennale „Terapia i teatr” w Łodzi prezentując przygotowane sztuki teatralne, występując obok teatrów z Belgii, Rosji, Austrii, Arabii Saudyjskiej, Niemiec, Czech itd. W 2019 r. na OSPAR aktorzy zdobyli drugie miejsce – wyróżnienie specjalne Nagrodę Marszałka Sejmu Ewy Witek wraz z listem gratulacyjnym, prezentując pantomimę pt: „Niewidzialni”. Nasza grupa teatralna “OdNova” otrzymała w Warszawie na Koncercie Jubileuszowym 25-lecia Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji dyplom i statuetkę.

Nasz Teatr to teatr przez duże “T”. Dlaczego? Bo tworzą go ludzie i aktorzy z pasją. Niesamowitym jest patrzeć, jak niepełnosprawni uczniowie otwierają się, odrzucają swoje lęki, z zaufaniem podają się graniu, nowym rolom jakie im przypisujemy. Nigdy nie przestanie nas wzruszać ich radość z dobrze zagranego spektaklu, kiedy wychodząc na scenę dostają ogromne owacje i przez te krótką chwilę czują się pełnosprawni w swojej niepełnosprawności.

Monika Szyłka

Teatr OdNowa
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 24 w Płocku

Grupa teatralna „OdNova” wielokrotnie była wyróżniana na przeglądach teatralnych, festiwalach, zdobywając wiele nagród. Sukcesem młodych aktorów było zdobycie I miejsca, nagrody głównej wraz ze statuetkami w 2010, 2015 i 2018 roku w Akademii Pedagogiki Specjalnej. W 2011 grupa została nagrodzona przez Prezydenta Miasta Płocka za szczególne osiągnięcia artystyczne podczas Dni Historii Płocka. W 2019 r. na OSPAR aktorzy zdobyli drugie miejsce – wyróżnienie specjalne i Nagrodę Marszałka Sejmu Pani Ewy Witek wraz z listem gratulacyjnym, prezentując pantomimę pt: „Niewidzialni”. Od 2012 r młodzi aktorzy występują na Międzynarodowych Biennale „Terapia i teatr” w Łodzi prezentując przygotowane sztuki teatralne, występując obok teatrów z Belgii, Izraela, Austrii, Arabii Saudyjskiej, Niemiec, Czech itd. We wrześniu 2021 r. reprezentowali Płock podczas Międzynarodowych Bienniali.

Pantomima pt: „Niewidzialni” ukazuje świat dziecka z niepełnosprawnością, czasami „niewidocznego” dla społeczeństwa, ale często napiętnowanego za inność, za jednostkę chorobową, która jest „przyklejona” do dziecka. Sztuka prezentuje uczucia i emocje jakie towarzyszą rodzicom, zwłaszcza matkom, kiedy dowiadują się, że „urodzi im się niepełnosprawne dziecko”. Bardzo często matki zostają „z tym problemem” same i walczą o przyszłość swojego dziecka...

Scenariusz i reżyseria: Anna Bańka-Słowikowska, Ewa Domżałowicz.

Opracowanie plastyczne: Aleksandra Mielczarek

Opracowanie muzyczne, nagranie głosów matek uczniów SPS nr 24: Mateusz Gano.

Osoby wspomagające: Monika Szyłka, Aleksandra Smutek, Monika Lewandowska.

Oświetlenie – Brian Rosa, Paweł Milke.

Autorem tekstu wykorzystanego w sztuce jest p. Mateusz Gano.

*gr Elżbieta Olejnik,
mgr Anna Bańka-Słowikowska,
mgr Ewa Domżałowicz*

„Nie ma kaleki - jest Człowiek”

REFLEKSJA
DOBRO
GODNOŚĆ
CZŁOWIECZENISTWO
POŚWIĘCENIE
MIŁOŚĆ

OTWARTA DLA

POMÓŻ NIERAC
FUNDACJA, PARTZ
1% S
Wpisz nazw edacji oraz
KRS aracji pod
FUNDACJA AN G
000 97
konta
06 1020 1 0000 97
02-353 Wa w ul. zc
tel. +48 788 830 x +4
fu k ap ec

MIASTO
STOLEC
WARSZA

www.gr-

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

rok założenia 1922

OSPAR

2

Ogólnopolska
Scena Prezentacji
Artystycznych
Realizacji

OSP
5

LAT

KREATYWNI

Dyrektor 25-lecia OSPAR

Romuald Sadowski

Instruktorzy – Wychowawcy 25-lecia OSPAR

Lidia Leszczyńska*

Ewa Teresa Pręgowska*

Marek Połynko*

Bogdan Płocheć

Michał Basek

Magdalena Solińska

Robert Czerniecki

Elżbieta Olejnik

Anna Bańka-Słowikowska

Ewa Domżałowicz

* za całokształt pracy zawodowej

Konferencja Kreatywność w integracji – 20 lat inicjatywy OSPAR w APS

OSPAR

dr Mieczysław Sędzicki

Pomysłodawca, dyrektor Sceny OSPAR
Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR) w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie nieprzerwanie, od ponad dwudziestu lat organizowany jest OSPAR, czyli Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji. Dobry więc to moim zdaniem moment, by szerzej zaprezentować refleksje na temat idei powstania inicjatywy, odgłosów i tła dotychczas zrealizowanych edycji przedsięwzięcia.

Scena OSPAR w Akademii jako zdarzenie artystyczne łączące dzieci i młodzież wraz z opiekunami-wychowawcami, kadrą akademicką oraz studentami zaistniała z mojej inicjatywy pod koniec lat dziewięćdziesiątych jako kontynuacja zapoczątkowanych wcześniej na Wydziale Rewalidacji i Resocjalizacji Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej scenicznych prezentacji artystycznych przede wszystkim młodzieży z kilku zaprzyjaźnionych zakładów poprawczych (Laskowiec, Zawiercie, Warszawa-Falenica) i młodzieżowych ośrodków wychowawczych (Warszawa, Michalin, Otwock).

Stopniowemu rozszerzaniu pierwotnej formuły przyświecała idea stworzenia sceny, na której wspólnie mogą zaprezentować się „artyści grający dotychczas role dramatyczne w teatrze życia” będąc pokrzywdzonymi przez los „osobami specjalnej troski”, wskutek zaś możliwości zaprezentowania przed publicznością swoich potencjałów, zdolności, pasji, zainteresowań artystycznych, stając się artystami „z prawdziwego zdarzenia”.

Możliwość zaprezentowania się wspólnie na jednej scenie dzieciom i młodzieży o różnych wymiarach niepełnosprawności fizycznej i psychicznej, skrzywdzonymi przez los i skazanymi przez to na pobyt w placówkach opiekuńczych, z koleżankami i kolegami w pełni sprawnymi np. fizycznie, ale przebywającymi w zakładach poprawczych – tworzy miejsce właściwej integracji, umożliwia również pozytywną rywalizację na polu artystycznym. Występ zaś wspólny z gwiazdami z prawdziwych scen artystycznych (które również udaje nam się gościć) ukazuje drogę, którą można podążyć, umożliwia poznanie jaśniejszej strony życia. Jest nagrodą dla młodych członków artystycznych zespołów za wkład całorocznej pracy twórczej.

Idea OSPAR-u wpisuje się w istotę tzw. twórczej resocjalizacji, której celem praktycznym jest przemiana tożsamości indywidualnej i społecznej nieprzystosowanej młodzieży przez stymulowanie rozwoju jej struktur

[...] twórczych, wyposażenie w nowe indywidualne kompetencje (M. Konopczyński, 2010, s. 13). Jest miejscem, w którym w praktyce realizują się cele arteterapii, będącej twórczym procesem wykorzystującym zasoby młodego człowieka, pozwalającym mu na harmonijne łączenie zmysłów z intelektem w przeżywaniu siebie i świata, w redukowaniu napięć i otwieraniu się (M.P. Stasiakiewicz, 2006, s. 476). Umożliwia również studentom zgłębiającym arkana przyszłej pracy poznać w wymiarze praktycznym elementy kulturotechniki.

Występy sceniczne podopiecznych różnego typu placówek opiekuńczych, wychowawczych i poprawczych, wspólnie na jednej dużej warszawskiej scenie – dają bezcenne przeżycie dla dzieci i nierzadko ich najbliższych. O tych ostatnich najlepiej świadczą te słowa jednej z mam: „Jak moja córka się urodziła, lekarze powiedzieli, że nic z niej nie będzie. A teraz tańczy na scenie i piszą o niej w gazecie” (Linia Otwocka, 16-22 grudnia 2013r., s. 42). Z kolei, o tym że scena „osparowa” jest „żywa” przez cały rok świadczy następujący cytat z odpowiedzi młodych artystów z Grupy Teatralnej „Czaplak” w Otwocku na pytanie instruktorki: „co dobrego Was spotkało w tym roku?” – pada odpowiedź: „OSPAR!” – „jest ona najlepszym, najpiękniejszym dowodem, że w OSPARze znaleźli swoją drugą rodzinę. Są tam szczęśliwi i chcą to szczęście odwzajemniać a czy nie o to właśnie w życiu chodzi?” (cyt. za: Wanda Kowalska, Linia Otwocka, 24 grudnia 2008, s. 35). Sprostanie idei krzewionej przez Patronkę Uczelni Prof. Marię Grzegorzewską a pięknie wyrażonej mottem „Nie ma kaleki – jest Człowiek” było wyzwaniem, któremu po prawie dwudziestu latach istnienia Przeglądu – można ocenić – podołaliśmy... Pełniejszym zaś tego odzwierciedleniem jest hasło przewodnie sceny, które powstało samoistnie przez minione lata: „Jesteśmy tacy sami – potrafimy wiele”.

Zadanie stworzenia w pełni integracyjnego charakteru sceny połączyło wiele osób. „Rozpalanie światełka nadziei i radości w serduszkach młodych uczestników” - jak powiedziała jedna z uczestniczek (za: Dziennik „Życie”, z dnia 6 czerwca 2001 roku) – powiodło się dzięki wsparciu merytorycznemu i finansowemu Władz Uczelni, zaangażowaniu organizacyjnemu samorządu studentów i kół naukowych oraz pozyskiwaniu corocznie środków od sponsorów.

Przez lata funkcjonowania imprezy udało się pozyskać dla idei patronatu honorowego wiele znamienitych osób, w tym m.in. Panią Profesor Marię Łopatkową (w treści jej pamiątkowej dedykacji z 30 maja 2001 roku z życzeniami dalszych sukcesów, możemy przeczytać iż „każde dziecko ma prawo do szczęśliwego dzieciństwa, a ten przegląd taką sposobność umożliwiał”), Panią Jolantę Kwaśniewską, Pana Adama Hanuszkiewicza, Pana Leszka Balcerowicza. W osobie Pana Jarosława Kaczyńskiego – Premiera Rządu RP, Prezydentów Miasta Warszawy (w osobach śp. Pana Lecha Kaczyńskiego, Pana Kazimierza Marcinkiewicza, oraz Pani Hanny Gronkiewicz-Waltz). Wojewody Mazowieckiego oraz Marszałków Województwa Mazowieckiego, Marszałków Sejmu RP w osobach: Pana Józefa Oleksego, który skierował do uczestników OSPAR-u w dniu 17 listopada 2004 roku poniższe słowa: „Ludzie w poszukiwaniu własnej drogi – zadają sobie pytania o cel i sens życia, szukają własnej tożsamości oraz swojego miejsca w świecie. Szeroko pojęta edukacja poprzez sztukę jest potężnym środkiem wzmacniającym uczestnictwo człowieka w świecie, we wspólnocie, pomagającym odnaleźć nam odpowiedź na pytanie – jak żyć? Życie godne i zaangażowane wymaga otwartego serca i umysłu, odwagi i śmiałości, przekraczania swoich ograniczeń, tolerancji i dialogu. Ważne są więc wszelkie inspiracje pobudzające młodych do aktywności, dające im nadzieję na rozwinięcie skrzydeł, urzeczywistnienie ich marzeń i realizację planów”. Pana Marka Jurka, który z kolei w roku jubileuszu dziesięciolecia przeglądu, w dniu 14 grudnia 2005 roku zwrócił się do uczestników m.in. w takich słowach: „Twórczość artystyczna wprowadza w nasze życie wartości i piękno, znakomicie służy integracji społecznej. (...) Jestem pełen uznania dla uczestników i organizatorów za inspirację, za podjęte wyzwania oraz za wytrwałość”. Za szczególny zaszczyt poczytujemy sobie fakt, iż od 2009 roku możemy nagradzać zwycięskie placówki Statuetką „OSPAR” oraz specjalnymi nagrodami fundowanymi przez Prezydenta RP (w tym śp. Pana Lecha Kaczyńskiego oraz Pana Bronisława Komorowskiego). Przy czym wychodząc z założenia, że wielu uczestników ma już skądinąd trudne życie, cierpi na brak wiary w siebie i przegrana w konkursie mogła by być dla nich dodatkowym

ciosem, formuła sceny przewiduje, że w OSPAR nie ma przegranych. Wszystkie biorące udział w przeglądzie placówki są wyróżniane. Te zaś z nich, które w oczach Jury zyskują szczególnie – zaprezentują w jakiś sposób (specyficzny dla danego typu placówki) wyrazisty twórczo, artystycznie program - są dodatkowo doceniane wyróżnieniami specjalnymi przyznanymi w imieniu Patronów Honorowych.

Od początku swego zaistnienia OSPAR cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony różnorodnych ośrodków oraz studentów. Sprawia to, że na przestrzeni minionych lat w imprezie wzięło udział już prawie 200 różnorodnych placówek z terenu całego kraju (biorąc pod uwagę powtarzające się na przestrzeni minionych lat – około 350). Na scenie zaprezentowało się prawie 4500 dzieci i młodzieży. Łącznie z publicznością w imprezie wzięło udział ponad 8000 osób.

Dzięki przeglądowi udaje się pokazać różnorodne talenty dzieci i młodzieży w blasku światła sceny, pokazać niepełnosprawność w innym – korzystnym świetle. OSPAR jest „żywy” i obecny w postaci wspomnień, dyplomów, pamiątek, artykułów w prasie, relacji radiowych i telewizyjnych, a co najważniejsze poprzez żmudne często przygotowania w wielu dziesiątkach placówek do kolejnej edycji w następnym roku. Z tego należy się cieszyć, ale jest też niestety druga smutniejsza część – to pewna rysująca się tendencja zaniku (zaniebdywania) pracy artystycznej z dziećmi w wielu placówkach. Sprawdzeni instruktorzy odchodzą do innych prac, a na ich miejsce nie przychodzą następcy. Zdarza się więc nam słyszeć, że „chętnie byśmy przyjechali i wystąpili, ale nie mamy z czym – nie mamy programu, który nadaje się na scenę”... Co raz częściej też słyszymy: „niestety - nie mamy za co do Warszawy przyjechać”... To przykre, ponieważ w ten sposób te dzieci, młodzież po raz kolejny mogą zostać pozbawione czegoś ważnego w ich życiu – sukcesu na scenie. To właśnie ona naprawdę może dać im siłę i tak potrzebną wiarę w siebie...

Oni są tacy sami – potrafią wiele!

Od ubiegłego roku niestety jako organizatorzy zaczęliśmy się borykać z problemami finansowymi do tego stopnia, że istnieje ryzyko zakończenia istnienia naszej inicjatywy po dwudziestu dwu latach realizacji sceny prezentacji...

Mam jednak nadzieję, że historia przedsięwzięcia, idea i nasza dalsza chęć realizacji wsparcia osób z niepełnosprawnością na polu twórczym – pozwolą zainteresować partnerów zewnętrznych, osoby i instytucje, ludzi dobrej woli spoza Akademii. Mam nadzieję, że wspólnie uda nam się kontynuować OSPAR... Tworzyć praktyczny wymiar „pedagogiki serca”, o którym tak pięknie pisała Pani profesor Maria Łopatkowa, nasza Honorowa Patronka.

Bibliografia

1. Konopczyński M., Metody twórczej resocjalizacji, PWN, 2010.
2. Stasiakiewicz M.P., Arteterapia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wybrane problemy teorii i praktyki, [w:] Dylematy edukacji artystycznej, (red.) W. Limont i K. Nielek-Zawadzka, Edukacja artystyczna a potencjał twórczy człowieka, t. 2. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006.

Konferencja Kreatywność w integracji – 25 lat inicjatywy OSPAR w APS

OSPAR

Ogólnopolska
Scena Prezentacji
Artystycznych
Realizacji

**Koncert Jubileuszowy
17 listopada 2022**

**The 25th Jubilee Concert
on the 17th of November 2022**

Koncert Jubileuszowy

17 listopada 2022

Koncert zorganizowany został w Roku Marii Grzegorzewskiej, w ramach obchodów Jubileuszu 100-lecia Akademii. Prowadzili: Pani Klaudia Borejko - studentka APS, aktorka oraz Pan dr Mieczysław Sędzicki - dyrektor Sceny OSPAR. W trakcie wydarzenia mieliśmy ogromną przyjemność gościć wielu znakomitych artystów, m.in. po latach powróciła na Scenę OSPAR Pani Małgorzata Markiewicz (wystąpiła tu po raz pierwszy w wieku 13 lat - gdy wygrała program TVP "Szansa na Sukces"), jedna z najbardziej utalentowanych polskich wokalistek (m.in. statuetka Top Trendy, diamentowa płyta za album "Psałterz Wrześniowy"). Zaśpiewał również gość z Niemiec - Oliver Palmer - jedyny na świecie "całkowicie niesłyszący tenor" (zakwalifikowany m.in. do programu "America's Got Talent", uhonorowany tytułem „Lodołamacz Specjalny 2021”, za działalność artystyczną i promowanie wokalu wśród osób z zaburzeniami słuchu). Oklaskiwaliśmy wspólny występ Chóru APS oraz Akademickiego zespołu APS "Idziemy na Grzyby" pod kierunkiem gościa z Korei - Pana dr Hwi Hwang oraz mgr Adama Pietruszki. Solo zaśpiewała odtwórczyni m.in. głównej roli w spektaklu "Alicja w krainie czarów" na deskach Teatru Muzycznego "Roma", uczestniczka "Szansy na Sukces. Opole 2020" - Studentka II roku specjalności logopedia - Pani Klaudia Borejko. Wysłuchaliśmy listu skierowanego specjalnie do uczestników Jubileuszu przez Panią Minister Rodziny i Polityki Społecznej Marlenę Małą, w którym poza uznaniem dla pomysłodawcy i organizatorów złożyła gratulacje Osobom szczególnym - wyróżnionym laureatom - "Kreatywnemu Dyrektorowi 25-lecia OSPAR - godność tę otrzymał Pan Romuald Sadowski oraz "Kreatywnym instruktorom-wychowawcom 25-lecia OSPAR" - laureaci to: troje za całokształt pracy: Pan mgr Marek Połynko, Pani mgr Teresa Pręgoswska, Pani Lidia Leszczyńska oraz za kreatywną pracę w reprezentowanych placówkach: Pani Anna Bańka Słowikowska, Pani Elżbieta Olejnik, i Pani Ewa Domżałowicz ze Szkoły Podstawowej Nr 24 w Płocku; Pan Bogdan Płocheć, i Pan Michał Basek z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Kamionku Wielkim oraz Pani Magdalena Solińska i Pan Robert Czerniecki ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Otwocku. W trakcie koncertu Jubileuszowego również mieliśmy możliwość obejrzenia, wysłuchania i oklaskiwania szczególnych prezentacji - tych, placówek, które w okresie minionych 24 lat organizacji Sceny konkursowej najczęściej zdobywały Statuetkę OSPAR wraz z nagrodami przyznawanymi m.in. w imieniu Pierwszej Damy Pani Jolanty Kwaśniewskiej, kolejnych Prezydentów RP (Pana prof. śp. Lecha Kaczyńskiego, Pana Bronisława Komorowskiego, Pana Andrzeja Dudy; Premierów RP - Pana Jarosława Kaczyńskiego, Pana Kazimierza Marcinkiewicza, Pana Donalda Tuska, Pani Ewy Kopacz, Pani Beaty Szydło; czy też Marszałków Sejmu RP - Pana śp. Józefa Oleksego, Pana Marka Jurka, Pana Bronisława Komorowskiego, Pana Radosława Sikorskiego, Pana Marka Kuchcińskiego, Pani Elżbiety Witek). W wykonaniu artystów z niepełnosprawnościami ze Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 24 z Płocka oglądaliśmy poruszającą pantomimę pt. "Niewidzialni"; Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 z Otwocka zaprezentował mix tańców z ciekawą choreografią, zaś Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy z Kamionka Wielkiego przedstawił dramę teatralną zatytułowaną "Desiderata". Gościnnie zaś w Koncercie zaprezentowały się grupy "Rapsodia I" oraz "Rapsodia II" działające pod kierunkiem Pani Lidii Leszczyńskiej w Domu Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziorna oraz Ośrodka Wsparcia i Integracji Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Osób Głęboko Upośledzonych "Maja" z Warszawy. Publiczność dzięki tym występom niejako "na własne oczy" mogła zobaczyć oraz docenić trudny kunszt kreatywnej pracy wykorzystującej elementy tańca, ruchu, muzyki oraz choreografii inkluzywnej. Artyści z niepełnosprawnościami z tych placówek zaprezentowali układy taneczne m.in. do słów skomponowanych przez śp. ojca Bogusława Palecznego "Stepy Kazachstanu" oraz "Cygańska

Madonna". Koncert, któremu patronowało "Radio dla Ciebie", tygodnik "Głos Nauczycielski", portal "waw-4free", niepełnosprawni.pl oraz INTEGRACJA, przy patronacie honorowym JM Rektor APS Pani dr hab. Barbary Marcinkowskiej, prof. APS i Przewodniczącego Międzynarodowego Stowarzyszenia Janusza Korczaka (IKA)- Pana dr Marka Michalaka pięknie otworzył, śpiewając piosenkę pod tytułem "Dom" Pan Marek Połyńko. Cytując fragment tego utworu - "jest taki dom, jest takie miejsce" [szczegółne] - można pokusić się o pewne podsumowanie minionego okresu - samego Koncertu Jubileuszowego [tu: cytat z otrzymanego dzień po koncercie sms od uczestnika: "Dziękujemy za zaproszenie i niesamowite emocje. OSPAR to najpiękniejszy koncert na świecie. Kochamy do Was przyjeżdżać", jak też można w pewien sposób podsumować okres już ćwierćwiecza - czas organizacji Inicjatywy OSPAR w APS. Dokonując tego - również posłużę się cytatami - najpierw fragmentem listu Pana Marszałka Sejmu RP Marka Jurka z 2005 roku skierowanego do uczestników OSPARu, z jakże aktualnymi dziś dalej słowami: "Jestem pełen uznania dla wykonawców, opiekunów i organizatorów za podjęte wyzwania oraz wytrwałość (...). Organizatorom gratuluję pomysłu i życzę powodzenia w dalszych działaniach, uczestnikom zaś - dalszych wielu sukcesów. (...) Wychowanie poprzez sztukę jest potężnym środkiem wzmacniającym uczestnictwo człowieka w świecie, we wspólnocie, pomagającym odnaleźć odpowiedź na pytanie - jak żyć? (...) Stąd tak ważne są wszelkie inspiracje pobudzające ludzi do aktywności, dające im nadzieję na rozwinięcie skrzydeł, urzeczywistnienie ich marzeń i realizację planów. Z kolei Pan Premier Rządu RP Mateusz Morawiecki w swoim liście kierowanym do uczestników Przeglądu organizowanego w roku 2018 pisał m.in.: „Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji wyrosła z idei założycielki i patronki Akademii Pedagogiki Specjalnej - Marii Grzegorzewskiej, jest więc najpełniejszym wyrazem jej twierdzenia, iż: - piękne słowa tylko szkodę przynoszą, jeśli nie są poparte czynem, choćby próbą działania. A sztuka jest praktycznym i sprawdzonym sposobem edukacji. Organizowany zaś festiwal jako płaszczyzna spotkania opiekunów i wychowanków różnorodnych ośrodków z całej Polski, daje możliwość wzajemnego poznania się i nawiązania współpracy. Jest też miejscem pozytywnej rywalizacji. Dzięki temu pomysłowi ludzie mają szansę odkrywać swoje umiejętności i talenty, doskonalić je i zaprezentować przed publicznością. Znajdują tu motywację do rozwijania swoich pasji i przełamują bariery. (...) Wszystkim więc - uczestnikom, gościom, organizatorom i instruktorom, którzy biorą udział w tworzeniu OSPAR (z jej niepowtarzalną atmosferą) życzę entuzjazmu, który pozwala kontynuować to wyjątkowe przedsięwzięcie. (...) Życzę wielu sukcesów artystycznych, ale przede wszystkim determinacji i nadziei w kształtowaniu własnego życia. Wiary w to, że ono może być dobre i piękne. Niech zapoczątkowane tu przyjaźnie i nabyte umiejętności otwierają drogi do zawodowego i osobistego spełnienia". Przywołane tu fragmenty korespondencji kierowanej do uczestników OSPAR oddają najlepiej jej ideę. Uwypuklają fakt, iż to właśnie Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, jest tym miejscem, gdzie „czuje się w praktyce”, że - "nie ma kaleki - jest Człowiek", że „Oni - Artyści”, „Ludzie z różnorodnymi niepełnosprawnościami” - "Są tacy sami - potrafią wiele" [hasło Sceny OSPAR od 2004 roku]. Akademia, to miejsce, gdzie "to wyczuć" sytuacji, momentu i potrzeb związanych z "Kreatywną Integracją" wpisuje się w warsztat „adeptów sztuki pedagogicznej”. APS [Akademii Przyszłego Stulecia] organizując m.in. koncert Jubileuszowy OSPAR w Roku Marii Grzegorzewskiej oraz zarazem w roku Jubileuszu swojego 100-letniego funkcjonowania, pokazuje w praktyce, że idee Założycielki są - i będą wiecznie żywe. Ukazanie zaś szczególnych postaci - Osób kreatywnych - dyrektorów, instruktorów i wychowawców w ramach 25-lecia Inicjatywy OSPAR - w zamierzeniu organizatorów Sceny - wzmocni misję Akademii - kształcenia wysoko kwalifikowanych specjalistów, których praca - co podkreśliła w swoim liście Pani Minister Rodziny i Polityki Społecznej Marlena Małag - wymaga specjalnego przygotowywania w zakresie metod i niestandardowego podejścia.

The 25th Jubilee Concert on the 17th of November 2022

The Concert was organised in the Year of Maria Grzegorzewska, as a part of 100th Anniversary of the University. The hosts were Miss Klaudia Borejko, a student of Maria Grzegorzewska University and actress, and dr Mieczysław Sędzicki – the Director of OSPAR. During the event we were proud and honoured to welcome to the stage many brilliant artists. After many years, Miss Małgorzata Markiewicz has returned to the OSPAR event; she first performed here when she was 13 years old and won the TVP programme – “Szansa na Sukces”. She is considered to be one of the most talented Polish singers; she was awarded the Top Trendy Diamond Record for her album - “Psalterz Wrześniowy”. We also hosted a guest from Germany – Oliver Palmer – the only deaf tenor vocalist in the world. He qualified to “America’s Got Talent” and was honoured with the “2021 Special Icebreaker” title for his artistic work and the promotion of vocals amongst people with hearing impairment. We applauded the performance of the Maria Grzegorzewska University Choir and the Academic group “Idziemy na Grzyby” – under the direction of a guest from South Korea - dr Hwi Hwang and mgr Adama Pietruszki. Miss Klaudia Borejko, a second year student of speech therapy major and the lead in “Alice in Wonderland” show at the Roma Music Theatre performed an amazing solo as well.

Participants of the Concert listened to a letter written especially for the occasion by the Minister of Family and Social Policy – Marlena Małąg. The letter expressed appreciation, not only to the creators and organisers of the event, but also congratulated the recipient of “Creative Director of the 25th Anniversary of OSPAR” – mister Romuald Sadowski. The recipients of the “Creative Educational Instructors of the 25th Anniversary of OSPAR” are: for lifetime achievements: mgr Marek Połynko, mgr Teresa Pręgowska, miss Lidia Leszczyńska. For creative work in the participating facilities: miss Anna Bańka Słowikowska, miss Elżbieta Olejnik, and miss Ewa Domżałowicz from Primary School no. 24 in Płock, mister Bogdan Płocheć, and mister Michał Basek from the Young People’s Educational Centre in Kamionek Wielki and finally, miss Magdalena Solińska and mister Robert Czerniecki from the Special Educational Center in Otwock.

During the concert we were pleased to see, hear and applaud very special performances – of people from those facilities who, during the 24 year existence of OSPAR events, most frequently won the OSPAR Award, as well as many awards on behalf of great people, such as: the First Lady Jolanta Kwaśniewska, and the following Presidents of Poland (prof. Lech Kaczyński, mister Bronisław Komorowski and mister Andrzej Duda), the Prime Ministers of Poland (mister Jarosław Kaczyński, mister Kazimierz Marcinkiewicz, mister Donald Tusk, miss Ewa Kopacz and miss Beata Szydło) and Speakers of The Parliament (mister Józef Oleksy, mister Marek Jurek, mister Bronisław Komorowski, mister Radosław Sikorski, mister Marek Kuchciński and miss Elżbieta Witek).

During the event we watched a moving pantomime titled “Invisible”, performed by artists with disabilities from Primary School no. 24 in Płock. Participants from the Special Educational Center in Otwock performed a mixture of dances with splendid choreography and pupils from Young People’s Educational Centre in Kamionek Wielki staged a play titled “Desiderata”. Miss Lidia Leszczyńska led a group of guest artists from the Social Welfare Home in Konstancin-Jeziorna and the Support and Integration Centre for the Families and Friends of People living with disabilities ‘ ‘Maja” in Warsaw. The audience at the concert could witness and fully recognize the complex skills used in creative work to combine dance, movement, music and inclusive choreography. Our artists living with disabilities from the above mentioned facilities performed dances to songs composed by Father Bogusław Paleczny titled “Stepy Kazachstanu” and “Cygańska Madonna”.

The event was patroned by “Radio dla Ciebie”, weekly publication “Głos Nauczycielski”, websites “waw-4free”, niepelnosprawni.pl and INTEGRACJA, with honorary patronage of the Rector of the Maria Grzegorzewska University, dr hab., prof. APS Barbara Marcinkowska and the Chairman of the International Janusz Korczak Association (IKA), dr Marek Michalak.

During the concert we were pleased to hear a performance of the song “Dom” by mister Marek Połynko. To quote a fragment of that song – “there is a home, there is a place” – with this, we can somewhat summarise the time passed since the inception of OSPAR events. Another quote, from a text message from one of the participants of the concert – “Thank you for the invitation and incredible excitement. OSPAR is the most beautiful event in the world and we love being a part of it.” – is another way to summarize the quarter of a century of OSPAR events hosted by the Maria Grzegorzewska University. I would like to share a couple more quotes from the past years, that still carry significance today.

I will start with a passage from the letter from the Speaker of the Parliament, mister Marek Jurek from 2005 – “I am full of praise to the performers, carers and organisers who participated in the event with grace and perseverance. Organisers – thank you for the brilliant idea and I wish you the same passion in the future, and Performers – I wish you all success in your future endeavours. Socialization and education through art is a vital tool in strengthening the notion that we all participate in the world, in the society. We are all searching for answers to the question – “how to live?” – that is why, all inspirations that push people to explore, to spread their creative wings, to make their dreams come true and to be active, are so important.

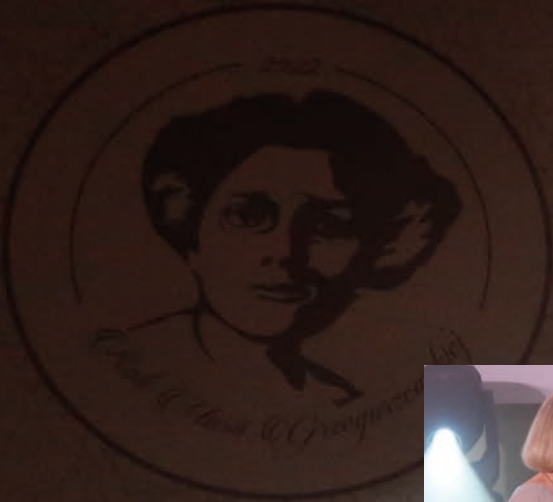
Finally, I would like to present one more quote, from the letter from the Prime Minister Mateusz Morawiecki from 2018 – “the OSPAR initiative is strongly rooted in the ideology and beliefs of the founder, and the patron, of the University – Maria Grzegorzewska – and a profound realisation of her words “beautiful words can only hurt if they are not backed with actions, or at least attempts”. Art is a practical and reliable form of education. An event like OSPAR gives time and place for many educators and people in care from across the country to meet, mingle and network. It is also a great place for a bit of positive competition. Thanks to this initiative, the participants can explore their skills and talents, perfect them and finally present them before an audience. An event like that motivates to work on passions and hobbies, as well as to break down barriers. (...) Now, to all OSPAR participants, guests, instructors and organisers, I wish the enthusiasm to continue this special endeavour. (...) I wish you all many artistic successes, but mostly the determination and hope in shaping your own lives. I wish you conviction that life can be good and beautiful. Let the friendships and connections we make here, and the skills we learn, to open doors to future career and personal fulfilment”. The above quotes perfectly illustrate the idea behind OSPAR events; they emphasise the fact that Maria Grzegorzewska University is the place where you can “feel” that “They are not handicapped people – they are just People”; that “Artists with Disabilities” and “(We) are all alike – we can achieve a lot!”, the latter being the motto of OSPAR events since 2004. Maria Grzegorzewska University is a place where learning about the appropriate timing, situation and needs connected with Creative Socialization is included in the workshop for the “Adepts of the Pedagogical Art”. Organizing the special OSPAR Anniversary concert, in the Jubilee Year of Maria Grzegorzewska and 100th Anniversary of the University, is a showcase that the practical implementation of ideas of the Founder are, and will be alive forever. Presentation of all theses incredible people; the Creative minds, the people in care, the instructors and directors will strengthen the University and its community.

As the Minister of Family and Social Policy – Marlena Małąg stated in her letter; education of highly qualified educational professionals with passion requires special preparation in terms of methods and non-standard approach, which is highlighted by the 25th Anniversary OSPAR.

25 LAT
Ogólnopolska
Liga Przemian
Artystycznych
Reklamacji

ty tacy sam

DSPAR

Potrafiemy więcej

OSPAR w obiektywie lata 1996-2011

OSPAR

OSPAR w obiektywie lata 2012-2019

OSPAR

O prawo dziecka z niepełnosprawnością
do sukcesu

OSPAR

„Jesteśmy tacy sami – Potrafilimy więcej”

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

rok założenia 1922

PAR

Twarze Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji

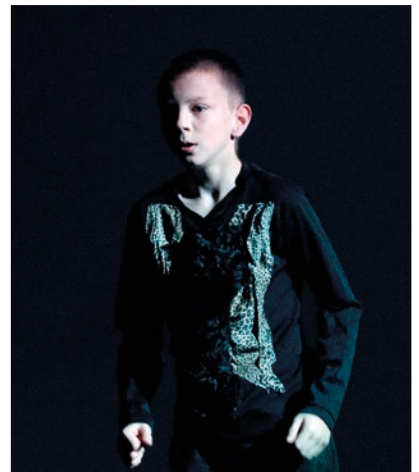
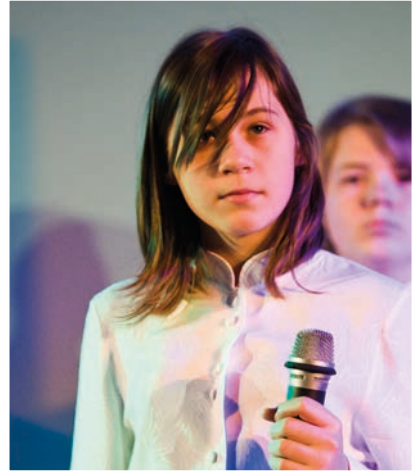
OSPAR

Akademia Pedagog
im. Mari

Akademia Pedagogiki S
im. Marii Grze

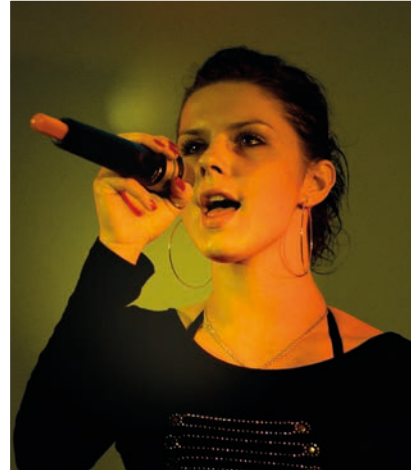
OSPAR

Akademia Pedago
im. Ma

Akademia Pedago
im. Ma

Akademia Pedago
im. Ma

Akademia Pedago
im. Ma

Akademia P

Akademia Pedago
im. Ma

2

Ogólnopolska
Scena Prezentacji
Artystycznych
Realizacji

OSP
5

LAT

**Ogólnopolska Scena Prezentacji
Artystycznych Realizacji
w mediach**

**National Stage for Presentation
of Artistic Performances
in the media**

Szkota

Integracja niezint

Publiczność w Teatrze Nowym mogła podziwiać bogatą artystycznie p

Pokazy cyrkowe, występy zespołów rockowych i popowych, a także koncerty w wykonaniu dzieci i młodzieży, także niepełnosprawnych z placówek opiekuńczych, wychowawczych i poprawczych można było oglądać w niedzielę na „Ospar Gali” w Teatrze Nowym.

Po raz szósty w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie odbyła się 30 maja br. kolejna edycja Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR). Jej tegoroczni laureaci wystąpili kilka dni później, 3 czerwca, na „Ospar Gali”.

Publiczność w Teatrze Nowym mogła podziwiać przez ponad dwie go-

dziny bogatą artystycznie prezentację sceniczną młodych adeptów sztuki. Koncert rozpoczął występ gwiazdy: bardzo młodej dziewczyny o potężnym głosie – Małgosi Markiewicz, laureatki telewizyjnego programu „Szansa na sukces” oraz zwyciężczyni wielu festiwali piosenki dziecięcej w kraju i za granicą.

Po niej nieśmiało na scenę wkroczyły trzy dziewczyny z Zakładu Poprawczego w Falenicy, które nawoływały w swych piosenkach do szukania sensu w życiu. Przyszłe piosenkarki zdobyły nagrodę specjalną Ministerstwa Sprawiedliwości – 21-calowy telewizor dla swojego ośrodka.

Kolejny koncert dały także dziewczęta, tym razem siedmioosobowy ze-

spół Ejaa z Ogniska im. Dziadka Lisieckiego w Warszawie i wygrały nagrodę samorządu studenckiego APS – wieże.

Chłopcy rozgrzewali

Publiczność zaczęła się rozgrzewać podczas zaskakującego występu Bad Boysów z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Babimoście. Szczęściu chłopców ubranych w spodnie w panterkę czy popularne ostatnio bojówki śpiewało m.in. „Bal wszystkich świętych”.

Emocje nieco opadły, gdy na scenie pojawił się zespół Jędrus z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Michalinie, choć nie zabrakło też wesołych akcentów: sympatię widzów zdobył „rodzynek” w damskiej grupie.

OSPAR

BEZPŁATNY DODATEK DZIENNIKA ŻYCIE

6 CZERWCA 2001

REDAGUJĄ: MAREK HALBERDA

RYСУNEK: RAFAL ZAWISTOWSKI

ZYCIA

Nauka, edukacja .

egrowanych

Prezentację sceniczną młodych adeptów sztuki

Największymi brawami nagrodzono zespół Zielony Arlekin z Domu Dziecka nr 13 w Otwocku Świdrze. Trupa zaprezentowała akrobatyczno-cyrkowy popis i odebrała nagrodę specjalną rektora Wyższej Szkoły Menedżerskiej SIG w Warszawie. Młodzi wykonawcy okazali się niezwykle wszechstronni. Sprawdzili się zarówno w odważnym akrobatycznym repertuarze, jak i podczas popisu kłownów. Z grupy wyróżniał się jej najmłodszy, kilkuletni członek, który był w swoim żywiole, gdy wspinał się na wysokości po swoich kolegach.

Galę zakończył występ kolejnej gwiazdy – demonicznych młodych dam z prywatnego studium Rytmiki i Baletu „Etiuda” w Warszawie.

I soliści, i zespoły

Przegląd OSPAR ma charakter festiwalu, jest największym tego typu ogólnopolskim przeglądem osiągnięć artystycznych dzieci i młodzieży, także niepełnosprawnych z placówek opiekuńczych, wychowawczych i poprawczych. Obejmuje twórczość solistów i zespołów: wokalnych, wokalnoinstrumentalnych, akrobatyczno-cyrkowych, tanecznych, kabaretowych oraz teatralnych.

Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji powstała z inicjatywy i pod kierownictwem byłego przewodniczącego zarządu samorządów studentów APS, a obecnie pracownika naukowo-dydaktycznego uczelni Mieczysława Śędzickiego.

Wbrew karze talionu

Na festiwalu zjawili się na przekór lansowanemu przez ministerstwo edukacji trendom separowania trudnej młodzieży i natychmiast skupili na sobie uwagę. Ale wychowankowie domów poprawczych wzbudzali zainteresowanie publiczności nie tylko ze względu na swoją przeszłość

Dziewczyny z falenickiego poprawczaka śpiewają zawsze całą duszą...

Bartek z poprawczaka w Studzieńcu zrobił na festiwalu furorę. Wystąpił jako solista w kwartecie wokalnym. Ma mocny, ekspresyjny głos i jest bardzo muzyczny. Niemal natychmiast złąpał bliski kontakt z kilkusetosobową widownią, zachęcając ją do wyklaskiwania rytmu i wspólnego śpiewania refrenów. Widać, że ma silną osobowość i zdolności przywódcze. Chłopiec przypuszcza, że gdyby w gimnazjum warszawskim, do którego jeszcze niedawno uczęszczał, było kółko muzyczne, być może jego życie potoczyłoby się inaczej.

Podobnie uważają Michał i Adrian, inni członkowie kwartetu wokalnego. Tylko Janusz wyłamuje się ze schematu. Miał nadmiar ciekawych zajęć. Uczył się nawet dodatkowo w szkole muzycznej gry na klawecie. Ale – jak sam przyznaje – miał słaby charakter i popadł w złe towarzystwo. Był alkohol. Niestety, nikt nim w porę nie potrząsnął i nie przywołał do rozsądku.

– To nie są stracone dzieci – tłumaczy Wojciech Łaszczewski, wychowawca internatu w Zakładzie Poprawczym w Studzieńcu (pow. żyrdowski). – Ale kiedy najbardziej tego potrzebowali, nikt nie podał im pomocnej dłoni. Gorzej, przyklejono im etykietkę bardzo złej młodzieży, którą należy tylko karać i jak najdalej odpychać od siebie. Z tego braku akceptacji zrodził się bunt, który doprowadził ich na scenę

na występy do innych placówek resocjalizacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych, domów pomocy społecznej itd. Wracają zbudowani i z pewnością lepsi. – Mamy satysfakcję, że nasze wielogodzinne próby i ćwiczenia nie idą na marne – mówi Bartek.

Ale nie wszyscy wychowankowie palą się do wolności. Na przykład Bartek przedłużył pobyt w zakładzie poprawczym na własną prośbę. Uznał, że tylko przebywając w tej placówce, będzie w stanie ukończyć szkołę zawodową.

– Niestety, nasi wychowankowie nie wspominają dobrze placówek, do których wcześniej uczęszczał – twierdzi Wojciech Łaszczewski. – Szkoły publiczne na ogół nie chcą (nie potrafią?) pracować z uczniami pochodzącymi z rodzin patologicznych i z zaległościami w nauce. Nie mają też pieniędzy na dodatkowe zajęcia wyrównawcze.

Poza tym niesforni uczniowie zaniżają wyniki egzaminów i placówka spada w rankingach. Do awansu zawodowego też bardziej liczą się sukcesy w pracy z uczniami zdolnymi i grzecznymi.

Ks. Janusz Kaźmierczak, wychowawca i katecheta w Zakładzie Poprawczym w Warszawie-Falency, uważa, że izolowanie agresywnej młodzieży to walka z wiatrakami. W ten sposób uleczyć się tylko skutki, a nie usunąć przyczyn. Bo samo karanie nie uzdrowi człowieka. Szczególnie, jeśli dzieje się to w

sadach prawa zemsty (ius talionis), w myśl zasady „oko za oko, ząb za ząb”. Nie pomoże mu również praca wychowawcza wyłącznie w domach poprawczych. Bo choć trafia tam młodzież, która złamała prawo, to podczas organizacji zajęć w grupach okazuje się, że do jednego worka wrzucono uczniów upośledzonych umysłowo, wymagających leczenia psychiatrycznego oraz tych inteligentnych i ocytanych.

– Ciekawa oferta zajęć pozalekcyjnych to jeszcze nie wszystko – uważa ks. Janusz. – Czasami stajemy na głowie, żeby wymyślić najatrakcyjniejsze kółka, ale coś z tego, gdy nasi podopieczni, wróciwszy do domu rodzinnego, zastają piekło – alkohol, kłótnie, bójkę i zdziczenie obyczajów.

Wychowawcy z zakładów poprawczych uważają jednak, że warto harować choćby dla tej jednej chwili, gdy po skończonym występie rozlegają się oklaski. Dzieci przekonują się, że jednak mają talent i wzrasta w nich poczucie własnej wartości.

Zdaniem księdza Janusza, który pracuje także w Polskim Centrum Mediacji, w pracy z młodzieżą czasem warto sięgnąć do doświadczeń innych. Na przykład mało kto wie, że w Nowej Zelandii nie ma poprawczaków. Zastępują je zgromadzenia sprawiedliwości naprawczej – otwarte zebrania mieszkańców, sąsiadów, a także nauczycieli, pedagogów, policjantów, społeczników i innych zainteresowanych osób, które w obecności młodocianego przestępcy i jego ofiary dyskutują o sposobach resocjalizacji i formach naprawienia wyrządzonej krzywdy.

A gdyby taka konferencja sprawiedliwości odbyła się w Gdańsku i chłopcy, którzy doprowadzili gimnazjalistkę Anię do samobójstwa, musieliby stanąć oko w oko z jej rodzicami i jeszcze wysłuchać głosów opinii publicznej na temat swego zachowania? Co powiedzieliby matce i ojcu nieżyjącej uczennicy? Przeżycia związane z uczestnictwem w takim zgromadzeniu wywołałyby z pewnością silny wstrząs i uświadomiłyby im na całe życie, jakie zło wyrządzili. Państwo tymczasem ulokowało ich w zakładzie poprawczym z dala od wszelkiej odpowiedzialności. Tylko czego oni się tam nauczą? Ksiądz Wojciech uważa, że przedźwieranie cudzych samochodów niż tego, jak być człowiekiem.

Witold Saliński

■ Są tacy sami i potrafią wiele

A miało z nich nic nie być

Debiut otwockiego zespołu na OSPAR zakończył się wielkim sukcesem. Zdobyli jedną z głównych nagród

Zespół taneczny Hit ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Otwocku znalazł się wśród laureatów XVIII edycji Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji „OSPAR”, organizowanej w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

Filip Pytawski

OSPAR to wyjątkowe przedsięwzięcie, którego pomysłodawcą jest otwockanin Mieczysław Sędzicki, na co dzień pracownik APS. Motto przeglądu nieprzypadkowo brzmi „Jesteśmy tacy sami – potrafimy wiele”. Prezentują się tam bowiem dzieci i młodzież specjalnej troski, pełno i niepełnosprawne, pokrzywdzone przez los i ludzi. To podopieczni różnego typu placówek opiekuńczych, wychowawczych i poprawczych, którzy mają szansę podzielić się swoją pasją, wystąpić na dużej scenie. To dla nich bezcenne przeżycie.

– Kiedyś po występie dzieci jedna z mam powiedziała mi: „Jak moja córka się urodziła, lekarze powiedzieli, że nic z niej nie będzie.

A dziś tańczy na scenie i piszą o niej w gazecie”. Te słowa nadały sens mojej pracy i na zawsze zostaną w mojej pamięci – podkreśla Magdalena Solińska, która wraz z Robertem Czernieckim prowadzi otwocki zespół Hit.

Dzieciaki z „Majowej” zadebiutowały w tym roku na scenie OSPAR i był to debiut wprost wymarzony. Wykonały trzy układy taneczne a ich energia i uśmiech zwróciły uwagę jury, które przyznało Hitowi jedną z trzech nagród specjalnych, ufundowanych przez prezydenta Miasta Warszawy. Radości dzieci, ich nauczycieli i rodziców nie było końca.

– To wielki sukces, zważywszy, że w tegorocznej edycji festiwalu wzięło udział aż 35 zespołów z całej Polski. Ostatecznie Główne Wyróżnienie wraz ze statuetką OSPAR i nagrodą ufundowaną przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego wraz z małżonką powędrowało do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego z Kamionka Wielkiego – relacjonuje Mieczysław Sędzicki. Warto dodać, że wśród wyróżnionych na OSPAR 2013 zespołów znalazły się też reprezentacje innych placówek z linii otwockiej: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego

TPD z Helenowa w Międzyzlesiu (nagrada rektora APS, prof. Jana Łaszczyka), Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich z Faleńcy, Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego Nr 5 z Józefowa oraz Fundacji Konstruktynego Rozwoju – Ośrodka Integracji Rodzin z Otwocka.

To nie koniec lokalnych akcentów. Wśród występujących poza konkursem gości znalazły się dzieci z Przedszkola Niepublicznego „Anielinek” w Otwocku a piosenkę będącą hymnem imprezy zaśpiewał popularny otwocki muzyk i konferansjer Marek Połnyko.

Na scenie zobaczyliśmy też przedszkolaki z otwockiego Anielinka, zaproszone przez Mieczysława Sędzickiego

Jedyny taki przegląd. XXIV Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR 2019

Życie jest muzyką

Przyjechali z Płocka, Koła i Łowicza, Goślic i Miedzny, Siedlec i Jaworek, Witkowa, Studzieńca, Babimostu i wielu innych miejscowości z całego kraju. Niektórzy na wózkach. Wszyscy czerpią radość z muzyki, tańca, śpiewu

HALINA DRACHAL

Miejsce: Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, aula im. Janusza Korczaka. Czas: 4 grudnia 2019 r., godz. 10-20. Na scenie: uczniowie i wychowankowie szkół oraz ośrodków specjalnych, socjoterapeutycznych, resocjalizacyjnych i opiekuńczych, a także mieszkańcy domów pomocy społecznej i uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej. Na widowni: studenci i pracownicy akademii oraz goście. Cel: integracja wszystkich ze wszystkimi, także społeczności placówek ze studentami i kadra uczelni. Efekt: niepowtarzalny.

OSPAR zainicjował nigdyś student, a obecnie pracownik uczelni dr Mieczysław Sedzicki i trwa przy nim niezmiennie już 24 lata. Ten sam jest też hymn OSPAR i jego wykonawca podczas wszystkich edycji: Marek Połynio, gitarzysta, animator kultury. Niezmienna jest również atmosfera: oczekiwania i radości. Zmieniają się tylko wykonawcy, choć nie brak i takich, którzy uczestniczą w prezentacjach po raz kolejny. Żadnych wstępnych eliminacji tu nie ma. O przyjęciu decyduje data zgłoszenia. Kto pierwszy, ten ma szansę. Są więc tacy zapalency, którzy pilnie sprawdzają na stronie uczelni, czy już można się zgłosić. No i przyjeżdżają. Indywidualnie i zespołowo. W tym roku przyjeźli z Płocka, Koła, Łowicza, Goślic i Miedzny, Siedlec i Jaworek, Witkowa, Studzieńca, Babimostu i wielu innych miejscowości z całego kraju, w których działają placówki specjalne, socjoterapeutyczne, resocjalizacyjne i opiekuńcze.

Adresy

Środa 4 grudnia, za chwilę zaczyna się prezentacje wykonawców... Jeszcze tylko odczytane zostaną listy gratulacyjne do uczestników przeglądu od najważniejszych osobistości w państwie: premiera, marszałek Sejmu, wojewody mazowieckiego, A Jego Magnificencja Rektor uczelni prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski uroczyscie wszystkich powita i otworzy OSPAR. Jeszcze tylko organizatorzy podziękują pastorowi Adamowi

Dolinskiemu ze społeczności chrześcijańskiej „Zachód” za hojność tej wspólnoty, dzięki której mogą pozwolić sobie na nagrody dla wszystkich. A ten opowie o swojej radości z faktu, że jest w miejscu, gdzie istotne są serce i charakter, a talenty nie służą temu, by wybić się w osobistym sukcesie, lecz pokazać, że wspólnie można więcej. Jeszcze studentki śpiewająco opowiedzą o tym, co jest fundamentem APS: o miłości i tolerancji. Zaś Adam Pietruszka, magister sztuki, tutejszy doktorant wypowiada: „Hej drogo, dobra drogo, do takich drzwi i poprowadź, przez które każdy człowiek mógłby przejść”. Drzwi do „Grzegorzewskiej” stoją otworem dla każdego.

Odwaga

I już na scenie pojawia się grupa dzieci z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 10 w Warszawie z inscenizacja teatralna „Królowa śniegu” pod kierunkiem Anny Małyszak-Zaprzal i Karoliny Bucko. To nic, że towarzyszące im nauczycielki czytają tekst, że trochę prowadzą swoich małych artystów. Ważne, że dzieci z autyzmem i sprzężeniami się odważają. One są po raz pierwszy na OSPAR. Widownia reaguje entuzjastycznie. A za chwilę Piotr i Krzysztof, uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej „Na przedwiośniu” z Warszawy, śpiewają „Mniej niż zero” i „Nie płacz, Ewka”. I to jak śpiewają! A Joasia z tego samego „Przedwiośnia” zachwycą brawurowym tańcem z szarfą do „Someone like you”, Grupa ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Jurkach pod opieką nauczycielki Joanny Basinskiej wprowadza uczestników i widownię w świąteczny nastrój piosenką „Biały śnieg i Ty”. Ich znak rozpoznawczy to białe tuniki z namalowanymi na plecach skrzydłami anioła i czarne legginy. Po chwili do refleksji zmusza prezentacja teatralna „Niewidzialni” w wykonaniu 10-osobowej drużyny ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 24 w Płocku, przygotowanej pod kierunkiem nauczycielki Anny Banko-Słowikowskiej i Ewy Domałowicz.

I tak przez cały dzień prezentuje swe artystyczne: wokalne, muzyczne, teatralne, taneczne i kabaretowe umiejętności 28 zespołów ze szkół specjalnych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych,

Główne wyróżnienie przyznane w imieniu premiera RP oraz statuetkę OSPAR zdobył Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim

Wychowankowie ZP w Studzieńcu, inscenizacja „Paweł i Gawel”

Wielu opiekunów grup prezentujących swoje programy to absolwenci Akademii Pedagogiki Specjalnej. OSPAR wychowuje więc tych, którzy potem prowadzą artystycznie swoich wychowanków.

Osobowości

Na scenie OSPAR przez te lata zaprezentowało się ponad 7 tys. utalentowanych artystów. Pomyślnawcy przeglądu zamierzali nagradzać wyłącznie placówki, lecz pewnego roku w wychowanek Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego tak zachwycił wszystkich swym występem, że postanowili przyznać wyróżnienie za osobowość roku. Notabene, ten chłopiec tydzień później odniósł sukces w programie telewizyjnym „Mam talent”. I tak pozostało.

Osobowością sceniczną OSPAR 2019 został wychowanek Zakładu Poprawczego w Witkowie. Za wspólną prezentację utworu własnego autorstwa, przygotowaną pod kierunkiem nauczycielki języka polskiego Aldony Osterczy i pedagoga Janusza Lisa, otrzymał nagrodę indywidualną. Natomiast nagrodę wyróżnienia i statuetkę OSPAR 2019 zdobył Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim, w którym utalentowanymi chłopcami opiekuje się wychowawca Bogdan Płochęć. Twórcza resocjalizacja przynosi wspaniałe efekty.

Przez 24 lata na scenie OSPAR wystąpiło ponad 7 tys. uczestników z ponad 200 placówek

Początki

Wszystko zaczęło się w 1996 r. od przeglądu z udziałem placówek resocjalizacyjnych. OSPAR swe istnienie zawdzięcza studenckiemu kołu resocjalizacji i samorządowi studenckiemu – wspomina dr Mieczysław Sedzicki. Po dwóch latach zdecydowali się rozszerzyć formułę przeglądu i włączyć także ośrodki opiekuńcze, domy dziecka oraz placówki specjalne dla osób z niepełnosprawnościami.

Na ogół w festiwalach dla dzieci i młodzieży uczestniczą zespoły z placówek o tym samym profilu, konkurują więc między sobą. Pomyślnawcy OSPAR postanowili połączyć „wszystkich ze wszystkimi”, wychodząc z założenia, że najważniejsza jest integracja. – Na OSPAR nie ma animozji czy konfliktów, jest za to tańiec, muzyka, śpiew i wzajemne wspieranie – mówi dr Sedzicki.

pieczy zastępczej, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, placówek środowiskowych dla osób z niepełnosprawnościami, domów pomocy społecznej a jury złożone z pracowników uczelni, studentów i doktorantów pilnie obserwuje i słucha. Stara się wybrać najlepszych, choć to wcale nie jest łatwe.

- Wyróżnieniami specjalnymi uhonorowane zostały: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 24 w Płocku (wyróżnienie przyznane w imieniu Elżbiety Witke, marszałek Sejmu RP); Specjalny Ośrodek Wychowawczy TPD „Helenów” (wyróżnienie wojewody mazowieckiego); Warsztaty Terapii Zajęciowej PSO-Ź Kola (wyróżnienie marszałka województwa mazowieckiego); Środowiskowy Dom Samopomocy w Miedzynie (wyróżnienie prezidenta Warszawy); Zespół Szkół Specjalnych w Gołdkach (wyróżnienie rektora APS prof. dr hab. Stefana Kwiatkowskiego); Zakład Poprawczy w Witkowie (wyróżnienie Fundacji im. Marii Grzegorzewskiej). Wszystkie pozostałe placówki, które zaprezentowały programy sceniczne w trakcie XXIV OSPAR, decydują jury o wyróżnieniu.
- Patronat medialny nad XXIV OSPAR sprawował Głos Nauczycielski

Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji - jedyna taka impreza!

Potrafimy wiele

XXII już przegląd artystyczny OSPAR odbywający się tradycyjnie w auli Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie jak zwykle był pełen niezwykłej radości życia!

MARIA AULICH

Grudniowa impreza, której oficjalna nazwa brzmi Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji to przegląd twórczości artystycznej, który daje możliwość zaprezentowania dokonania osób z placówek specjalnych – opiekuńczych, zakładów poprawczych, ośrodków wsparcia czy instytucji wychowawczych. Celem przeglądu jest

Integracja społeczności

tych ośrodków oraz nawiązanie współpracy ze studentami i kadra naukową Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Hasło XXII OSPAR brzmiało „ Jesteśmy tacy sami, potrafimy wiele”. Tegoroczna edycja przeglądu wpisала się w obchody jubileuszu 95-lecia uczelni.

Pomyślodawcą Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji jest dr Mieczysław Sedzicki, dyrektor OSPAR i prezes Fundacji im. Marii Grzegorzewskiej, który i tym razem wcielił się w rolę prezenta, a partnerowały mu Izabela Słowikowska i Klaudia Majewska. Uroczystość otworzył rektor APS prof. Stefan M. Kwiatkowski, którego – jak podkreślał – jednakowo cieszę zarówno stali bywalcy OSPAR, jak i debiutanci. Według profesora ta impreza to satysfakcja dla uczelni, a także okazja do integracji wokół problemów niepełnosprawności, która wciąż bywa w Polsce sprawą wstydliwą. OSPAR pokazuje, że można i trzeba inaczej.

Aula im. Janusza Korczaka niemal pękała w szwach. Poza uczestnikami wypełniali ją opiekunowie, rodzice, studenci. Jeszcze przed oficjalnym otwarciem

trwała zabawa,

młodzi aktorzy zainicjowali, podśpiewywali, skakali, prezentowali radość życia, jakiej wielu mogłoby im pozazdrościć. Przegląd otworzył występujący poza konkursem Oliwier Palmer (Nienancy), wykonując piosenkę głębokim, pełnym głosem i wzbudzając entuzjazm widzów oraz zadanie bisów. Informacja o tym, że jest osobą niesłysząca, wspomniana specjalistyczną aparaturą wywołała zdumienie słuchaczy. Po Oliwierze

zaprezentowała się Julia Wegrowska oraz maluchy z Przedszkola Niepublicznego „Amelinek” Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek. Potem już poszło z górki. Ekipy z 24 ośrodków pokazały swoje przedstawienia w sześciu turach. Aula cały czas wypełniona była po brzegi, a na scenie albo trwałoby przedstawienie teatralne, albo występowali soliści lub grupy, grając i śpiewając. Płynęły melodie

znane i lubiane,

a cała sala bawiła się wspólnie z artystami. Jako pierwsi wystąpili artyści ze Szkoły Podstawowej nr 24 z Płocka przedstawiając pantomimę „Kosmita”. Jak podkreślała ich opiekunka Anna Banka-Sławikowska, to stosunkowo łatwa dla jej uczniów forma, gdyż w placówce uczy się m.in. dzieci z autyzmem, niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. – Dla nich to przede wszystkim forma terapii – mówiła po występie pani Anna.

W czwartej turze, już po obiedzie, „Kopciuszek” pokazali pensjonariusze Specjalnego Ośrodka Wychowawczego TPD „Helenów” z Helenowa pod Warszawą. Ośrodek prowadzący placówki od przedszkola po liceum ma uczniów z niepełnosprawnościami ruchowymi, intelektualnymi oraz ze sprzężeniami. W OSPAR uczestniczą od lat, a tym razem

zamarzyła im się

bogata scenografia i królewskie stroje, stąd „Kopciuszek”. I nikomu nie przyszło do głowy, że jedna z wróżek jeździła na wózku.

Występowały grupy prawie z całej Polski – Rychwał, Siedlce, Łowicz, Jedlianka, Płock, Pelplin, Podiemiernie, Babimost, Kamionek Wielki, wszystkich wymienić nie sposób. Dla zgromadzonych występ był wielkim przeżyciem okupionym ogromną pracą ich samych oraz opiekunów. Wśród publiczności przeważali sami uczestnicy, którzy dopingowali nie tylko swoich, ale i kolegów z innych ośrodków. Wszyscy świetnie się bawili. Po prostu pokazali, że są

tacy sami jak wszyscy,

tak samo się cieszą i bawią, pracują z zapalem i chęcią, by zaprezentować się z jak najlepszej strony. Wielkie brawa dla wykonawców, ich nauczycieli i oczywiście dla organizatorów, którzy od ponad 20 lat stwarzają okazję do bycia razem ludzi zmagających się na co dzień z trudnościami, które wielu zdrowym trudno sobie nawet wyobrazić.

Do organizatorów OSPAR nadeszło kilka listów, m.in. od ówczesnej premier Beaty Szydło i marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego. Pani premier podkreśliła, że „to wielkie

święto radości” oraz przekazała wyrazy uznania i wdzięczności „za realizację doskonałego pomysłu, który przelamuje stereotypy i rozwija twórczy potencjał dzieci i młodzieży”. Premier i marszałek Sejmu ufundowali również nagrody. W gronie fundatorów znaleźli się też: marszałek województwa mazowieckiego, Kancelaria Prezydenta RP, prezydent Warszawy, rektor APS oraz Koto Naukowe Pedagogiki Resocjalizacyjnej APS. Szczególne podziękowania należą się samej uczelni, która finansuje imprezę przy wsparciu Fundacji im. Marii Grzegorzewskiej. Wypada też ciepło wspomnieć organy prowadzące placówki uczestniczące w przeglądzie OSPAR, które znalazły pieniądze na transport artystów do Warszawy. Wszystkim darczyńcom należą się podziękowania. Do zobaczenia za rok!

Jednym z patronów medialnych XXII edycji OSPAR był Głos Nauczycielski

1 proc. dla Fundacji im. Marii Grzegorzewskiej

Wszystkich, którzy chcieliby wesprzeć inicjatywę OSPAR, informujemy, że można przekazywać 1 proc. podatku od osób fizycznych na rzecz Fundacji im. Marii Grzegorzewskiej KRS 000158713

1. Statuetka OSPAR to cenne trofeum, jednak dla uczestników przeglądu oprócz laurów ważne jest to, że mogą zaprezentować się z jak najlepszej strony.

2. Aula im. Janusza Korczaka cały czas wypełniona była po brzegi, a na scenie albo trwałoby przedstawienie teatralne, albo występowały soliści lub grupy

Nagrody XXII OSPAR

- Główne Wyróżnienie Specjalne wraz ze statuetką OSPAR oraz nagroda premiera RP i nagrody rzeczowe przekazane przez patrona honorowego marszałka województwa mazowieckiego otrzymała: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 99 im. Małego Powstańców w Warszawie;
- Wyróżnienie Specjalne wraz z nagrodą ufundowaną przez marszałka województwa mazowieckiego otrzymał: Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim;
- Wyróżnienie Specjalne wraz z nagrodą ufundowaną przez prezydenta Warszawy otrzymał: Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Babimostce;
- Wyróżnienia specjalne przyznane w imieniu patrona honorowego rektora APS otrzymał: Szkoła Podstawowa nr 24 w Płocku, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Skierwiemiu, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Otwocku oraz Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Płocku;
- Pozostałe placówki uczestniczące w przeglądzie, decyzyją jury, otrzymały wyróżnienia.
- Specjalne nagrody przyznane przez Zarząd Kola Naukowego Pedagogiki Resocjalizacyjnej otrzymał: Kacper Wojtkowiak z MOW w Babimostce (nagroda indywidualna) oraz Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podiemierniu (specjalna nagroda).

Powiedzieć o OSPAR, że to impreza integracyjna, to zdecydowanie za mało...

Budowanie szczęścia

Z dr. Mieczysławem Sędzickim, pracownikiem Zakładu Polityki Społecznej i Pracy Socjalnej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie oraz prezesem Fundacji im. M. Grzegorzewskiej, rozmawia Maria Aulich

ROZMOWA

W OSPAR, czyli Ogólnopolską Scenę Prezentacji Artystycznych Realizacji, jest Pan zaangażowany od początku, a w tym roku impreza odbyła się już po raz 21. Jak to się zaczęło?

– W 1996 r., kiedy byłem studentem Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej, dzisiejszej APS. Jako przewodniczący samorządu studenckiego miałem okazję przyglądać się prezentacjom zakładów resocjalizacyjnych. Pomyślałem wtedy, że owe prezentacje warto rozszerzyć na domy dziecka, zakłady opiekuńcze i rewalidacyjne, co przekazałem kadryre naukowej uczelni. Zostałem wysłuchany! Rozszerzeniu formuły przyswiecała idea stworzenia sceny, na której wspólnie mogą zaprezentować się artyści grający dotychczas role dramatyczne w teatrze życia, będąc pokrzywdzonymi przez los osobami specjalnej troski. Od pierwszego OSPAR minęło 20 lat, a ja wciąż w nim tkwię i niezmiennie pełnię funkcje konferansjera, choć dawno przestałem być studentem, a zostałem pracownikiem naukowym APS.

Czy od tych początków impreza ulegała jakimś zmianom?

– Oczywiście, że tak. Pierwsze imprezy były robione w plenerze z finałem przy ognisku. Potem OSPAR był organizowany w maju, podczas święta uczelni poświęconego jej tu órczyni prof. Marii Grzegorzewskiej a jestenia odbywały się w teatrach warszawskich koncerty galowe. W swoich teatrach przyjmował nas np. Adam Hanuszkiewicz, który goszczenie nas pozycywał sobie za zaszczyt. Rostał też grono naszych darczynców, czyli fundatorów nagród, byli nimi kolejni

Dr Mieczysław Sędzicki

Występ dzieci z SOSW nr 1 w Otwocku, laureatów jednej z głównych nagród

prezenci Warszawy, wojewodowie i marszałkowie województwa mazowieckiego, a nawet marszałkowie Sejmu RP oraz, co niezmierne ważne, także premierzy i prezydenci. Podobnie było z patronatami honorowymi. Jednak nie zmienia się idea, wciąż pozostaje nią integracja.

Kto z kim się integruje, czyli kto bierze udział w OSPAR?

– Na prezentacje przyjeżdżają od początku wychowankowie zakładów resocjalizacyjnych, do których w kolejnych latach dołączają zakłady opiekuńcze i wychowawcze. Na wspólnie scenie prezentują się nie tylko wykonawcy o różnych wymiarach niepełnosprawności fizycznej i psychicznej, przebywający w placówkach opiekuńczych, ale też ich w pełni sprawni kole-dzy z zakładów poprawczych. Pozwala to na wpisanie idei OSPAR w istotę twórczej resocjalizacji. Zestawienie ludzi zdrowych z niepełnosprawnymi udowadnia słuszność hasła Marii Grzegorzewskiej „Nie ma kaleki – jest Człowiek”. Przez 20 lat działalność samostnie powstało nasze zawołanie: „Jesteśmy tacy sami – potrafimy wiele!”

Na spotkania wszyscy przyjeżdżają oczywiście z opiekunami, którzy zmuszenie przygotowują prezentacje. To także dzięki nim udaje się pokazać nie tylko różne talenty, ale też niepełnosprawność w innym, korzystnym świetle. Wszyscy oklaskują wszystkich, często przychodzą na prezentacje rodzice, przyjaciele, znajomi. Stałymi obserwatorami są studenci APS. Jeden z nich powiedział mi w tym roku, że dzięki imprezie zaczął, co naprawdę chce robić w życiu, i dlatego jest na takiej, a nie innej uczelni. W każdym razie nasza aula zawsze pęka w szwach, a widzowie nie gardzą nawet miejscami na podłodze przed sceną.

Jakie ośrodki zgłaszają swój udział w imprezie, jak odbywa się nabór?

– Tu jest pewien problem, gdyż nie pomieszczyłbym więcej niż 25 reprezentacji. Mam ograniczone możliwości, także te finansowe, więc ogłoszamy kolejny OSPAR na stronie internetowej APS i na Facebooku. Mieliśmy jednak niemal etatowych uczestników, np. zakłady poprawcze z Palenicy, Laskowca czy Zawiercia. Nie ma też co ukrywać,

że niektóre znane nam już ośrodki nie mogą przyjechać, bo po prostu nie mają na to środków. A bywały u nas Łaski (niewiadomi) czy Helenów (ośrodek rehabilitacyjny TPD). Zdarzają się jednak nie tylko przerwy w uczestnictwie, ale i powroty po kilku latach. Z początku bywały u nas także domy dziecka, sam zresztą pracowałem w takim domu przez 10 lat, ale zmiany przepisów przyniosły likwidację etatów instruktorów i niemal nie ma komu pracować z dziećmi nad przygotowaniem prezentacji.

Przez lata przewinęło się przez OSPAR ponad 350 różnego typu placówek z całego kraju, a na scenie zaprezentowało się prawie 5 tys. dzieci i młodzieży. Łącznie z publicznością to już ponad 9 tys. osób.

To imponujące, ale jak się ma do wydatków na imprezę? Kto ją finansuje, kto za to płaci?

– Koszty miejscowo w 90 proc. finansuje Akademia Pedagogiki Specjalnej, która ma w kolejnych budżetach „paragraf na OSPAR”. Obsługa techniczna to pracownicy uczelni, włączają się też studenci jako wolontariusze.

Instytucją współfinansującą jest Fundacja im. Marii Grzegorzewskiej*, której mam zaszczyt być prezesem. Uczestnicy przyjeżdżają na własny koszt, więc czasem się zdarza, że natychmiast po występie muszą wracać, bo bus jest wynajęty tylko na konkretne godziny. Wypada jednak podziękować tym samorządom, które znajdują jakieś pieniądze na te potrzeby. U nas kazdy uczestnik otrzymuje ciepły posiłek. W czasach gdy mieliśmy gale w teatrach, wspierał nas Narodowy Bank Polski. Chętnie wrocławilibyśmy do podobnej formuły z teatrem w tle, ale przysłowiowa kolderka jest zbyt krótka. W tym roku na przykład nie przyjechały na prezentacje trzy wcześniej zgłoszone ośrodki, bo zabrakło pieniędzy.

Mimo wszystko OSPAR ma się dobrze. Komu to zawdzięcza?

– Nie da się wymienić wszystkich. Osobiście chył jednak czoło przed opiekunami grup artystycznych występujących na OSPAR. To oni najpierw muszą przekonać swoich wychowanków, że coś potrafia, a potem pracować z nimi długo i cierpliwie. Zdarza się, że przed samym występem muszą zmobilizować swoich artystów do wyjścia na scenę. To są ludzie, którzy czują i rozumieją potrzeby szczególnie niepełnosprawnych. A rozumieć znaczy po prostu kochać. Zwykle są to osoby, które trudno zastąpić. Oczywiście składam również wielkie podziękowania władzom uczelni za rozumiejącą i wspierającą od początku postawę. **Życzącym za rozmowę, życząc koleżnym edycji OSPAR i ludzi rozumiejących ich idee.**

*Fundacja im. Marii Grzegorzewskiej (KRS: 0000158713) wspierająca finansowo OSPAR jest organizacją pożytku publicznego, która przyjmuje od podatników 1 proc. podatku

Przegląd artystyczny OSPAR

Tacy sami

XXI już edycja Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR) odbywająca się tradycyjnie w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie kipiła radością życia. Program listopadowej imprezy przewidziany był na cały dzień (24 listopada br.). Ten przegląd twórczości artystycznej daje możliwość zaprezentowania dokonani osób z placówek specjalnych – opiekuńczych, zakładów

poprawczych, ośrodków wsparcia czy instytucji wychowawczych. Celem jest integracja społeczności tych ośrodków ze studentami i kadry naukową Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Pomyślowca OSPAR jest dr Mieczysław Sędzicki, który wcielił się w rolę prezentera, a partnerowała mu Dominika Shell. Aula im. Janusza Korczaka wypełniona była po brzegi, a na scenie albo trwał przedstawienie teatralne, albo występowali soliści lub grupy, grając i śpiewając. Płynęły melodie znane

i lubiane, a cała sala bawiła się wspólnie z artystami. Niemal do białości rozgrzała publiczność Agnieszka ze Szkoły Specjalnej nr 63 w Warszawie brawurowym wykonaniem „Hallelujah” Leonarda Cohena.

Występowały grupy z różnych stron Polski – z Goslic, Białogostoku, Helikowa, Mirowa, Sielęc, Łowicza, Placka, Koła, Kamionki Wielkiego, wszystkich wymienić nie sposób. W sumie zaprezentowały się 24 ośrodki. Na scenie pojawiali się artyści o różnych rodzajach i stopniu niepełnosprawności. Dla wszystkich występ był wielkim

przeżyciem okupionym ogromną pracą samych artystów oraz ich opiekunów. Po prezentacji zespołu domu pomocy społecznej z Mirowa publiczność zazała bis! Nie było wyjścia, bisowali!

Podobnie wielkie wrażenie wywarła Grupa Teatralna „Co nieco” z DPS w Białymstoku, która zaprezentowała montaż wierszy ks. Jana Twardowskiego. Brawa i okrzyki zdawały się nie mieć końca. Nie dziwnego, skoro na zakończenie wybrzmiał cytat: „A wystarczy tylko cieszyć się każdym szczęściem”. Jak to robić, pokazali uczestnicy, organizatorzy i pedagodzy

kierujący przygotowaniem do OSPAR. I jeszcze, czym jest szczęście dla ludzi zmagających się z różnymi niepełnosprawnościami. Po prostu pokazali, że są tacy sami jak wszyscy, tak samo się cieszą i bawią, pracują z zapałem i chcą się zaprezentować z jak najlepszą stroną. Wielkie brawa dla wykonawców, ich nauczycieli i oczywiście dla organizatorów! MEA

Wyniki OSPAR 2016 dostępne są na stronie internetowej www.aps.edu.pl Jednym z patronów medialnych przeglądu był Głos Nauczycielski

Koncert jubileuszowy z okazji 25-lecia OSPAR

Jesteśmy tacy sami!

Nasi uczniowie mają wielkie skrzydła, a my je tylko rozwijamy – mówiła jedna z wyróżnionych tytułem „Kreatywny Instruktor – Wychowawca 25-lecia OSPAR” podczas Koncertu Jubileuszowego, który odbył się 17 listopada br.

JAROSŁAW KARPIŃSKI

Organizowane od 1996 r. w murach Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie przeglądy Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji (OSPAR) zawsze są niezwykłym wydarzeniem. Ideę najlepiej oddaje motto przeglądu: „Jesteśmy tacy sami – potrafimy wiele!”. Trudno w to uwierzyć, ale od pierwszej edycji minęło już ćwierć wieku i OSPAR obchodzi właśnie 25. urodziny! W tym roku – 17 listopada – odbył się uroczysty Koncert Jubileuszowy OSPAR. Głos Nauczycielski był jednym z patronów medialnych wydarzenia – Scenie OSPAR z całego serca kibicujemy od lat!

Co warto podkreślić, koncert zorganizowano w Roku Marii Grzegorzewskiej, w ramach obchodów 100-lecia Akademii. Prowadzili go Klaudia Borejko – studentka APS, aktorka, oraz dr Mieczysław Sędzicki – dyrektor sceny OSPAR, który zainicjował przegląd i od początku organizuje to wydarzenie. Przez ćwierć wieku na scenie OSPAR wystąpiły tysiące utalentowanych artystów reprezentujących m.in. szkoły i ośrodki specjalne, placówki opiekuńcze i wsparcia, placówki pieczy zastępczej, ośrodki wychowawcze i socjoterapeutyczne, domy pomocy społecznej oraz zakłady poprawcze.

Podczas Koncertu Jubileuszowego publiczność miała okazję

podziwiać występy znakomych artystów, m.in.: Marka Połynki (autora hymnu OSPAR), zespołu „Idziemy na grzyby” i Chóru APS pod kierunkiem Adama Pietruszki z udziałem gościa specjalnego – dr Hwi Hwang.

Solo zaśpiewała Klaudia Borejko, odtworzonymi głównymi rolami w spektaklu „Alicja w Krainie Czarów” na deskach Teatru Muzycznego „Roma”, uczestniczka „Szansy na Sukces. Opole 2020”, studentka II roku specjalności logopedia.

Po latach powróciła na scenę OSPAR Małgorzata Markiewicz (wystąpiła tu po raz pierwszy w wieku 13 lat – gdy wygrała program TVP „Szansa na Sukces”), jedna z najbardziej utalentowanych polskich wokalistek (m.in. statuetka Top Trendy, diamentowa płyta za album „Psalterz wrzesniowy”).

Zaspiewał również gość z Niemiec – Oliver Palmer – jedyny na świecie „całkowicie niesłyszący tenor”, zakwalifikowany m.in. do programu „America’s Got Talent”, uhonorowany tytułem „Lodolamczak Specjalny 2021” za działalność artystyczną i promowanie wokalu wśród osób z zaburzeniami słuchu.

Wyjątkowe prezentacje

W trakcie koncertu była możliwość obejrzenia, wysłuchania i oklaskiwania szczególnie interesujących prezentacji placówek, które w minionych latach najczęściej zdobywały Statuetkę OSPAR i inne nagrody.

Artyści z niepełnosprawnościami ze Szkoły Podstawowej

Specjalnej nr 24 z Plocka wykonał poruszająca pantomime „Niewidzialni”. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 z Otwocka zaprezentował miks tańców z ciekawą choreografią, a Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy z Kamionka Wielkiego przedstawił dramę teatralną zatytułowaną „Desiderata”.

Gościnnie zaprezentowały się „Grupa Rapsodia I” i „Grupa Rapsodia II” pod kierunkiem Lidii Leszczyńskiej z Domu Pomocy Społecznej w Konstancji-Jeziornie oraz z Ośrodka Wsparcia i Integracji Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Osób Głęboko Upośledzonych „Maja” z Warszawy.

Publiczność dzięki tym występom na własne oczy mogła zobaczyć oraz docenić trudny kunszt kreatywnej pracy wykorzystującej elementy tańca, ruchu, muzyki oraz

choreografii inkluzywnej. Artyści z niepełnosprawnościami z tych placówek zaprezentowali układy taneczne, m.in. do utworów skomponowanych przez śp. o. Bogusława Paloczego, „Stepty Kazachstanu” oraz „Cygańska Madonna”.

Kreatywni wyróżnieni

Podczas wydarzenia tytułem i statuetką „Kreatywnego Dyrektora 25-lecia OSPAR” uhonorowano Romulada Sadowskiego, nauczyciela muzyki, wieloletniego nauczyciela i wychowawcę Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Otwocku. A tytuły „Kreatywny Instruktor – Wychowawca 25-lecia OSPAR” za całokształt pracy otrzymali Marek Połynko, Teresa Prgowska, Lidia Leszczyńska oraz za kreatywną

pracę w reprezentowanych placówkach: Anna Bańka-Słowikowska, Elżbieta Olejnik i Ewa Domżałowa ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 24 w Plocku; Bogdan Płocł i Michał Basek z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Kamińku Wielkim oraz Magdalena Solińska i Robert Czerniecki ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Otwocku.

Edukacja na wagę złota

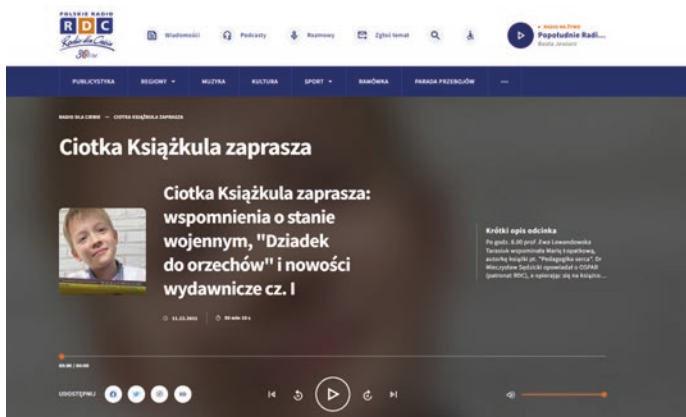
Dr Mieczysław Sędzicki odczytał list od minister rodziny i polityki społecznej Marii Małag, zaadresowany do JM Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej dr hab. Barbary Marcinkowskiej oraz do dyrektora Sceny OSPAR, a także artysty i widzów koncertu.

„Wiemy, jak ważna jest edukacja w życiu każdego człowieka. Ale szczerze mówiąc, rolę odgrywa ona w życiu wymagających wsparcia i pomocy w przekraczaniu różnorakich przeciwności, utrudniających im rozwój i funkcjonowanie społeczne. Dlatego tak potrzebna jest Akademia Pedagogiki Specjalnej, kształcąca już 100 lat wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Zarówno ich przygotowanie, jak i praca integracyjna wymagają specjalnych metod i standardowego podejścia. Przyłdem takich działań jest funkcjonowanie już od 25 lat Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji – napisała minister Marianna Mała

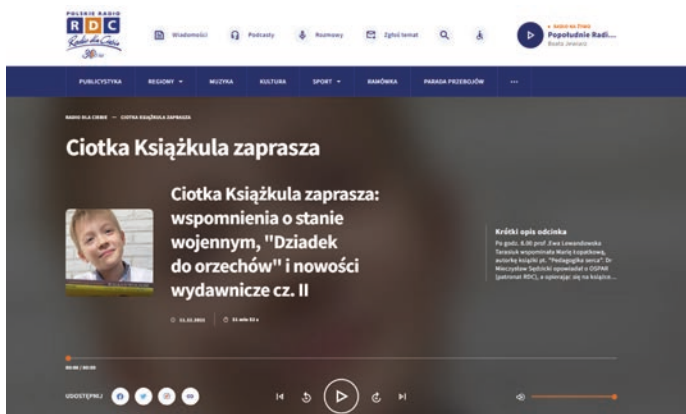

Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji w Radiu Dla Ciebie – podcasty

Wspomnienia o stanie wojennym,
"Dziadek do orzechów" i nowości wydawnicze cz. I
Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

Wspomnienia o stanie wojennym,
"Dziadek do orzechów" i nowości wydawnicze cz. II
Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

OSPAR

"Człowiek bez barier" i OSPAR 2019 cz. I Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

The screenshot shows the RDC website interface. At the top, there are navigation links for 'Wiadomości', 'Podcasty', 'Rozmowy', 'Zgłoś temat', and a search icon. A 'Popołudnie Radi...' button is also visible. The main content area features a dark blue header with 'PUBLICYSTKA', 'REGIONY', 'MUZKA', 'KULTURA', 'SPORT', 'RAMÓWKA', and 'PARADA PRZEBOJÓW'. Below this, the title 'Ciotka Książkula zaprasza' is displayed. The main heading is 'Ciotka Książkula: "Człowiek bez barier" i OSPAR 2019 cz. I'. A small image shows a group of people. To the right, there is a 'Krótki opis odcinka' section. At the bottom, there is a podcast player with a play button and a progress bar.

"Człowiek bez barier" i OSPAR 2019 cz. II Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

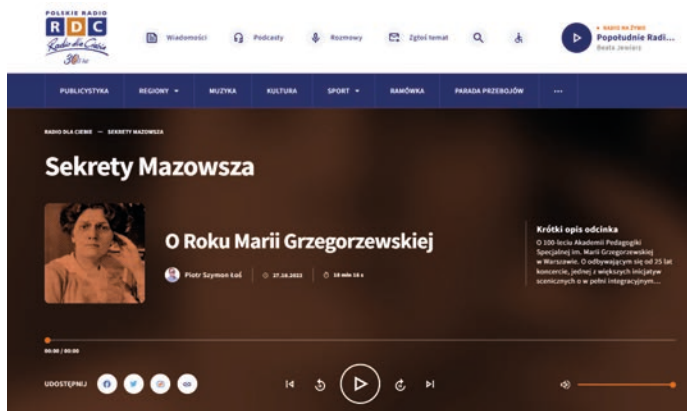
This screenshot is identical to the one above, but the main heading is 'Ciotka Książkula: "Człowiek bez barier" i OSPAR 2019 cz. II'. The 'Krótki opis odcinka' section also reflects the second part of the podcast.

Agata Steczkowska, Marcin Kozioł i OSPAR Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

This screenshot is identical to the previous ones, but the main heading is 'Ciotka Książkula: Agata Steczkowska, Marcin Kozioł i OSPAR'. The 'Krótki opis odcinka' section also reflects the third part of the podcast.

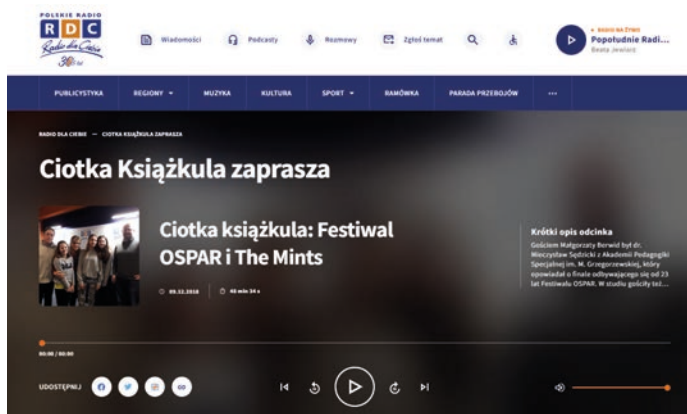
O Roku Marii Grzegorzewskiej - Sekrety Mazowsza

Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

Festiwal OSPAR i The Mints

Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

OSPAR

Młodzi recenzenci

Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

The screenshot shows the RDC website interface. At the top, there is a navigation bar with categories: PUBLICYSTKA, REGIONY, MUZYKA, KULTURA, SPORT, BAWÓWKA, and PARADA PRZEZEBIÓW. The main content area features a podcast player for the episode "Ciotka Książkula zaprasza". The title of the episode is "Ciotka książkula: młodzi recenzenci". Below the title, there is a small image of the host and guests, and a "Krótki opis odcinka" (Short episode description) which reads: "Młodzi recenzenci przedstawiili interesujące książki i rozmawiali z gośćmi: Małgorzata Kubiś, Justyna...". The player includes a progress bar, a play button, and a volume control icon.

Płock i okolice: sukces uczniów na festiwalu OSPAR

Podcast - Radio dla Ciebie (rdc.pl)

The screenshot shows the RDC website interface. At the top, there is a navigation bar with categories: PUBLICYSTKA, REGIONY, MUZYKA, KULTURA, SPORT, BAWÓWKA, and PARADA PRZEZEBIÓW. The main content area features a podcast player for the episode "Płock i okolice". The title of the episode is "Płock i okolice: sukces uczniów na festiwalu OSPAR". Below the title, there is a small image of a stage with a microphone, and a "Krótki opis odcinka" (Short episode description) which reads: "Sukces Zespołu Szkół Specjalnych nr 1...". The player includes a progress bar, a play button, and a volume control icon.

2

Ogólnopolska
Scena Prezentacji
Artystycznych
Realizacji

OSP
5

LAT

Listy gratulacyjne
Congratulatory letters

URZĄD MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY
DYREKTOR BIURA PREZYDENTA

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5. ☎ 595 30 58. 📠 595 30 61. ✉ biuroprezydenta@warszawa.um.gov.pl

PW-MT-0190-152/03

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2003 roku

Pan
Mieczysław Sędzicki
Dyrektor
Przeglądu ds. Artystyczno-Programowych
Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
Warszawa

Szanowny Panie,

w imieniu Prezydenta Warszawy Lecha Kaczyńskiego serdecznie dziękuję Panu za zaproszenie do objęcia honorowym patronatem VIII edycji Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji „OSPAR 2003” oraz III Koncertu Galowego, który odbędzie się w czerwcu br. w Warszawie.

Mam przyjemność poinformować Pana, że Prezydent Warszawy wyraził zgodę i obejmie swoim patronatem to godne poparcia przedsięwzięcie, a także ufunduje nagrodę specjalną dla zwycięskiego ośrodka.

W sprawach organizacyjnych proszę kontaktować się bezpośrednio z Biurem Prezydenta Warszawy – nr telefonu: 695 6414.

Z poważaniem

DYREKTOR
Biura Prezydenta

Elżbieta Jakubiak

Elżbieta Jakubiak

Do wiadomości:

1. Małgorzata Naimska – dyrektor Biura Kultury
2. Biuro Prezydenta Warszawy

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 14 grudnia 2005 r.

Uczestnicy
Koncertu Jubileuszowego
Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji
Artystycznych Realizacji
"OSPAR - to już 10 lat"

Warszawa

Szanowni Państwo

Dziękuję za zaproszenie na Koncert Jubileuszowy Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji organizowany przez Koło Naukowe Pracy Socjalnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Pragnę tą drogą przekazać serdeczne gratulacje i pozdrowienia dla organizatorów i uczestników przeglądu OSPAR.

Jubileusz jest znakomitą okazją do przypomnienia ludzi, którzy ten festiwal tworzyli i tych, którzy w nim uczestniczyli. Twórczość artystyczna wprowadzając w nasze życie wartości i piękno, znakomicie służy integracji społecznej osób z placówek opiekuńczych, wychowawczych i poprawczych. Wychowanie poprzez sztukę jest potężnym środkiem wzmacniającym uczestnictwo człowieka w świecie, we wspólnocie, pomagającym odnaleźć nam odpowiedź na pytanie - jak żyć? Życie godne i zaangażowane wymaga otwartego serca i umysłu, odwagi i śmiałości, przekraczania swoich ograniczeń i dialogu. Ważne są wszelkie inspiracje pobudzające młodych do aktywności, dające im nadzieję na rozwinięcie skrzydeł, urzeczywistnienie ich marzeń i realizację planów. Jestem pełen uznania dla uczestników i organizatorów za inspiracje, za podjęte wyzwania oraz za wytrwałość.

Organizatorom gratuluję pomysłu i życzę powodzenia w dalszych działaniach. Uczestnikom przeglądu życzę wielu dalszych sukcesów. Korzystając z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego 2006 Roku zataczam życzenia wszelkiej pomyślności w życiu zawodowym i osobistym.

Marek Jurek

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

SEKRETARIAT PREZESA RADY MINISTRÓW

Urszula Bednarz-Brzozowska
ZASTĘPCA DYREKTORA

SJK. 4471-208(2)/06/BR

Warszawa, 19 stycznia 2007 r.

Pan Mieczysław Sędzicki
Dyrektor Przeglądu
ds. Artystyczno - Programowych

Szanowny Panie Dyrektorze,

z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, Pana Jarosława Kaczyńskiego, pragnę serdecznie podziękować za zaproszenie do objęcia patronatem honorowym Prezesa Rady Ministrów XII edycji Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji „Ospar”.

Miło mi poinformować, iż Pan Premier pozytywnie ustosunkował się do Państwa prośby i objęcie patronatem tegoroczną edycję przeglądu twórczości dzieci oraz młodzieży z placówek poprawczych, opiekuńczych i wychowawczych.

W imieniu Prezesa Rady Ministrów przekazuję Panu oraz współorganizatorom przedsięwzięcia serdeczne pozdrowienia i życzenia wszelkiej pomyślności, a laureatom wielu niepowtarzalnych wrażeń.

*z powagą
U. Bednarz-Brzozowska*

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, 29 listopada 2007 r.

KM.I.0727-06/07

Szanowny Pan

Mieczysław Sędzicki

Wśród nas jest wiele osób pokrzywdzonych przez los. Zamknięci w czterech ścianach zakładu opiekuńczego, wychowawczego albo poprawczego, odizolowani od zewnętrznego świata, często pozostawieni sami sobie, zdani na czyjąś łaskę, bezradni. Nie ma dla nich miejsc w szkołach, na uczelniach. Nie ma dla nich również pracy. Bywa, że mijamy ich obojętnie, w pośpiechu, zajęci własnymi sprawami. Przez całe lata zepchnięci na margines naszego życia, często odtrącani nawet przez bliskich.

Mamy wobec nich ogromny dług do spłacenia.

Chciałbym gorąco podziękować Panu za podjęty trud ukazania, że osoby z różnymi ułomnościami fizycznymi, umysłowymi czy też dotyczącymi funkcjonowania w społeczeństwie potrafią pozytywnie działać i tworzyć. XII już Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji – przegląd twórczości artystycznej dzieci i młodzieży specjalnej troski z placówek opiekuńczych, wychowawczych i poprawczych pokazuje, jak ta inicjatywa była potrzebna.

Wszystkim uczestnikom gratuluję zarówno sukcesów artystycznych, jak i odniesionych w pokonywaniu własnych słabości; życzę, by nigdy nie poddawali się i czynnie uczestniczyli w toczącym się życiu.

Z wyrazami szacunku

Adam STRUZIŁ

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 28 listopada 2013 r.

**Zwycięzca
XVIII edycji Ogólnopolskiej
Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji
„OSPAR” 2013**

Szanowni Państwo, Droga Młodzieży,

Grzegorz Turnau w pięknej balladzie śpiewał „A teatr jest po to, żeby wszystko było inne niż dotąd. Żeby iść do domu w zamyśleniu, w zachwycie”.

Publiczność tegorocznej edycji Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji „OSPAR” jeszcze długo, po jej zakończeniu, pozostanie pod urokiem przedstawień. Natomiast zwycięzca wywoła u widzów owe szczególne zamyślenie i zachwyty. To prawdziwa umiejętność dotrzeć do serc widzów. Bez wątpienia na sukces składa się - talent i praca młodych aktorów oraz duże zaangażowanie ich opiekunów.

Gorąco gratuluję zwycięstwa! Wraz z gratulacjami przekazuję życzenia powodzenia w dalszej działalności, a także wielu artystycznych inspiracji.

Słowa uznania kieruję do pracowników wyróżnionej placówki, jednocześnie dziękując za Państwa aktywność oraz budzenie pasji wśród dzieci i młodzieży.

Serdecznie pozdrawiam i łączę wyrazy sympatii.

Ewa Kopacz

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 7 grudnia 2017 r.

integracyjny przegląd twórczości artystycznej pod nazwą Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji „OSPAR” odbywa się już po raz dwudziesty drugi. To niezwykle wydarzenie, prezentujące dokonania podopiecznych placówek leczniczych, opiekuńczych i wychowawczych, ma moc łączenia pokoleń i przełamywania barier. Wszystkich zebranych na festiwalu zapewniam o mojej serdecznej pamięci.

Warszawski przegląd twórczości dzieci i młodzieży organizowany przez Akademię Pedagogiki Specjalnej ma wielkie znaczenie. W jego bogatą, ponad dwudziestoletnią tradycję wpisane są osiągnięcia solistów i zespołów, które zaprezentowały tu swe zamiłowanie do różnych dziedzin sztuki. Cieszy mnie, że co roku przybywają tu kolejni uczestnicy, by podsumować okres twórczej pracy i wielu przygotowań. Wierzę, że imponujący program tegorocznego przeglądu nie zawiedzie oczekiwań jury i publiczności, że stanie się cenną inspiracją do dalszej artystycznej aktywności.

Drodzy Uczestnicy Przeglądu, OSPAR to wielkie święto radości. Życzę Wam wielu emocji i odwagi w wyrażaniu siebie. Wierzę, że twórcze zaangażowanie przyniesie Wam satysfakcję i przyczyni się do wielu życiowych sukcesów. Zwycięzcom tegorocznej edycji festiwalu gratuluję talentu, umiejętności i determinacji w osiągnięciu celów.

Inicjatorom i organizatorom przedsięwzięcia – Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, świętującej w tym roku Jubileusz 95-lecia – przekazuję wyrazy uznania i wdzięczności za realizację doskonałego pomysłu, który przełamuje stereotypy i rozwija twórczy potencjał dzieci i młodzieży.

Wszystkimi Państwu życzę wielu artystycznych wrażeń i przesyłam serdeczne pozdrowienia.

Beata Szydło

Organizatorzy i Uczestnicy Przeglądu OSPAR

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 6 grudnia 2018 r.

Szanowni Państwo, Moi Drodzy,

spotykacie się podczas XXIII edycji Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR, w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, by podsumować cały rok twórczej pracy i zaprezentować artystyczne umiejętności młodych ludzi. Serdecznie dziękuję za zaproszenie na to spotkanie. Wszystkim organizatorom i uczestnikom festiwalu przekazuję gorące pozdrowienia.

Sztuką jest potrzebna nam wszystkim. W niezwykle sposób łączy ludzi różnych pokoleń i umożliwia porozumienie. Ogólnopolską Sceną Prezentacji Artystycznych Realizacji, wyrosła z idei założycielki i patronki Akademii Pedagogiki Specjalnej – Marii Grzegorzewskiej, jest najpełniejszym wyrazem tego twierdzenia. Maria Grzegorzewska głosiła, że „piękne słowa tylko szkodę przynoszą, jeśli nie są poparte czynem, choćby próbą działania”. A sztuką jest praktycznym i sprawdzonym sposobem edukacji. Organizowany przez Państwa festiwal jako płaszczyzna spotkania wychowanków ośrodków edukacyjnych, wychowawczych i leczniczych z całej Polski daje możliwość wzajemnego poznania się i nawiązania współpracy. Jest też miejscem pozytywnej rywalizacji na polu artystycznym. Dzięki temu pomysłowi młodzi ludzie mają szansę odkrywać swoje umiejętności i talenty, doskonalić je i zaprezentować przed publicznością. Znajdują tu motywację do rozwijania swojej pasji i przełamują bariery.

Wszystkim uczestnikom, gościom, organizatorom i instruktorom, którzy brali udział w tworzeniu kolejnej edycji Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji i jej niepowtarzalnej atmosfery, życzę entuzjazmu, który pozwala kontynuować to wyjątkowe przedsięwzięcie. Młodym ludziom życzę wielu sukcesów artystycznych, ale przede wszystkim determinacji i nadziei w kształtowaniu własnego życia. Wiary w to, że ono może być dobre i piękne. Niech zapoczątkowane tutaj przyjaźnie i nabyte umiejętności otworzą Wam drogę do zawodowego i osobistego spełnienia.

Z serdecznymi pozdrowieniami

Mateusz Morawiecki

Uczestnicy XXIII Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR,
w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

DKS.064.94.2018.MS

Warszawa, 04 grudnia 2018 roku

Jego Magnificencja
prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski
Rektor
Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Shrewowej Panie Rektore,

Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji jest wspaniałą inicjatywą Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie oraz dr Mieczysława Sędzickiego, realizowaną nieprzerwanie od 23 lat. To ważne i wartościowe wydarzenie, odbywające się pod honorowym patronatem Rzecznika Praw Dziecka.

Powodzenie poprzednich edycji świadczy o potrzebie organizacji tego rodzaju przedsięwzięć, które umożliwiają utalentowanym osobom, w szczególności tym z niepełnosprawnościami, konfrontowanie swoich dokonań artystycznych przed szeroką publicznością. Przegląd sceniczny aktywizuje wychowanków ośrodków i placówek opiekuńczych, wychowawczych, rehabilitacyjnych, zakładów resocjalizacyjnych do podjęcia wysiłku, by wspólnie – na jednej scenie – zaprezentować efekty pracy nad sobą – by odnieść sukces.

Przegląd wyzwala pokłady radości z życia, staje się źródłem tworzenia klimatu wzajemnej akceptacji, zrozumienia, polem uzewnętrzniania pozytywnych emocji w trakcie pracy i zabawy. Tym samym OSPAR jest wydarzeniem, które warto kontynuować i rozwijać, szczególnie w murach Uczelni, która za motto swojej działalności uczyniła słowa prof. Marii Grzegorzewskiej „Nie ma kaleki – jest człowiek”.

Wierzę w słuszność kolejnych edycji Sceny OSPAR i z całego serca wspieram idee tego przedsięwzięcia.

Z wyrazami szacunku
Marek Michalak

OSPAR

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 4 grudnia 2019 r.

Szanowni Państwo, Moi Drodzy,

to już XXIV edycja Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR w Akademii Pedagogiki Specjalnej imienia Marii Grzegorzewskiej. To spotkanie ma już swoją długą i piękną historię. Po raz kolejny gromadzi młodych ludzi i ich wychowawców, pragnących zaprezentować artystyczne dokonania minionego roku. Serdecznie dziękuję za zaproszenie. Wszystkim obecnym pragnę przekazać pozdrowienia i zapewnienie o mojej pamięci.

Tworzycie Państwo wyjątkową społeczność. Społeczność, której istotą jest wzajemne wspieranie się w trudnych życiowych sytuacjach, pomoc poprzez wspólną rozmowę i bycie razem, ale przede wszystkim poprzez wspólne uczestnictwo w działaniach artystycznych. To sztuka – śpiew, taniec, gra na instrumentach, przedstawienia – sprawia, że znikają wszelkie bariery między wykonawcami, rozkwitają talenty, a sceniczne sukcesy motywują do podejmowania dalszego wysiłku. Nie do przecenienia jest też nauka współpracy, zawieranie nowych znajomości i przyjaźni, które zaowocują w przyszłości.

Szczególnie gorąco pragnę pogratulować zwycięzcom tegorocznej edycji Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR. Gratuluję młodym laureatom talentu i zaangażowania w przygotowanie prezentacji, która zdobyła największe uznanie. Dziękuję też opiekunom i wychowawcom, którzy pomogli przygotować to przedsięwzięcie. Państwa postawa jest dla nas wszystkich pozytywnym przykładem i inspiracją do działania. Pokonywanie trudności, przekraczanie własnych ograniczeń to wyzwanie, które dotyczy nas wszystkich.

Uczestnikom, gościom, organizatorom i instruktorom XXIV edycji Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR składam najlepsze życzenia wielkiej satysfakcji z dotychczasowych osiągnięć i entuzjazmu w podejmowaniu kolejnych aktywności. Wierzę, że wychowanie poprzez sztukę przynosi same dobre owoce i pomaga w kształtowaniu dobrej przyszłości w życiu osobistym, zawodowym i społecznym.

Z serdecznymi pozdrowieniami

Mateusz Morawiecki

Uczestnicy XXIV edycji Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej
Marlena Małąg

Warszawa, 17 listopada 2022 r.

**Jej Magnificencja
Rektor
Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej
dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS**

**Szanowny Pan
dr Mieczysław Sędzicki
Dyrektor Sceny OSPAR**

**oraz Artyści i Widzowie
Koncertu Jubileuszowego
sceny OSPAR**

Wasza Magnificencjo, Szanowny Panie Dyrektorze, Szanowni Państwo,

wiemy, jak ważna jest edukacja w życiu każdego człowieka. Ale szczególną rolę odgrywa ona w życiu ludzi wymagających wsparcia i pomocy w przekraczaniu różnorodnych przeciwności, utrudniających im rozwój i funkcjonowanie społeczne.

Dlatego tak potrzebna jest Akademia Pedagogiki Specjalnej, kształcąca już od 100 lat wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Zarówno ich przygotowanie, jak i praca integracyjna, wymagają specjalnych metod i niestandardowego podejścia.

Przykładem takich działań jest funkcjonująca już od 25 lat Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji. Charakter jubileuszowego koncertu najlepiej oddaje jego motto: „*Jesteśmy tacy sami – potrafimy wiele*”. Soliści i zespoły, prezentujące niemal wszystkie rodzaje sztuk scenicznych, dają dowody najwyższego kunsztu, opanowania rzemiosła artystycznego i ogromnej wrażliwości.

Wyrażam najwyższe uznanie wobec pomysłodawców i organizatorów OSPAR, gratulując zaangażowania, konsekwencji i wytrwałości, dzięki którym ta impreza trwa już od ćwierci wieku.

Gratuluje również otrzymującym zaszczytne wyróżnienia „Kreatywny Dyrektor 25-lecia OSPAR” i „Kreatywny Instruktor-Wychowawca 25-lecia OSPAR”.

OSPAR

2

Ogólnopolska
Scena Prezentacji
Artystycznych
Realizacji

OSP
5

LAT

Podziękowania dla wszystkich Przyjaciół OSPAR

Państwa poparcie dla naszej inicjatywy
pozwala na budowanie świadomości w środowisku
oraz podnosi prestiż wydarzeń,
w których biorą udział przedstawiciele placówek
z całej Polski.

Patroni honorowi:

Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
rok założenia 1922

Rektor Akademii Pedagogii Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS

IKA - International Janusz Korczak Association

Patroni medialni:

głosnauczycielski

Opracowanie:

Anna Wnorowska

Projekt, skład i tłumaczenie:

Marta Zwierzyńska

UCZELNIA PUBLICZNA

KIERUNKI:

- Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych
- Interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka
- Masters in Children's Rights and Childhood Studies
- Logopedia
- Pedagogika
- Pedagogika opiekuńczo - wychowawcza i szkolna
- Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
- Pedagogika resocjalizacyjna
- Pedagogika specjalna
- Pedagogika zdolności i informatyki
- Praca socjalna
- Psychologia
- Socjologia

**Studia stacjonarne
(BEZPŁATNE)
oraz niestacjonarne**

**licencjackie (3-letnie),
magisterskie (5-letnie),
magisterskie uzupełniające
oraz podyplomowe**

aps.edu.pl